

ผลของการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ
ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชนาพร คงชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

พ.ศ. 2563

EFFECTS OF SYNECTICS INSTRUCTION MODEL TOGETHER WITH WRITING
PROCESS APPROACH TOWARDS ABILITIES IN CREATIVE
WRITING AND LEARNING ACHIEVEMENT IN THAI LANGUAGE
OF GRADE 9 STUDENTS

CHANAPORN KONGCHART

GRAD VRU

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
IN CURRICULUM AND INSTRUCTION
GRADUATE SCHOOL
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI

2020

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลของการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้น
กระบวนการที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชื่อนักศึกษา ชนาพร คงชาติ

รหัสประจำตัว 58B54680201

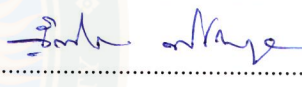
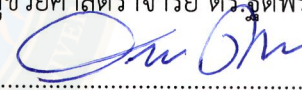

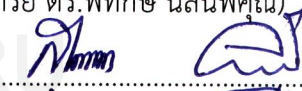
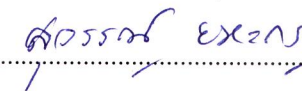
ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา จุ้ยทอง)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.พิทักษ์ นิลนพคุณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิติพร พิชญกุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ คชสิทธิ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.พิทักษ์ นิลนพคุณ)

..... กรรมการและเลขานุการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา จุ้ยทอง)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณี ยะหะกร)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรฉนิรักษ์ ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 20 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2563

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ผลของการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ชื่อนักศึกษา	ชนาพร คงชาติ
รหัสประจำตัว	58B54680201
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา จุ้ยทอง
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.พิทักษ์ นิลนพคุณ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ 2) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการทดลองระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการกับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ และ 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการทดลองระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการกับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนธัญรัตน์ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 กลุ่ม แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 31 คน จัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ และกลุ่มควบคุม 35 คน จัดการเรียนรู้แบบปกติ ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ 2) แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 และ 4) แบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบกลุ่มเดียวและแบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ซินเนคติกส์ การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

GRAD VRU

Thesis Title	Effects of Synectics Instruction Model together with Writing Process Approach towards Abilities in Creative Writing and Learning Achievements in Thai Language of Grade 9 Students
Student	Chanaporn Kongchart
Student ID	58B54680201
Degree	Master of Education
Field of Study	Curriculum and Instruction
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr.Suwana Juithong
Thesis Co-Advisor	Dr.Phithack Nilnopkoon

ABSTRACT

The purpose of this research was 1) to compare the creative writing abilities of grade 9 students before and after being taught using a Synectics instruction model together with a writing process approach, 2) to compare the creative writing abilities of grade 9 students learning through the Synectics instruction model together with the writing process approach to those learning through the traditional method, and 3) to compare the Thai language learning achievements of grade 9 students learning through the Synectics instruction model together with the writing process approach to those learning through the traditional method. The sample of this research consisted of two classes of grade 9 students from Thanyarat School who were studying in the first semester of academic year 2019. The experimental group of 31 students were taught using the Synectics instruction model together with the writing process approach. The control group of 35 students learned using the traditional method. The two groups were selected by multi-stage random sampling. The research instruments were 1) instruction plans for the Thai language course using the Synectics instruction model together with the writing process approach, 2) instruction plans for the Thai language course using the traditional method, 3) a Thai language achievements test with a reliability value of 0.83, and 4) a creative writing ability test with a reliability value of 0.83. The statistics used for the data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test for a dependent group and for two independent groups.

The research findings were as follows:

1) The creative writing abilities of the grade 9 students who learned using the Synectics instruction model together with the writing process approach were higher than before at the statistical significance level of 0.05.

2) The creative writing abilities of the grade 9 students who learned using the Synectics instruction model together with the writing process approach were

higher than those of the students who learned using the traditional method at the statistical significance level of 0.05.

3) The Thai language learning achievement of the grade 9 students who learned using the Synectics instruction model together with the writing process approach were higher than those of the students who learned using the traditional method at the statistical significance level of 0.05.

Keywords: Synectics, Writing Process Approach, Creative Writing Ability, Learning Achievement

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา จ้อยทอง ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.พิทักษ์ นิลนพคุณ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์แนะนำ เสนอแนะ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่มาโดยตลอดจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทั้งในมหาวิทยาลัยและนอกมหาวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ให้วิชาความรู้และคำแนะนำจนเกิดความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ประกอบด้วย อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ 2 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กันต์ฤทัย คลังพหล และอาจารย์ ดร.สุภัชฌาน ศรีเอี่ยม ศึกษาพิเศษ 2 ท่าน ได้แก่ นางวารุณี รักงาน และนางสาวลัดดาวัลย์ โพธิ์สุวรรณ และครูชำนาญการพิเศษ 1 ท่าน ได้แก่ คุณครูณัฐวรินทร์ บุญราศรี ที่ได้กรุณาสละเวลาตรวจและให้คำแนะนำในการปรับปรุง แก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการโรงเรียนธัญรัตน์ คณะผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรทุกท่านที่กรุณาช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือ และเก็บข้อมูลในการวิจัย ขอปณิธานนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทุกคนที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ ลุล่วง

ขอขอบพระคุณครอบครัว เพื่อนนักศึกษาปริญญาโทสาขาหลักสูตรและการสอน รวมทั้งเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่ได้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจอย่างดีตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์จากการศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ บิดามารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

ชนาพร คงชาติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
1.4 สมมติฐานการวิจัย	5
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	6
1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	7
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	12
2.2 ความคิดสร้างสรรค์	16
2.3 การเขียนเชิงสร้างสรรค์	27
2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการเขียนเชิงสร้างสรรค์กับความคิดสร้างสรรค์	41
2.5 การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์	41
2.6 การจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ	49
2.7 การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ	56
2.8 การสอนแบบปกติ	59
2.9 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	60
2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	66
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	70
3.1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	70
3.2 การกำหนดตัวแปรที่ศึกษา	71
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	71
3.4 แบบแผนการทดลอง	78
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	78
3.6 การดำเนินการทดลอง	79
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	79

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	84
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	84
4.2 ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล	84
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	85
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	88
5.1 สรุปผลการวิจัย	88
5.2 อภิปรายผล	89
5.3 ข้อเสนอแนะ	93
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	102
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิและหนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้ เครื่องมือวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์	103
ภาคผนวก ข ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียน แบบเน้นกระบวนการ และตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ	112
ภาคผนวก ค ตัวอย่างแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และผลงานนักเรียน	129
ภาคผนวก ง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	138
ภาคผนวก จ แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	147
ภาคผนวก ฉ ตารางสรุปผลการวิเคราะห์เครื่องมือวิจัย	155
ประวัติผู้วิจัย.....	171

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 2 การเขียน	14
2.2	การสังเคราะห์เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์	39
2.3	การสังเคราะห์การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้น กระบวนการ	57
3.1	แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ	72
3.2	เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์	76
4.1	ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับ การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ	85
4.2	ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบ เน้นกระบวนการกับแบบปกติ	86
4.3	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบ เน้นกระบวนการกับแบบปกติ	86

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
3.1	รูปแบบการวิจัยแบบ The Randomized Pretest-Posttest control group design	78

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการศึกษาไทยเข้าสู่ยุค 4.0 โดยเริ่มจากการศึกษา 1.0 ในยุคเกษตรกรรมที่เน้นทักษะเพื่อยังชีพ ส่วนการศึกษาไทย 2.0 คือ การศึกษาที่อยู่บนพื้นฐานของอุตสาหกรรมเริ่มในสมัยรัชกาลที่ 5 และต่อมาเข้าสู่ยุคการศึกษา 3.0 คือการศึกษาไทยยุคเทคโนโลยี ยุคโลกาภิวัตน์ แต่ยุคโลกาภิวัตน์ในขณะนี้ เป็น Port globalization ที่ค่อย ๆ เปลี่ยนไปเป็นการศึกษาเพื่อชุมชนนานาชาติ เน้นการติดต่อสื่อสารทางเทคโนโลยีเป็นหลัก และคนจะเปลี่ยนไปในลักษณะช่วยเหลือตัวเองมากขึ้น แต่การศึกษา 4.0 คือ การศึกษายุคผลผลิต เป็นยุคที่ต้องการผลผลิต หรือ Products ให้ได้มากที่สุด เพื่อประโยชน์ของชุมชนตนเองและชุมชนอื่น ๆ ด้วยทักษะการศึกษาที่เน้นการทำได้ และลงมือทำ แล้วออกมาเป็นผลผลิต นอกจากนี้การศึกษาไทย 4.0 ยังถือว่าเป็นยุคที่เข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ที่ประเทศไทยต้องมองผลผลิตในลักษณะที่ตามให้ทันและก้าวไปข้างหน้า (ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน และคนอื่นๆ, 2559, น. 9) สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น. 15) กล่าวถึงแนวทางในการจัดการศึกษาในปัจจุบันต้องปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองกับทิศทางการผลิตและพัฒนากำลังคน โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ได้ทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง ทักษะหนึ่งที่มีความจำเป็นสำหรับโลกศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ถือเป็นทักษะสำคัญของคนที่อยู่ในสังคมและคนที่ต้องใช้ชีวิตต่อไปในอนาคตอย่างมาก การพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์จึงไม่ใช่เพียงแค่อำนาจเพื่อประโยชน์ของการศึกษา 4.0 เท่านั้น แต่การคิดอย่างสร้างสรรค์เป็นประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตของบุคคลทั้งหลาย ด้วยการเปิดโอกาสให้เด็กได้มีการคิดสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ จึงมีความสำคัญและมีคุณค่ามากที่สุด (ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน และคนอื่นๆ, 2559, น. 110-111)

ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่า เป็นเครื่องมือในการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติ ภาษาไทยจึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญอย่างยิ่งในสังคม ดังที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กล่าวถึงความสำคัญของภาษาไทยไว้ว่า ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 1) ซึ่งการเรียนการสอนภาษาไทยต้องอาศัยทักษะพื้นฐานที่สัมพันธ์กัน 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ซึ่งการเขียนถือว่าเป็นทักษะที่ยากและซับซ้อนมากกว่าทักษะอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะทักษะการเขียนเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ความเป็นศาสตร์ของการเขียนอยู่ที่การรู้จักกฎเกณฑ์ทางภาษาซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถเรียนรู้และฝึกฝนได้ ส่วนความเป็นศิลป์ของการเขียนคือการรู้จักเลือกใช้ถ้อยคำอย่างประณีตเพื่อสื่อความหมายได้อย่างลึกซึ้งและ

ก่อให้เกิดความงาม ซึ่งการสร้างสรรคงานเขียนที่นำทั้งศาสตร์และศิลป์มาประกอบกันอย่างสร้างสรรค์ เป็นกลวิธีที่ต้องอาศัยกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบและอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดังที่บันลือ พฤษะวัน (2535, น. 9) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า การพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีความจำเป็นแก่ชีวิตและเป็นส่วนหนึ่งของกลไกในการพัฒนาการศึกษาในปัจจุบัน เป็นพื้นฐานรองรับที่จะสนองความต้องการ ความกล้าในการแสดงออกที่เพิ่มขึ้น และเป็นไปอย่างรวดเร็วในอนาคต โดยทางการอ่านเพื่อปรับปรุงภาษาที่ใช้แสดงออก และการเขียนเพื่อสื่อความคิดความต้องการให้สอดคล้องและเสริมซึ่งกันและกันได้ดีต่อไป นอกจากนี้การส่งเสริมการเขียนภาษาไทยยังเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาทางภาษาให้คงอยู่อีกด้วย

การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นทักษะทางภาษาด้านการเขียนที่สามารถส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ขึ้นได้ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ช่วยให้เกิดภูมิปัญญาด้านสำนวนภาษาใหม่ ๆ สำหรับการติดต่อสื่อสารได้ทันต่อเหตุการณ์ ช่วยให้เกิดอาชีพใหม่ ๆ จากการใช้ภาษาเชิงสร้างสรรค์ เช่น นักโฆษณา นักเขียน นักเขียนบทวิทยุ โทรทัศน์ โฆษก พิธีกร นักโต้วาที นักแปล เป็นต้น และช่วยให้เกิดการสืบสานทางด้านวัฒนธรรม ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การแสดง ซึ่งเป็นทั้งสาระและความบันเทิงของชีวิตมนุษย์ (ถวัลย์ มาศจรัส, 2548, น. 5-6) ดังนั้นการเขียนเชิงสร้างสรรค์ต้องอาศัยกระบวนการคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อสร้างสรรค์ผลงานเขียนออกมาน่าสนใจและแปลกใหม่ กระบวนการคิดสร้างสรรค์เป็นการเชื่อมโยงสิ่งที่มีความแตกต่างกันเข้าด้วยกัน นำไปสู่ความคิดใหม่ ซึ่งกระบวนการคิดสร้างสรรค์สามารถเกิดได้กับทุกคน แต่ต้องอาศัยการฝึกฝนในการคิด ดังที่อัจฉรา ชิวพันธ์ (2550, น. 4) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นผลผลิตของความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนตระหนักว่าเขาได้ผลิตผลงานซึ่งมีขึ้นเดียวในโลกด้วยตัวเอง ผู้สอนจึงควรหาทางส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสคิดสร้างสรรค์ให้สมควรแก่วัย และศักยภาพโดย การให้เด็กได้เขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังที่กรมวิชาการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544, น. 225, 316) ได้เสนอแนวทางในการส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไว้คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นเขียนเชิงสร้างสรรค์ควรเริ่มต้นตั้งแต่ชั้นปูพื้นฐานด้วยการให้ผู้เรียนรู้จัก คำ วลี หรือกลุ่มคำที่เรียกว่า การสร้างคำศัพท์ จากนั้นจึงให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีการเขียนประโยคแบบต่าง ๆ อย่างง่าย ๆ รู้จักการเชื่อมคำ การเชื่อมประโยค การเชื่อมข้อความจนเป็นย่อหน้าต่าง ๆ ด้วยเทคนิคการสอนที่น่าสนใจ

ผู้วิจัยศึกษารายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) พบว่า นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะต่ำกว่าเป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) แต่ละปีส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ทั้งในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่งผลกระทบเมื่อเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต้องปรับพื้นฐานความรู้ใหม่ ไม่ใฝ่เรียนรู้ ไม่ทำทนายตนเอง รอรับความรู้จากครูเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ยังขาดทักษะการทำงานหลายประการที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขัน เช่น ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ขาดความมุ่งมั่น ขยันอดทนในการทำงาน เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559, น. ง, 111, 112) สอดคล้องกับรายงานการวิจัยแนวโน้มภาพอนาคตการศึกษาและ

การเรียนรู้ของไทยในปี พ.ศ. 2573 พบว่า ผู้เรียนในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนายังไม่สามารถเรียนรู้ทักษะของศตวรรษที่ 21 ได้มาจากเหตุผลสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ (1) การสอนส่วนใหญ่ยังเป็นรูปแบบการถ่ายทอดความรู้เฉพาะความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริงด้วยการบรรยายและตำรา (2) หากผู้เรียนไม่ได้รับการสอนโดยตรงและชัดเจนในชั้นเรียนที่โรงเรียน ผู้เรียนจะไม่สามารถเรียนรู้จากที่อื่นได้ด้วยตนเองด้วยขาดทักษะการคิดและการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ (3) การวัดการประเมิน ซึ่งทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งที่วัดและประเมินได้ยากกว่าการวัดความจำซึ่งสอดคล้องกับการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมที่เคยใช้มา เมื่อครูไม่สามารถวัดได้ก็เลยที่จะลดการสอนทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 เพื่อมิให้ต้องไปเกี่ยวข้องกับวัดและประเมิน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559, น. 9-10) นอกจากนี้ยังพบว่าปัญหาที่สำคัญที่สุดของระบบการศึกษาของไทยคือ ผู้บริหาร ครู อาจารย์ส่วนใหญ่ เน้นการท่องจำและวัดผลในเรื่องเนื้อหา ไม่ได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัย อย่างเป็นวิทยาศาสตร์ ขาดความเข้าใจและละเลยการพัฒนา ความฉลาดทางอารมณ์และความฉลาดทางสังคมของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมขอมจำนน นั่งเรียนเฉยๆ เชื้อตามๆ กัน ไม่คิด ไม่ซักถาม โต้แย้ง ไม่ได้แสดงออกความเป็นตัวของตัวเองหรือคิดสร้างสรรค์ (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559, น. 68) สอดคล้องกับชนาธิป พรกุล (2554, น. 4) กล่าวถึงสาเหตุสำคัญของการขาดทักษะการคิดสร้างสรรค์ว่าเป็นเพราะระบบการศึกษาของไทยที่มีการเรียนแบบท่องจำ ครูชอบให้นักเรียนเชื่องๆ ไม่ได้แย้ง และสถาบันครูศึกษาไม่มีหลักสูตรการคิดสำหรับครู นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ปี 2560 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชา ภาษาไทย มีค่าเฉลี่ยระดับประเทศ คือ 48.29 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 50 ตามที่มีการตั้งเป้าหมายการจัดการศึกษาไว้

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการหาแนวทางแก้ปัญหาและพัฒนาทักษะด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน ซึ่งต้องอาศัยรูปแบบการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ควบคู่กัน รวมทั้งใช้การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และเขียนสร้างสรรค์ได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากการศึกษา รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซินเนค-ติกส์ และการจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ สามารถพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ ตามแนวคิดของ Gordon (อ้างถึงใน ทิศนา ขัมมณี, 2559, น. 252-253) ที่เสนอวิธีการคิดเปรียบเทียบแบบอุปมาอุปไมยเพื่อใช้กระตุ้นความคิดใหม่ ๆ ไว้ 3 แบบ คือ การเปรียบเทียบทางตรง การเปรียบเทียบแบบบุคคล และการเปรียบเทียบคำคู่ขัดแย้ง วิธีการนี้มีประโยชน์มากเป็นพิเศษกับการสร้างสรรค์งานทางศิลปะได้อย่างเหมาะสม

การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียนสามารถใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างผลงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่มาจากกระบวนการคิดสร้างสรรค์ได้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้สูงขึ้นได้ ดังที่สินธ์

ศรีพลพา (2557) นำรูปแบบซินเนคติกส์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ จากผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของจริยา แก้วศรีนวม (2557) ที่พัฒนาแผนการจัดการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบซินเนคติกส์เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยแผนการจัดการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยตามรูปแบบการเรียนการสอนซินเนคติกส์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนการจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เป็นการสอนให้นักเรียนได้ฝึกการเขียนอย่างเป็นกระบวนการ โดยเริ่มตั้งแต่วิธีการคิดรวบรวมข้อมูลที่จะใช้ในการเขียน มีการเขียนรายงานและอ่านทบทวนหลาย ๆ ครั้ง เพื่อตรวจทานแก้ไขงานเขียนให้ดียิ่งขึ้นและสื่อสารได้อย่างชัดเจน ซึ่งในระหว่างกระบวนการเขียนนี้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน โดยมีการให้ข้อมูลย้อนกลับจากครูและเพื่อน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจและผลงานที่ออกมามีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ดังที่ สิริสกุล ช่างแสง (2553) ศึกษาความสามารถในการเขียนบทความและความพึงพอใจต่อการเรียนของนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีสอนแบบเน้นกระบวนการเขียน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการเขียนบทความของนักเรียนหลังการเรียนโดยวิธีสอนแบบเน้นกระบวนการเขียน และศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบเน้นกระบวนการเขียน ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ความสามารถในการเขียนบทความของนักเรียน หลังการเรียนโดยวิธีสอนแบบเน้นกระบวนการเขียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิธีสอนแบบเน้นกระบวนการเขียนอยู่ในระดับพึงพอใจมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพัทธมน ภิงคารวัฒน์ (2557) ศึกษาความสามารถในการเขียนความเรียงของนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถทางการเขียนความเรียงของนักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ความสามารถ และเจตคติด้านการเขียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสามารถในการเขียนความเรียง อยู่ในระดับ “ดีมาก”

จากปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาที่ใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ ในการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ดังที่กล่าวไปข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการนำการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ (Synectics Instruction Model) และการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ (Process Writing Approach) มาใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนา

ผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการส่งเสริมกระบวนการคิดสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียนและพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้สูงขึ้น

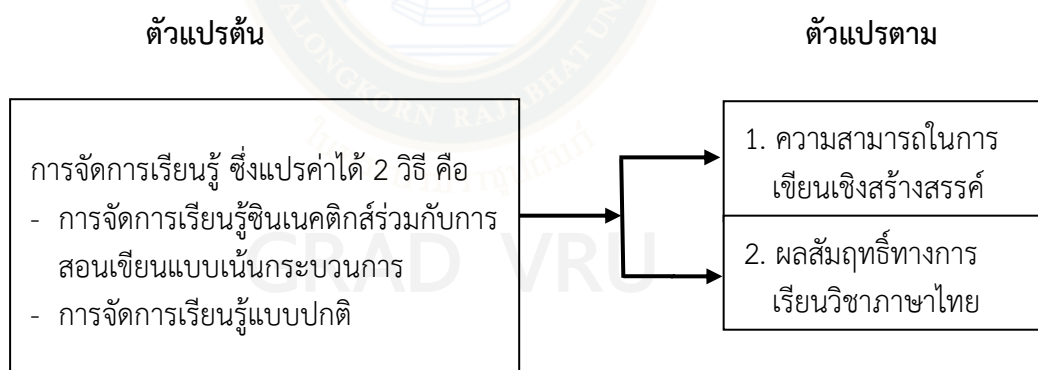
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการกับแบบปกติ

1.2.3 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการกับแบบปกติ

1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.4 สมมติฐานของการวิจัย

1.4.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.4.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ

1.4.3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1.5.1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ปัทม์เฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 6 โรงเรียน รวม 51 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียน 2,087 คน

1.5.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 ห้องเรียน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) มีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

1) สุ่มโรงเรียน 1 โรงเรียน จากโรงเรียนทั้งหมด 6 โรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ปัทม์เฉลิมพระเกียรติ ได้มา 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนธัญรัตน์
 2) สุ่มห้องเรียนจากจำนวนห้องทั้งหมด สุ่มมาจำนวน 2 ห้องเรียน
 3) สุ่มห้องเรียนด้วยการจับสลากให้เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 31 คน และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 35 คน ซึ่งกลุ่มทดลองได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ และกลุ่มควบคุมได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

1.5.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.5.2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ ซึ่งแปรค่าได้ 2 วิธี คือ

1) การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ
 2) การจัดการเรียนรู้แบบปกติ

1.5.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

- 1) ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์
- 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย

1.5.3 เนื้อหาวิชาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สาระที่ 2 การเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่

- 1) การเขียนคำขวัญ
- 2) การเขียนโฆษณา
- 3) การเขียนนิทาน
- 4) การเขียนโคลงสี่สุภาพ

- 5) การเขียนคำอวยพรในโอกาสต่าง ๆ
- 6) การเขียนชีวประวัติ
- 7) การเขียนอัตชีวประวัติ
- 8) การเขียนแสดงความคิดเห็น
- 9) การเขียนอธิบายชี้แจงโต้แย้ง
- 10) การเขียนสุนทรพจน์

1.5.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 20 คาบเรียน (คาบเรียนละ 50 นาที)

1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1.6.1 การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ (Synectics Instruction Model) หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยอาศัยกระบวนการเปรียบเทียบตามลำดับขั้นตอนจากสิ่งที่คุ้นเคยไปจนถึงสิ่งที่ไกลตัว ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นบรรยายสถานการณ์ 2) ขั้นการสร้างอุปมาแบบตรงหรือเปรียบเทียบแบบตรง 3) ขั้นการสร้างอุปมาบุคคลหรือเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ 4) ขั้นการสร้างอุปมาคำคู่ขัดแย้ง 5) ขั้นการอธิบายความหมายของคำคู่ขัดแย้ง 6) ขั้นการนำความคิดใหม่มาสร้างสรรค์งาน

1.6.2 การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ (Process Writing Approach) หมายถึง การสอนที่เน้นกระบวนการในการเขียน เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกเขียนอย่างเป็นกระบวนการเพื่อให้เกิดผลงานที่มีคุณภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ในการเขียน การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นก่อนการเขียน 2) ขั้นการเขียนร่าง 3) ขั้นการอ่านทบทวน 4) ขั้นการแก้ไข 5) ขั้นการนำเสนองานเขียนขั้นสุดท้าย/ขั้นตอนสนองต่อการเขียน

1.6.3 การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ หมายถึง การสอนเขียนเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการเขียนอย่างเป็นกระบวนการและใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างงานเขียนได้อย่างแปลกใหม่และน่าสนใจ โดยเริ่มตั้งแต่วิธีการคิดรวบรวมข้อมูลที่จะใช้ในการเขียน การเปรียบเทียบอุปมาอุปไมยเพื่อค้นหาคำศัพท์แปลกใหม่มาใช้ในงานเขียน มีการเขียนรายงานและอ่านทบทวนหลาย ๆ ครั้ง เพื่อตรวจทานแก้ไขงานเขียนให้ดียิ่งขึ้นและสื่อสารได้อย่างชัดเจน การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นการกำหนดเงื่อนไขและค้นคว้าข้อมูล 2) ขั้นการเสริมทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ 3) ขั้นการร่างงานและสร้างงานเขียนตามเงื่อนไข 4) ขั้นอ่านทบทวนและแก้ไขงานเขียน 5) ขั้นประเมินผลและนำเสนองานเขียน ซึ่งแต่ละขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการกำหนดสถานการณ์และค้นคว้าข้อมูล

เป็นขั้นตอนในการเตรียมความพร้อมก่อนการเขียน ผู้สอนเสนอหัวข้อ เรื่องราว สถานการณ์ที่เป็นประเด็นปัญหาให้นักเรียนเกิดความสงสัยและต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนในชั้นเรียนร่วมกันกำหนดหัวข้อที่ตนเองสนใจและต้องการเขียน กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ร่วมกัน

คิดหาคำตอบ และสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกทางความคิด ร่วมกันวางแผนอย่างเป็นลำดับขั้นตอน และให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งจากต่าง ๆ เพื่อนำมาประกอบการเขียน

ขั้นที่ 2 ขั้นการเสริมทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

เป็นขั้นตอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อสร้างคำที่แปลกใหม่มาใช้ในงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยอาศัยกระบวนการเปรียบเทียบ 3 แบบ ดังนี้

2.1 กระตุ้นให้ผู้เรียนใช้วิธีการเปรียบเทียบแบบอุปมาอุปไมยโดยใช้การเปรียบเทียบทางตรง เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดใหม่หรือแนวทางการแก้ปัญหาแบบใหม่ที่แตกต่างไปจากความคิดเดิมหรือประสบการณ์เดิม ผู้สอนเป็นผู้นำเสนอคำคู่ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง ซึ่งคำคู่ที่ผู้สอนเลือกมาควรมีลักษณะสัมพันธ์กับประเด็นปัญหาเรื่องราว หรือสถานการณ์ที่กำหนดไว้ในขั้นที่ 1 แล้วผู้สอนให้ผู้เรียนจดคำตอบไว้ในใบงานที่ 1 เรื่อง การเสริมทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบทางตรง ซึ่งเป็นขั้นตอนของการสร้างความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นตามองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ด้านการคิดคล่อง

2.2 กระตุ้นให้ผู้เรียนใช้วิธีการเปรียบเทียบแบบอุปมาอุปไมยโดยใช้การเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของโดยสมมติตัวเองเป็นสิ่งที่ใดสิ่งหนึ่งและแสดงความรู้สึกออกมา แล้วผู้สอนให้ผู้เรียนจดคำตอบไว้ในใบงานที่ 1 เรื่อง การเสริมทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ ซึ่งเป็นขั้นตอนของการสร้างความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นตามองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ด้านการคิดยืดหยุ่น

2.3 กระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างคำคู่ขัดแย้ง โดยนำคำในขั้นที่ 2.1 และ 2.2 มาประกอบเป็นคำใหม่ที่มีความหมายขัดแย้งกัน และให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันอธิบายความหมายของคำคู่ขัดแย้ง แล้วผู้สอนให้ผู้เรียนจดคำตอบไว้ในใบงานที่ 1 เรื่อง การเสริมทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ตอนที่ 3 การสร้างคำคู่ขัดแย้ง ซึ่งเป็นขั้นตอนของการสร้างความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นตามองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ด้านการคิดริเริ่ม

ขั้นที่ 3 ขั้นการร่างงานและสร้างงานเขียนตามเงื่อนไข

เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนนำข้อมูลในขั้นที่ 1 และ ขั้นที่ 2 มาเรียบเรียงเป็นงานเขียนลงในใบงานที่ 2 เรื่อง สร้างสรรค์ผลงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ ให้ผู้เรียนมีการจัดลำดับเนื้อหาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้สอนมีการสาธิตการเขียนโครงร่างเพื่อเป็นแนวทางในการเขียนให้ผู้เรียนศึกษาเป็นแบบอย่าง ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดและถ่ายทอดข้อมูลรวมถึงกระตุ้นให้ผู้เรียนนำทักษะทางภาษามาใช้ในการเขียนเพื่อให้งานเขียนมีการใช้ถ้อยคำแปลกใหม่น่าสนใจ และสื่อความหมายได้ชัดเจน ซึ่งเป็นขั้นตอนของการสร้างความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นตามองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ด้านการคิดละเอียดลออ

ขั้นที่ 4 ขั้นอ่านทบทวนและแก้ไขงานเขียน

เป็นขั้นตอนของการตรวจสอบความถูกต้องของงานเขียน มีการเน้นย้ำให้ตรวจสอบข้อผิดพลาดทางภาษาที่พบในงานเขียน เช่น การเขียนสะกดคำ การวางโครงสร้างของประโยค เป็นต้น เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข อาจให้นักเรียนอ่านงานเขียนของตนให้เพื่อนฟังเพื่อให้นักเรียน

ได้ค้นพบปัญหาของตนเอง นอกจากนี้ผู้สอนอาจมีการวิจารณ์งานเขียนของผู้เรียนแบบตัวต่อตัวเพื่อให้ผู้สอนเข้าใจปัญหาในการเขียนของผู้เรียนมากขึ้น หากพบข้อผิดพลาดให้ผู้เรียนนำไปตรวจสอบและแก้ไขเพื่อให้งานเขียนนั้นมีความสมบูรณ์ทั้งด้านเนื้อหาและด้านภาษา

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผลและนำเสนองานเขียน

เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันประเมินงานเขียนว่าผู้เรียนเขียนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในตอนต้นหรือไม่ เนื้อหาของเรื่องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกันหรือไม่ อาจมีการประเมินผลงานเขียนอย่างหลากหลาย เช่น นักเรียนประเมินผลงานตนเอง ครูประเมินผลงานนักเรียน เพื่อนในชั้นเรียนประเมินผลงาน เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจและสนใจการเขียนมากขึ้น นอกจากนี้อาจมีการเผยแพร่งานของนักเรียนโดยการจัดป้ายนิเทศต่าง ๆ การประกาศเสียงตามสาย เป็นต้น

1.6.4 การจัดการเรียนรู้แบบปกติ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนรายวิชา ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 2 การเขียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (2) ขั้นสอน (3) ขั้นสรุป แต่ละขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบปกติมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

เป็นการทบทวนความรู้เดิม แฉ่งจุดประสงค์การเรียนรู้และตั้งผู้เรียนสู่เนื้อหาใหม่ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การร้องเพลง การเล่นเกม การเล่านิทาน การแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น ในขั้นตอนนี้ผู้สอนต้องหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสนใจและอยากติดตามต่อไปว่าจะเกิดอะไรขึ้น

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

เป็นขั้นตอนการเสนอเนื้อหาการเรียนให้กับผู้เรียน โดยให้นักเรียนใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การอธิบาย การสนทนาซักถาม การตอบปากเปล่า การอภิปราย การทำแบบฝึกหัด การทำกิจกรรมตามใบงานหรือทำงานกลุ่ม ประกอบกับใช้สื่อการสอน รูปภาพ ใบงาน หรือสัญลักษณ์ประกอบการสอน ซึ่งการสอนเขียนต้องประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอน ดังนี้ การเตรียมการเขียน การกร่างข้อเขียน การปรับปรุงข้อเขียน การบรรณาธิกรณกิจ และการเขียนให้เสร็จสมบูรณ์ ซึ่งการสอนเขียนให้ประสบผลสำเร็จนั้นต้องอาศัยผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะแนวทางในการเขียน และฝึกฝนให้ผู้เรียนเลือกใช้ถ้อยคำอย่างสร้างสรรค์

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปผล

เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้สรุปองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่ได้เรียนมา โดยครูและนักเรียนอาจจะร่วมกันสรุปหลักการและสาระร่วมกัน หรือให้นักเรียนสรุปร่วมกันเป็นกลุ่ม แล้วให้ผู้เรียนส่งตัวแทนออกมานำเสนอ แล้วผู้สอนตรวจสอบว่านักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนขณะปฏิบัติกิจกรรมการตอบคำถาม การทำแบบฝึกหัด และการตรวจแบบทดสอบ ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนได้ทราบว่าหลังจากเรียนจบแล้วผู้เรียนมีความก้าวหน้าด้านการเรียนมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นข้อมูลในการที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนในครั้งต่อไป และควรปรับปรุงแก้ไขส่วนใด

1.6.5 ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง คะแนนความสามารถในการเขียนเรียบเรียงความรู้ ประสบการณ์ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดด้วยสำนวนภาษาเฉพาะตน มีความแปลกใหม่ แสดงความคิดริเริ่มทั้งด้านรูปแบบการเขียน คำโครงสร้างแนวคิด และสำนวนโวหาร นอกจากนี้ยังแสดงออกมาให้เห็นถึงจินตนาการ ความรู้ ความคิดเห็น หรืออารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนอย่างน่าสนใจ ครอบคลุมองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การคิดคล่อง (2) การคิดยืดหยุ่น (3) การคิดริเริ่ม (4) การคิดละเอียดลออ ซึ่งวัดได้จากการทำแบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นข้อสอบอัตนัยแบบเขียนตอบ จำนวน 5 ข้อ การวิจัยครั้งนี้ให้คะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยพิจารณาจากองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ (1) ด้านความคิดสร้างสรรค์ (2) ด้านรูปแบบ (3) ด้านการใช้คำ (4) ด้านกลไกทางภาษา (5) การนำเสนองานเขียน

1.6.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย หมายถึง คะแนนความสามารถของผู้เรียนจากการเรียนวิชาภาษาไทย โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยพิจารณาจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ Anderson & Krathwohl ซึ่งปรับปรุงจากกระบวนการเรียนรู้ทางสติปัญญาของ Benjamin S. Bloom เพื่อประเมินผลพฤติกรรมทางด้านสติปัญญาและสมอง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มีการประเมินผลพฤติกรรมด้านสติปัญญา 4 ด้าน ได้แก่ (1) การจำ (2) การเข้าใจ (3) การประยุกต์ใช้ และ (4) การวิเคราะห์ ซึ่งวัดได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ผู้สอนสามารถนำแนวทางในการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์

1.7.2 ผู้สอนสามารถใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมาเป็นแนวทางในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้สูงขึ้นได้

1.7.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และสามารถนำทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์ไปใช้ในการสร้างผลงานต่าง ๆ ได้

1.7.4 ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมาใช้ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัย ดังนี้

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2.1.1 ความสำคัญของการเรียนภาษาไทย

2.1.2 ทักษะสำคัญของการเรียนการสอนภาษาไทย

2.1.3 สารและมาตรฐานการเรียนรู้

2.1.4 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 2 การเขียน

2.2 ความคิดสร้างสรรค์

2.2.1 ความหมายของความคิดสร้างสรรค์

2.2.2 องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์

2.2.3 ความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์

2.2.4 แนวทางการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

2.2.5 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

2.3 การเขียนเชิงสร้างสรรค์

2.3.1 ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

2.3.2 ลักษณะของงานเขียนสร้างสรรค์

2.3.3 ขั้นตอนการเขียนสร้างสรรค์

2.3.4 ความสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

2.3.5 แนวการส่งเสริมการเขียนอย่างสร้างสรรค์

2.2.6 การประเมินผลงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการเขียนเชิงสร้างสรรค์กับความคิดสร้างสรรค์

2.5 การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์

2.5.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์

2.5.2 แนวคิดของการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์

2.5.3 ลักษณะของการจัดการเรียนการสอนของการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์

2.5.4 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนของการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์

2.6 การจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

2.6.1 แนวคิดของการจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

2.6.2 ลักษณะของการจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

2.6.3 ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

- 2.7 การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ
 - 2.7.1 ความหมายและขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ
- 2.8 การจัดการเรียนรู้แบบปกติ
 - 2.8.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบปกติ
 - 2.8.2 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ
- 2.9 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 2.9.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 2.9.2 ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 2.9.3 ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 2.9.4 จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์
 - 2.9.5 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.10.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 2.10.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในประเด็นสำคัญดังนี้

2.1.1 ความสำคัญของการเรียนภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบบการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 4)

2.1.2 ทักษะสำคัญของการเรียนการสอนภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

การเขียน การเขียนสะกดตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่าง ๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่าง ๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูลแนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห่บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

2.2.3 สารและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และ ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

2.2.4 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 2 การเขียน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเน้นศึกษาเฉพาะสาระการเรียนรู้เท่านั้น ซึ่งมีรายละเอียดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สาระที่ 2 การเขียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 31 - 32) ดังนี้

ตารางที่ 2.1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 2 การเขียน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด	การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
2. เขียนข้อความโดยใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องตามระดับภาษา	การเขียนข้อความตามสถานการณ์และโอกาสต่าง ๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - คำอวยพรในโอกาสต่าง ๆ - คำขวัญ - คำคม - โฆษณา - คติพจน์ - สุนทรพจน์
3. เขียนชีวประวัติหรืออัตชีวประวัติโดยเล่าเหตุการณ์ ข้อคิดเห็น และทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ	การเขียนอัตชีวประวัติหรือชีวประวัติ
4. เขียนย่อความ	การเขียนย่อความจากสื่อต่าง ๆ เช่น นิทาน ประวัตินำาน สารคดีทางวิชาการ พระราชดำรัส จดหมายราชการ พระบรมราโชวาท
5. เขียนจดหมายกิจธุระ	การเขียนจดหมายกิจธุระ <ul style="list-style-type: none"> - จดหมายเชิญวิทยากร - จดหมายขอความอนุเคราะห์ - จดหมายแสดงความขอบคุณ
6. เขียนอธิบาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็น และโต้แย้งอย่างมีเหตุผล	การเขียนอธิบาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็น และโต้แย้งในเรื่องต่าง ๆ
7. เขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งในเรื่องต่าง ๆ	การเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งจากสื่อต่าง ๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - บทโฆษณา - บทความทางวิชาการ

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
8. กรอกแบบสมครงานพร้อมเขียนบรรยายเกี่ยวกับความรู้และทักษะของตนเองที่เหมาะสมกับงาน	การกรอกแบบสมครงาน
9. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า และโครงการ	การเขียนรายงาน ได้แก่ - การเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า - การเขียนรายงานโครงการ
10. มีมารยาทในการเขียน	มารยาทในการเขียน

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังนี้

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

- ตัวชี้วัดที่ 2 เขียนข้อความโดยใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องตามระดับภาษา

สาระการเรียนรู้ การเขียนข้อความตามสถานการณ์และโอกาสต่าง ๆ เช่น คำอวยพรในโอกาสต่าง ๆ คำขวัญ คำคม โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์

- ตัวชี้วัดที่ 3 เขียนชีวประวัติหรืออัตชีวประวัติโดยเล่าเหตุการณ์ ข้อคิดเห็น และทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ

สาระการเรียนรู้ การเขียนอัตชีวประวัติหรือชีวประวัติ

- ตัวชี้วัดที่ 6 เขียนอธิบาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็นและโต้แย้งอย่างมีเหตุผล

สาระการเรียนรู้ การเขียนอธิบาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็น และโต้แย้งในเรื่องต่าง ๆ

- ตัวชี้วัดที่ 7 เขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งในเรื่องต่าง ๆ

สาระการเรียนรู้ การเขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งจากสื่อต่าง ๆ

จากตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท.2.1 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่ามีจำนวน 4 ตัวชี้วัดที่เน้นให้ผู้เรียนได้รับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเขียนโดยใช้ความคิดและจินตนาการของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการจัดการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้แก่ นักเรียนได้เป็นอย่างดี

2.2 ความคิดสร้างสรรค์

ยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและมีความซับซ้อนมากขึ้น การแก้ปัญหาในรูปแบบเดิมมักไม่ได้ผลความคิดสร้างสรรค์จึงเข้ามามีบทบาทสำคัญทั้งในโลกจนถึงระดับปัจเจกบุคคล มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาและแข่งขันกับนานาชาติประเทศ ทุกคนจึงควรตระหนักรู้และทำความเข้าใจบทบาทของตนเองให้กระจ่างชัด จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

2.2.1 ความหมายของความคิดสร้างสรรค์

นักวิชาการให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

Guilford (1950 อ้างถึงใน ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์, 2546, น. 4) ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถทางสมองที่คิดได้กว้างไกลหลายแง่มุม หลายทิศทางหรือเรียกว่า คิดแบบอเนกนัย (divergent thinking) ซึ่งตรงข้ามกับความคิดแบบเอกนัย (convergent thinking) ความคิดแบบอเนกนัยมุ่งเน้นความสามารถในการผลิตความคิดทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ นับเป็นกระบวนการนำไปสู่การคิดสิ่งประดิษฐ์แปลกใหม่ รวมถึงค้นพบแนวทางในการแก้ปัญหาให้ลุล่วงอีกด้วย

Torrance (1972 อ้างถึงใน ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์, 2546, น. 6) ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการบูรณาการประสบการณ์ทั้งหมดที่ผ่านมา เพื่อสร้างรูปแบบใหม่ ความคิดใหม่ หรือผลิตผลใหม่ที่แปลกและต่างไปจากเดิม

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คำวังนัง (2545, น. 74) อธิบายความหมายไว้ว่า หมายถึง จินตนาการประยุกต์ที่สามารถนำไปสู่สิ่งประดิษฐ์คิดค้นใหม่ทางเทคโนโลยี เป็นความคิดที่คนอื่นคาดไม่ถึง เป็นความคิดหลากหลาย คิดได้กว้างไกล เป็นได้ทั้งปริมาณและคุณภาพ มี 3 ลักษณะ กล่าวคือ

1. เป็นกระบวนการ หมายถึง ความรู้สึกไวต่อปัญหา พยายามคิดแก้ปัญหา
2. เป็นลักษณะของบุคคล หมายถึง บุคคลที่มีความกระตือรือร้น อยากรู้อยากเห็น
3. เป็นลักษณะของผลผลิต หมายถึง ผลงานที่สร้างสรรค์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544, น. 45) ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า หมายถึง กระบวนการทางปัญญาในระดับสูง ที่ใช้กระบวนการทางความคิดหลาย ๆ อย่างมารวมกัน เพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่หรือแก้ปัญหาที่มีอยู่ให้ดีขึ้น ความคิดสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้สร้างสรรค์มีอิสรภาพทางความคิด

อารี พันธมณี (2546, น. 155) กล่าวว่า ความคิดเชิงสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางสมองที่คิดลักษณะอเนกนัย อันนำไปสู่การคิดค้นพบสิ่งแปลกใหม่ ด้วยการคิดดัดแปลง ประยุกต์จากความคิดเดิมผสมผสานกันให้เกิดสิ่งแปลกใหม่ รวมทั้งการประดิษฐ์คิดค้นพบสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนวิธีการคิด ทฤษฎี หลักการได้สำเร็จ

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2546, น. 7) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของสมองที่คิดได้กว้างไกลหลายแง่มุม เรียกว่า ความคิดแบบอเนกนัย ซึ่งทำให้เกิดความคิดแปลกใหม่แตกต่างไปจากเดิม เป็นความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ

รอบตัว เกิดการเรียนรู้ เข้าใจ จนเกิดปฏิกิริยาตอบสนองให้เกิดความคิดเชิงจินตนาการ ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของความคิดสร้างสรรค์อันนำไปสู่การประดิษฐ์หรือคิดค้นสิ่งแปลกใหม่ หรือเพื่อการแก้ไขปัญหา

สุวิทย์ มูลคำ (2547, น. 9) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ถือว่าเป็นกระบวนการทางความคิดที่มีความสำคัญต่อเด็กทำให้สามารถสร้างความคิด สร้างจินตนาการ ไม่จนต่อสถานการณ์ หรือสภาพแวดล้อมที่กำหนดไว้ ความคิดสร้างสรรค์คือพลังทางความคิดที่เด็ก ๆ ทุกคนมีมาแต่กำเนิด หากได้รับการกระตุ้น การพัฒนาพลังแห่งการสร้างสรรค์จะทำให้เด็กเป็นคนมีอิสระทางความคิด มีความคิดที่ฉีกกรอบ และสามารถหาหนทางในการที่จะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ได้เสมอ

ถวัลย์ มาศจรัส (2548, น. 3) ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่าเป็นกระบวนการทางปัญญาระดับสูง ที่ใช้กระบวนการทางความคิดที่หลากหลาย เพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และมีคุณค่าต่อชีวิตและมวลมนุษยชาติ

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคนอื่น ๆ (2552, น. 30) กล่าวถึงความหมายของความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่แสดงความคิดหลายทิศทาง หลายแง่หลายมุม คิดได้กว้างไกล โดยนำประสบการณ์ที่ผ่านมาเป็นพื้นฐานทำให้เกิดความคิดใหม่ อันนำไปสู่การประดิษฐ์คิดค้นพบสิ่งต่าง ๆ ที่แปลกใหม่

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2556, น. 187) กล่าวถึงความหมายของความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า หมายถึง ความสามารถในการจินตนาการและรวบรวมความรู้ความคิดเดิมอย่างหลากหลายและรวดเร็ว แล้วสร้างเป็นความรู้ ความคิดใหม่ของตนเอง สามารถคิดนอกกรอบได้ มีผลงานการคิดสามารถริเริ่มและสร้างสรรค์ผลงานหรือสิ่งใหม่ ๆ ที่เหมาะสมและใช้งานได้ เช่น งานเขียน งานศิลปะ งานสร้างสรรค์ ผลงานอื่น ๆ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของกระบวนการทางสมองที่สามารถสร้างจินตนาการและเชื่อมโยงไปสิ่งหนึ่งได้ นำไปสู่การคิดนอกกรอบและคิดแปลกใหม่ ทำให้เกิดผลผลิตที่มีความสร้างสรรค์และไม่ซ้ำแบบใคร หรือสามารถแก้ปัญหาที่มีอยู่ให้ดีขึ้น

2.2.2 องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์

กระบวนการคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการคิดขั้นสูงเพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่และเป็นประโยชน์ ลักษณะของความสามารถทางสมองมีลักษณะที่คิดได้กว้างไกลหลายทิศทาง หรือที่เรียกว่าเป็นการคิดแบบอนैनัย การสังเกตและพิจารณาความคิดสร้างสรรค์ในตัวบุคคลสามารถพิจารณาจากองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ มีนักวิชาการเสนอองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

อารี พันธุ์ณี (2546, น. 163) กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วย ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่มและความคิดละเอียดลออ โดยความคิดคล่องแคล่วและความคิดยืดหยุ่นเป็นพื้นฐานของความคิดสร้างสรรค์ ส่วนความคิดริเริ่มนั้นทำให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมา และความคิดละเอียดลออทำให้ความคิดนั้นมีรายละเอียดในการคิดมากขึ้น

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2546, น. 19-23) กล่าวถึงองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วย

1. ความคิดริเริ่ม หมายถึง ลักษณะความคิดแปลกใหม่ซึ่งแตกต่างไปจาก ความคุ้นเคย ความริเริ่มแปลกใหม่ในที่นี้ อาจแสดงออกในรูปลักษณะทางผลผลิตหรือกระบวนการคิดก็ได้

2. ความคล่องแคล่วในการคิด หมายถึง ความสามารถในการผลิตความคิดที่แตกต่าง และหลากหลายภายใต้กรอบจำกัดของเวลา เป็นความสามารถเบื้องต้นซึ่งจะนำไปสู่การคิดอย่างมีคุณภาพ และการคิดเพื่อการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

3. ความยืดหยุ่นในการคิด เป็นความสามารถในการคิดนอกกรอบ ไม่ตกอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ ความยืดหยุ่นช่วยให้สามารถมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ในแง่มุมใหม่ จึงนับเป็นปัจจัยสนับสนุนให้เกิดความคล่องแคล่วให้พัฒนาความคิดแตกแขนงในทิศทางที่แตกต่าง ไม่ซ้ำซ้อน นำไปสู่การคิดอย่างมีคุณภาพ และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่

4. ความละเอียดลออในการคิด หมายถึง การคิดตกแต่งในรายละเอียดเพื่อขยายความคิดหลักให้สมบูรณ์ ความละเอียดลออสัมพันธ์กับความสามารถในการสังเกต ไม่ละเลยในรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ผู้อื่นอาจมองข้ามไป

สุวิทย์ มูลคำ (2547, น. 19-20) กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของความคิดสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. ความคิดคล่อง หมายถึง ความสามารถในการคิดตอบสนองต่อสิ่งเร้าให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ หรือความสามารถคิดหาคำตอบที่เด่นชัดและตรงประเด็นมากที่สุด ซึ่งจะนับปริมาณความคิดที่ไม่ซ้ำกันในเรื่องเดียวกัน

2. ความคิดยืดหยุ่น หมายถึง ความสามารถในการปรับสภาพของความคิดในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ความคิดยืดหยุ่นเน้นในเรื่องของปริมาณที่เป็นประเภทใหญ่ ๆ ของความคิดแบบคล่องแคล่ว เป็นตัวเสริมและเพิ่มคุณภาพของความคิดคล่องแคล่วให้มากขึ้นด้วยการจัดเป็นหมวดหมู่และมีหลักเกณฑ์ยิ่งขึ้น

3. ความคิดริเริ่ม หมายถึง ความสามารถคิดแปลกใหม่แตกต่างจากความคิดธรรมดาหรือความคิดง่าย ๆ ความคิดริเริ่มอาจจะเกิดจากการนำเอาความรู้เดิมมาคิดดัดแปลงและประยุกต์ให้เกิดเป็นสิ่งใหม่ขึ้น

4. ความคิดละเอียดลออ หมายถึง ความสามารถในการมองเห็นรายละเอียดในสิ่งที่คนอื่นมองไม่เห็น และยังรวมถึงการเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ อย่างมีความหมาย

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2556, น. 187-190) กล่าวว่าลักษณะของความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วย

1. คิดจินตนาการ (Imagination) เป็นความคิดในสิ่งที่ยังไม่ได้เกิดขึ้น และอาจเป็นไปได้ยากหรือเป็นไปได้เลย แต่อาจเกิดเป็นจริงขึ้นมาได้ หรืออย่างน้อยก็จะเป็นพื้นฐานของการคิดเริ่มต้นในความคิดเพื่อสร้างผลงานต่าง ๆ ขึ้นมา ซึ่งจำเป็นต้องมีความคิดแบบอื่น ๆ มาสานต่อความคิดจินตนาการ จึงจะนำไปสู่การค้นพบหรือสร้างสรรค์ผลงานใหม่ได้

2. คิดคล่องแคล่วหรือการคิดเร็ว (Ideational Fluency) เป็นการคิดที่มีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้า สามารถสังเกตเห็น รับรู้ และเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ได้เร็วที่สุด เป็นการหาคำตอบได้มาก ๆ ได้จำนวนคิดเยอะ ๆ โดยใช้เวลาน้อย ๆ แบ่งออกเป็น

1) ความคิดคล่องแคล่วในด้านถ้อยคำ (Word Fluency) เป็นความสามารถใช้ถ้อยคำอย่างคล่องแคล่วหลากหลาย ใช้ประโยชน์ได้และไม่ซ้ำแบบผู้อื่น

2) ความคล่องด้านการโยงสัมพันธ์ (Associational Fluency) เป็นความสามารถที่จะคิดหาถ้อยคำหรือสิ่งที่เหมือนกันหรือคล้ายกันได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ในเวลาที่กำหนด

3) ความคล่องแคล่วทางการแสดงออก (Expressional Fluency) เป็นความคิดที่สามารถนำเอาความคิดริเริ่มขึ้นมาแสดงออก ให้เห็นเป็นรูปภาพได้อย่างรวดเร็ว เช่น สามารถในการใช้วลีเป็นประโยค หรือความสามารถที่จะนำคำมาเรียงกันอย่างรวดเร็วเพื่อให้ได้ประโยคที่ต้องการ

3. ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) บางที่เรียกว่า คิดกว้างหรือความคิดหลากหลาย เป็นการคิดได้ไกล คิดได้หลายทิศทาง หลายแง่มุม หลายรูปแบบ ในคำถามเดียวสามารถมีคำตอบหลายอย่าง ซึ่งควรเน้นทั้งทางด้านปริมาณ และคุณภาพของความคิดจึงจะเป็นพื้นฐานในการได้ความคิดดี ๆ มีคุณภาพ แบ่งออกเป็น

1) ความคิดยืดหยุ่นที่เกิดขึ้นทันที (Spontaneous Flexibility) เป็นความสามารถที่จะพยายามคิดให้หลากหลายอย่างอิสระ เช่น คนที่มีความคิดยืดหยุ่นประเภทนี้จะนึกถึงประโยชน์ของก้อนหินว่ามีอะไรบ้างได้หลายอย่าง ในขณะที่คนคิดที่ไม่มีความคิดสร้างสรรค์จะคิดได้เพียงอย่างเดียวหรือสองอย่างเท่านั้น

2) ความคิดยืดหยุ่นทางด้านดัดแปลง (Adaptive Flexibility) คนที่มีความคิดนี้จะได้คำตอบไม่ซ้ำกัน เช่น ถ้าถามว่าแก้วน้ำนอกจากใช้ใส่น้ำดื่มแล้วเอาไปทำอะไรได้อีก ก็จะได้คำตอบในแง่มุมอื่น ๆ เช่น ทำแจกันดอกไม้ ใส่เหรียญ เป็นเครื่องดนตรี ปลุกต้นไม้ เป็นต้น

4. คิดริเริ่ม เป็นความสามารถในการค้นพบสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ เป็นความสามารถในการคิดที่ต่างจากคนอื่น ต่างจากธรรมดา ต่างจากที่เคยเป็น เป็นความคิดที่ไม่เคยมีใครคิดมาก่อน คนอื่นคิดไม่ถึง หรืออาจปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้แตกต่างไปจากของเดิม บางที่การคิดง่าย ๆ พื้น ๆ ที่แปลกใหม่ ก็อาจเป็นความคิดสร้างสรรค์ที่มีคุณค่า

5. คิดละเอียดลออ (Elaboration) หมายถึง ความคิดสวยงาม ละเอียดลอบเป็นความสามารถในการฝึกลมองเห็นรายละเอียดในสิ่งที่คนอื่นมองไม่เห็นและยังรวมถึงการเชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งต่าง ๆ อย่างมีความหมาย เป็นความคิดในรายละเอียดที่นำมาเพิ่มเติมเสริมแต่งความคิดครั้งแรกให้ได้ความหมายสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งการต่อเติมเสริมแต่งและตัดสิ่งที่ไม่เหมาะสมไม่ถูกต้องออกไป เช่น ต่อเติมเส้นให้เป็นภาพ บรรยายภาพ ต่อเติมวงกลมเป็นภาพ ต่อเติมเรื่องราว ต่อเติมประโยค ต่อเติมคำกลอน

6. การสังเคราะห์ หมายถึง การรวม การผสมผสาน การนำเอาสิ่งเดิม ๆ มาประยุกต์และมาผสมให้เป็นสิ่งใหม่ขึ้น เช่น

- ให้อุปกรณ์มา 4 รูป แล้วนำรูปทรงมาต่อกันเป็นภาพใหม่
- ให้อุปกรณ์มา 5 คำ ให้เขียนเรื่อง
- ให้อุปกรณ์มา 3 อย่าง แล้วให้แต่งและเล่นบทละครตามที่กำหนด เป็นต้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การสังเกตและพิจารณาความคิดสร้างสรรค์ในตัวบุคคลสามารถพิจารณาจากองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ ซึ่งเป็นลักษณะของกระบวนการคิดขั้นสูงที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถทางสมองที่คิดได้กว้างไกลหลายทิศทาง หรือที่เรียกว่าการคิดแบบอเนกนัย

2.2.3 ความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์

นักวิชาการอธิบายถึงความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2546, น. 26-38) กล่าวถึงความสำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ไว้ 4 ระดับ ดังนี้

1. ความสำคัญต่อมวลมนุษยชาติ หากมนุษย์ไม่มีความคิดสร้างสรรค์คงดำเนินชีวิตอย่างซ้ำซาก จำเจ ไม่มีความแตกต่างกับสิ่งมีชีวิตอื่น สิ่งสำคัญประการหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นถึงอัจฉริยภาพในการสร้างสรรค์ที่น่ายกย่องที่สุดของมนุษย์ คือ “ภาษา” ทั้งนี้เพราะภาษาไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด หากแต่เป็นเครื่องมือที่มนุษย์สร้างและสมมติขึ้น การประดิษฐ์ภาษาขึ้นใช้จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างอารยธรรมของมนุษย์

2. ความสำคัญต่อประเทศชาติ ประเทศใดมีบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์เป็นจำนวนมาก นับได้ว่ามีทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าและมีความสำคัญต่อประเทศชาติ ซึ่งจะนำพาประเทศชาติของตนให้เกิดการพัฒนาและเจริญก้าวหน้าไปในทุก ๆ ด้าน

3. ความสำคัญต่อองค์กร ความคิดสร้างสรรค์มีความสำคัญต่อองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะภาคธุรกิจเอกชนนั้น ภายใต้สภาพที่ไม่มีความแน่นอนทางเศรษฐกิจเช่นปัจจุบัน ธุรกิจจะอยู่รอดได้ต้องมี การพัฒนาสินค้าหรือการปรับปรุงบริการ นอกเหนือจากสิ่งเหล่านี้แล้ว “ความคิดสร้างสรรค์” เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง หากองค์กรใดสามารถส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศในที่ทำงานที่มีลักษณะเปิดกว้างทางความคิด ก็จะเป็นการส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการร่วมมือและสร้างสรรค์ในที่ทำงาน

4. ความสำคัญต่อปัจเจกบุคคล ความคิดสร้างสรรค์กับตัวบุคคลมีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่นกล่าวคือ ปัจเจกบุคคลเป็นแหล่งกำเนิดความคิดสร้างสรรค์ซึ่งก่อให้เกิดผลสำเร็จประการใดประการหนึ่งของแต่ละบุคคล การคิดเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญของมนุษย์ หากไม่มีความสามารถในการคิด บุคคลก็จะไม่สามารถดำเนินชีวิตไปในทางดีขึ้นหรือไม่สามารถแก้ปัญหาได้

สุวิทย์ มูลคำ (2546, น. 26-27) กล่าวถึงเหตุผลความจำเป็นที่ต้องส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ เพราะเหตุผลดังนี้

1. ช่วยให้เห็นวิธีแก้ปัญหามิใช่วิธีทางที่ไม่เคยปฏิบัติมาก่อน
2. ก่อให้เกิดนวัตกรรมหรือสิ่งประดิษฐ์แปลกใหม่อย่างไม่หยุดยั้ง
3. ช่วยให้พบหรือได้สิ่งที่ดีกว่าเดิม
4. ช่วยให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี

สุคนธ์ ลินธพานนท์ และคนอื่น ๆ (2552, น. 31) กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์มีประโยชน์ต่อตนเองและสังคมดังนี้

1. เป็นการผ่อนคลายอารมณ์ ลดความเครียด ความคับข้องใจ ความก้าวร้าว เพราะได้แสดงออกอย่างอิสระทั้งด้านความคิดและการปฏิบัติ

2. มีความสนุก ความสุข ความเพลิดเพลิน และความภาคภูมิใจในการได้คิดได้ทำงานหรือผลิตชิ้นงานที่แปลกใหม่จากความสามารถของตนเอง

3. สร้างนิสัยในการทำงานที่ดี ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จะเป็นผู้ที่มีความพยายามไม่ท้อถอย มีความอดสาหัส ขวนขวายในการสร้างสรรค์ตนเองและสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในลักษณะที่เหมาะสม

4. ทำให้การดำเนินชีวิตของตนมีความสะดวกสบายมากขึ้น เพราะมีผลงานสร้างสรรค์ของมนุษย์อยู่ตลอดเวลา

5. มีคุณภาพชีวิตที่ดี จากการค้นพบในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้ได้ผลผลิตสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการมีชีวิตอยู่

6. ช่วยแก้ปัญหาสังคม การที่สภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลาทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา การผลิตเครื่องมืออุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ความคิดสร้างสรรค์เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยแก้ปัญหา

7. ทำให้สังคมมีความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองการปกครอง ด้านสังคมและวัฒนธรรม ฯลฯ

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2556, น. 210) กล่าวถึงความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นต่อสังคมโลกปัจจุบัน เพราะวิทยาการต่าง ๆ ในโลกเจริญก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง ล้วนเป็นผลพวงจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ในการคิดประดิษฐ์ คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ รวมทั้งการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นสิ่งที่มีความค่าและนำประโยชน์มาสู่มวลมนุษยชาติเป็นอย่างยิ่ง

ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ และคนอื่น ๆ (2559, น. 2-4) กล่าวถึงความสำคัญหรือความจำเป็นของการคิดสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. สร้างผลผลิตใหม่ ๆ โดยเหตุนี้ความจำเป็นหรือความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์จึงอยู่ที่เราจำเป็นจะต้องมีและสร้างให้คนของเรามี เพื่อคนเราจะได้คิดค้นสิ่งของขึ้นมา “ขาย” สิ่งที่เราไปส่งคนอื่นบ้าง ซึ่งจะทำให้สังคมของเรามีความสมดุลมากขึ้น คือ เป็นสังคมซื้อหรือกิน ใช้ของคนอื่นเขา มาเป็นสังคม “ขาย” หรือกิน ใช้ของของเราเองมากขึ้น และเมื่อมีความสมดุลนี้ขึ้นโอกาสที่เราจะเป็นสังคมการผลิต และสร้างสิ่งใหม่เพื่อสังคมเราเองก็มีเกิดขึ้นมาเรื่อย ๆ

2. ความภูมิใจของสังคม นอกไปจากความคิดสร้างสรรค์เพื่อผลในทางการสร้างสังคมการผลิตแล้ว ความคิดสร้างสรรค์ยังมีผลทางจิตใจต่อสังคมการสร้างอีกด้วย เพราะมนุษย์ทุกคนต้องมีสิ่งที่ภาคภูมิใจอยู่เสมอ การที่เราหยิบของมาใช้ ซื้ออาหารมากิน ซื้อเครื่องดื่มมาดื่ม แล้วพบว่าสิ่งที่เราใช้กินดื่มกัน มีเครื่องหมายหรือตราที่แสดงว่าสิ่งนั้นทำให้ประเทศอื่นแม้เราจะไม่รู้สึกรึอะไร แต่ลึก ๆ แล้วความภาคภูมิใจของเราจะมีน้อยกว่าการที่เราเห็นของที่ทำในประเทศของเราอย่างแน่นอน

3. การสะสมเพื่ออนาคต นอกจากความคิดสร้างสรรค์จะนำไปสู่นวัตกรรมในเชิงของ วัตถุสิ่งของแล้ว ความคิดสร้างสรรค์ยังจำเป็นในเชิงบทบาทของมนุษย์ต่อสังคม ต่อสิ่งแวดล้อม และ ต่อธรรมชาติอีกด้วย สติปัญญาของมนุษย์ที่ติดตัวมาต้องได้รับการพัฒนาและใช้เพื่อตอบสนองสังคม สิ่งแวดล้อม และธรรมชาติด้วย มนุษย์ใช้ประโยชน์จากสังคมอย่างมาก ใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมที่ มนุษย์สร้างขึ้นเองหรือธรรมชาติสร้างให้ มนุษย์ต้องมีหน้าที่ตอบสนองสิ่งเหล่านี้ด้วยการ “คิด” ว่าเรา จะทำอย่างไรเพื่อให้สิ่งนั้นอยู่กับเรานาน ๆ และเพื่อตอบสนองให้สิ่งเหล่านี้จะคงอยู่เพื่อธรรมชาติเอง และเพื่อสังคมของคนรุ่นต่อไปในอนาคต

4. ความมหัศจรรย์ของสติปัญญามนุษย์ ความคิดสร้างสรรค์ยังจำเป็นต่อมนุษย์ใน ฐานะเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายที่ต้องเติบโตตลอดเวลา ถ้าไม่ได้รับการพัฒนาขึ้นก็จะฝ่อไปเรื่อย ๆ ใน ท้ายที่สุดมนุษย์หรือคนนั้น ๆ ก็จะอยู่กับสภาพเดิม ๆ ไม่เปลี่ยนแปลงให้มีชีวิตชีวา สติปัญญาของ มนุษย์มีพลังมีอำนาจและมีบทบาทสูง หากแต่มนุษย์มักจะไม่ตระหนักและไม่นึกถึง พร้อมทั้งใช้สมอง เพียงเล็กน้อย ปัญหาและสมองจึงเติบโตน้อยโดยเฉพาะในส่วนของความคิดใหม่ทำให้ส่วนดังกล่าวของ มนุษย์หยุดลงและนำไปสู่การสานต่อที่ชะงักงัน

5. ที่สุดเพื่อการแก้ปัญหา นับวันเราจะพบปัญหาที่มากขึ้น หลากหลายขึ้น ซับซ้อน ขึ้นตลอดเวลา การแก้ปัญหาเหล่านี้จะนำมาซึ่งความน่าเบื่อหน่าย ท้อถอยหมดศรัทธา หรือนำมาซึ่ง ความตื่นเต้น เร้าใจ เป็นพลังของมนุษย์ ให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์อยู่เสมอเป็นเสมือนหนึ่งหรือ ส่วนหนึ่งของมนุษย์ แล้วมนุษย์จะใช้ความคิดสร้างสรรค์นั้นเพื่อแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ด้วยพร้อม กันไป

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับมนุษย์ เพราะเทคโนโลยีหรือวิทยาการต่าง ๆ ในโลกเจริญก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง ล้วนเป็นผลพวงจาก ความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ หากองค์กรใดสามารถส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศในที่ทำงานที่มีลักษณะ เปิดกว้างทางความคิด ก็จะเป็นการส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการร่วมมือและสร้างสรรค์ในที่ ทำงาน นอกจากนี้ยังช่วยสร้างความเจริญให้กับสังคมและประเทศชาติ

2.2.4 แนวทางการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

นักวิชาการให้เสนอแนวทางในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

อุษณีย์ โพธิ์สุข (2537, น. 7) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน ว่าสามารถทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในทางตรงโดยการสอน ผูกฝนและอบรม ทางอ้อมโดยการ สร้างบรรยากาศ และจัดสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการเป็นอิสระในการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ไม่ สามารถบังคับให้เกิดขึ้นได้ แต่สามารถทำให้เกิดขึ้นได้ การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์มีองค์ประกอบที่ สำคัญที่ควรดำเนินการในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. กระบวนการคิด เป็นการเพิ่มทักษะความคิดด้านต่าง ๆ เช่น ความคิดจินตนาการ ความคิดเอกลักษ์ อเนกนัย ความคิดวิจารณ์ญาณ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสังเคราะห์ ความคิด แปลกใหม่ ความหลากหลาย ความคิดยืดหยุ่น ความคิดเห็นที่แตกต่าง และการประเมินผล

2. ผลิตผล เป็นสิ่งที่ชี้ให้เราเห็นหลายสิ่งหลายอย่างของการคิด เช่น วิธีคิด ประสิทธิภาพทางความคิด การนำเอาความรู้ไปสู่การนำไปใช้ จุดสำคัญในการจัดการเรียนรู้จะต้อง

พิจารณาเกณฑ์ของผลผลิต ควรจะมีการกำหนดให้ผู้เรียนรู้จักการระบุดจุดประสงค์ของการทำงาน รู้จักประเมินการทำงานของตนเองโดยใช้เหตุผล พยายาม และสามารถปรับใช้ได้ในชีวิตจริง

3. องค์ความรู้พื้นฐาน ให้โอกาสผู้เรียนได้รับความรู้ผ่านสื่อและทักษะหลายด้านโดยใช้ประสาทสัมผัสหรือความรู้ที่มาจากประสบการณ์ที่หลากหลายและมีแหล่งข้อมูลที่ต่างกันทั้งจากหนังสือ ผู้เชี่ยวชาญ การทดสอบด้วยตนเอง และที่สำคัญคือให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้จากตัวเอง

4. สิ่งที่ทำทนายผู้เรียน หางานที่สร้างสรรค์ และมีมาตรฐานให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ

5. บรรยากาศในชั้นเรียน ต้องให้อิสระเสรี ความยุติธรรม ความเคารพในความคิดของผู้เรียน ให้ผู้เรียนมั่นใจว่าจะไม่ถูกลงโทษหากมีความคิดที่แตกต่างจากผู้สอน หรือคิดว่าผู้สอนไม่ถูกต้อง ยอมให้ผู้เรียนล้มเหลวหรือผิดพลาด (โดยไม่เกิดอันตราย) แต่ต้องฝึกให้เรียนรู้จากข้อผิดพลาดที่ผ่านมา

6. ตัวผู้เรียน สนับสนุนให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง ความเคารพตนเอง กระจายใคร่รู้

7. การใช้คำถาม ผู้สอนต้องสนับสนุนให้ผู้เรียนถาม ตั้งคำถามโดยผู้เรียน

8. การประเมินผล ผู้สอนต้องหลีกเลี่ยงการประเมินที่ซ้ำ ๆ ซาก ๆ หรือเป็นทางการอยู่ตลอดเวลา และสนับสนุนให้ผู้เรียนประเมินการเรียนรู้ด้วยตนเองและประเมินร่วมกับผู้สอน

9. การสอนและการจัดหลักสูตร ควรนำไปผสมผสานกับวิชาการต่าง ๆ เพราะสามารถใช้ได้กับทุกวิชา ลองให้ผู้เรียนเรียนรู้ในสิ่งที่ไม่มีความสำคัญที่สุด และผู้สอนควรเป็นผู้ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือผู้เรียนไม่ใช่ผู้สั่งการและสอน

10. การจัดระบบในชั้นเรียน ให้ผู้เรียนค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองให้มากขึ้น ปรับระบบตารางเรียนให้ยืดหยุ่น เพื่อตอบสนองความต้องการและความสามารถที่หลากหลาย จัดกลุ่มการสอนหลาย ๆ แบบ เช่น จับคู่ กลุ่มเล็กกลุ่มใหญ่ และสอนแบบเดี่ยว

ทอร์แรนซ์ (Torrance, 1964, อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544, น. 56-57) กล่าวถึงการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมให้เด็กถาม และให้ความสนใจต่อคำถามและคำถามที่แปลก ๆ ของเด็ก พ่อแม่หรือผู้สอนไม่ควรมุ่งที่คำตอบที่ถูกต้องแต่เพียงอย่างเดียว เพราะในการแก้ปัญหาแม้เด็กจะใช้วิธีเดา เสี่ยงบ้างก็ควรยอม อย่างไรก็ตามควรกระตุ้นให้เด็กได้วิเคราะห์ค้นหาเพื่อพิสูจน์

2. ตั้งใจฟังและเอาใจใส่ต่อการคิดแปลก ๆ ของเด็กด้วยใจเป็นกลาง เมื่อเด็กแสดงความคิดเห็นในเรื่องใด แม้จะเป็นความคิดเห็นที่ยังไม่เคยได้ยินมาก่อน ก็ไม่ควรตัดสินและลดทอนความคิดเห็นนั้น

3. กระตือรือร้นต่อคำถามที่แปลก ๆ ของเด็กด้วยการตอบคำถามอย่างมีชีวิตชีวา หรือชี้แนะให้เด็กหาคำตอบจากแหล่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

4. แสดงและเน้นให้เด็กเห็นว่าความคิดของเด็กนั้นมีคุณค่า และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งจะช่วยให้เด็กเกิดความภูมิใจ และมีกำลังใจที่จะคิดสร้างสรรค์ต่อไป

5. กระตุ้นและส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยให้โอกาสและเตรียมการให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเองและยกย่องที่พยายามเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้สอนอาจลดบทบาทของการเป็นผู้ชี้แนะและลดการอธิบายลง เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมริเริ่มกิจกรรมด้วยตนเองมากขึ้น

6. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้ หรือค้นคว้าอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ

7. พึงระวังว่าการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในเด็กต้องใช้เวลาและพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป

8. ส่งเสริมให้เด็กใช้จินตนาการของตนเองและยกย่องชมเชย

สุวิทย์ มูลคำ (2546, น. 30-31) เสนอแนวทางการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ครูผู้สอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. กระบวนการคิด เป็นการสอนที่เพิ่มทักษะความคิดด้านต่าง ๆ เช่น ความคิดจินตนาการ ความคิดเอहनัย ความคิดอเนกนัย ความคิดวิจารณ์ญาณ ความคิดวิเคราะห์

2. ผลិតผล จุดสำคัญในการสอนว่าจะพิจารณาเกณฑ์ของผลผลิตอย่างไรนั้น ควรจะกำหนดให้เด็กรู้จักระบุจุดประสงค์ของการทำงาน รู้จักประเมินการทำงานของตนเองอย่างใช้เหตุผล มีความพยายามและสามารถนำไปปรับใช้ได้ในชีวิตจริง

3. องค์ความรู้พื้นฐาน เป็นการให้โอกาสเด็กได้รับความรู้ผ่านสื่อและทักษะหลายด้านโดยใช้ประสาทสัมผัสหรือความรู้ที่มาจากประสบการณ์ที่หลากหลาย

4. สิ่งที่ทำทหาย การทำงานที่สร้างสรรค์และมีมาตรฐานให้เด็กได้ทำ

5. บรรยากาศในชั้นเรียน การให้อิสระเสรี ความยุติธรรม ความเคารพในความคิดเห็นของเด็ก ให้เด็กมั่นใจว่าจะไม่ถูกลงโทษหากมีความคิดที่แตกต่างจากครู

6. ตัวเด็ก การสนับสนุนให้เด็กเชื่อมั่นตนเอง ความเคารพตนเอง ความกระหายใคร่รู้

7. การใช้คำถาม สนับสนุนให้เด็กถามคำถามของเขาหรือครูผู้สอนใช้คำถามนักกระตุ้นให้เด็กคิด

8. การประเมินผล หลีกเลียงการประเมินที่ซ้ำซากหรือเป็นทางการอยู่ตลอด สนับสนุนให้เด็กประเมินการเรียนรู้ด้วยตนเองและประเมินร่วมกับครู

9. การสอนและการจัดหลักสูตร การผสมผสานกับวิชาต่าง ๆ เพราะสามารถใช้ได้กับทุกวิชา ลองให้เด็กเรียนรู้ในสิ่งที่ไม่มีความค้ำตอบที่ดีที่สุด ครูเป็นผู้ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือเด็ก ไม่ใช่เป็นผู้สั่งการ

10. การจัดระบบในชั้นเรียน ให้เด็กได้ค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองให้มากขึ้น ปรับระบบตารางเรียนให้ยืดหยุ่นเพื่อตอบสนองความต้องการและความสามารถที่หลากหลาย

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคนอื่น ๆ (2552, น. 34-35) เสนอวิธีการส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์สามารถทำได้ดังนี้

1. จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้นักเรียนรู้สึกเป็นอิสระ ไม่ถูกควบคุมด้วยระเบียบวินัย นักเรียนสามารถแสดงความคิดใหม่ ๆ แปลก ๆ ของตนเอง เมื่อนักเรียนมีอิสระในการคิด การตัดสินใจ ย่อมทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

2. ส่งเสริมให้นักเรียนถาม และให้ความสนใจต่อคำถามแปลก ๆ ของนักเรียน ด้วยการตอบคำถามอย่างมีชีวิตชีวา ครูไม่เน้นคำตอบที่ถูกต้องเพียงอย่างเดียว เพราะในการแก้ปัญหา นั้นแม้นักเรียนจะใช้วิธีเดาบ้างก็ควรยอมรับ และควรกระตุ้นให้นักเรียนได้วิเคราะห์ ค้นหาและพิสูจน์ คำตอบโดยการใช้วิธีชี้แนะให้นักเรียนหาคำตอบจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการคิด วิเคราะห์ซึ่งจะนำไปสู่การคิดสร้างสรรค์

3. ส่งเสริมให้นักเรียนตอบคำถามชนิดปลายเปิดที่มีความหมาย ไม่มีคำตอบที่แน่นอนตายตัว คำถามลักษณะนี้จะสนับสนุนให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้หาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มากขึ้น

4. สนับสนุนให้นักเรียนเรียนรู้มากขึ้น โดยให้ข้อมูลข่าวสารที่จะกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจที่จะเรียนรู้เพิ่มขึ้นด้วยตนเอง ซึ่งชมเชยนักเรียนที่พยายามเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการให้กำลังใจแก่นักเรียนและเป็นส่วนผลักดันให้นักเรียนริเริ่มในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ และคิดหาวิธีแปลกใหม่ที่จะทำให้บรรลุผลการเรียนรู้ตามเป้าหมาย

5. ส่งเสริมให้นักเรียนใช้จินตนาการของตนเองและยกย่องชมเชยเมื่อนักเรียนมีจินตนาการที่แปลกกว่าผู้อื่น ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงการมีความริเริ่มสร้างสรรค์ หรือชื่นชมผลงานของนักเรียนที่มีการพัฒนาชิ้นงานที่แปลกใหม่และเป็นประโยชน์ต่อสังคม

6. ส่งเสริมกระบวนการคิดสร้างสรรค์ โดยช่วยให้นักเรียนหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล ในรูปแบบที่แปลกใหม่จากเดิม ส่งเสริมให้คิดวิธีแก้ปัญหาใหม่ ๆ และมีความกล้าเสี่ยงทางสติปัญญา

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2556, น. 193) เสนอแนวทางการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่าเด็กที่ประสบความสำเร็จในการคิดสร้างสรรค์ เกิดจากการเตรียมพร้อมของผู้ปกครอง และการส่งเสริมของครู ทั้งการทำตนเป็นแบบอย่างและการสร้างบรรยากาศโดยการ

1. เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกและตัดสินใจในสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง
2. ผู้ใหญ่ต้องไว้ใจและยอมรับการตัดสินใจของเด็ก ให้เด็กดูแลรับผิดชอบสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง
3. สนับสนุนให้กำลังใจเด็กทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ไม่ควรเข้าไปทำให้หรือช่วยเหลือทุกอย่าง ควรเสนอแนะและให้กำลังใจเมื่อเด็กทำผิดพลาดหรือไม่ประสบความสำเร็จ
4. ยกย่องชมเชยเด็กเสมอทั้งต่อหน้าและลับหลัง เมื่อเด็กประสบความสำเร็จ พยายามจัดกิจกรรมที่ง่ายขึ้นเพื่อให้เด็กประสบความสำเร็จ
5. เมื่อเด็กเกิดคำถาม หรือพบข้อสงสัย จะส่งเสริมให้เด็กค้นพบแสวงหาคำตอบด้วยตนเองและแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง พ่อแม่คอยให้กำลังใจ และสนับสนุน
6. สนับสนุนให้เด็กค้นพบและแสดงหาคำตอบในสิ่งที่ตนเองต้องการและสนใจเพื่อหาทางเลือกใหม่ ๆ ผู้ใหญ่ควรจัดประสบการณ์ให้เด็กอย่างหลากหลาย เพื่อค้นหาความสามารถพิเศษที่ซ่อนอยู่ในตัวของเด็ก อันจะพัฒนาให้เขาไปสู่ศักยภาพสูงสุดตามความต้องการและความสนใจ
7. ฝึกฝนให้เด็กทำงาน สร้างผลงาน หาประสบการณ์จากการทำงาน เพื่อช่วยสร้างทัศนคติที่ดีต่อการทำงานและสร้างผลงาน

8. กระตุ้นให้เด็กกระตือรือร้น กระฉับกระเฉง ด้วยวิธีการอย่างหลากหลายและขจัดความเฉื่อยชา เกียจคร้านของเด็ก

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ครูควรสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความเป็นกันเอง เด็กกล้าที่จะพูดคุย กล้าแสดงความคิดเห็น มีการกระตุ้นให้เด็กตอบคำถามอย่างอิสระ สนับสนุนให้นักเรียนคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง มีการให้กำลังใจ ชื่นชม และเปิดโอกาสให้เด็กคิด เช่น การคิดเพื่อแก้ปัญหาไปจนถึงการคิดเพื่อสร้างจินตนาการอย่างหลากหลาย รวมทั้งหลีกเลี่ยงการประเมินผลที่ซ้ำ ๆ หรือเป็นทางการอยู่ตลอดเวลา และสนับสนุนให้ผู้เรียนประเมินการเรียนรู้ด้วยตนเองและประเมินร่วมกับผู้สอน

2.2.5 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

นักวิชาการให้เสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ไว้ดังนี้ ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2546, น. 142) กล่าวถึงกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า การสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์นั้น สามารถกระทำได้หลายรูปแบบด้วยกัน โดยในส่วนของกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์นั้นจัดขึ้นเพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ 3 ด้านด้วยกัน คือ ด้านสติปัญญา ด้านจิตใจ และด้านการปฏิบัติ กิจกรรมที่จัดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์นั้นจะมีลักษณะสำคัญที่จะมุ่งการพัฒนาลักษณะการคิดแบบอเนกนัย อันประกอบด้วย ความคิดริเริ่ม ความคล่องแคล่วในการคิด ความยืดหยุ่นในการคิด และความละเอียดลออในการคิด ซึ่งรูปแบบของกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์นั้นมีอยู่มากมายหลายรูปแบบด้วยกัน การพิจารณาเลือกรูปแบบกิจกรรมเพื่อนำไปปฏิบัติ นั้นควรพิจารณาตามความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ เช่น จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม วัสดุอุปกรณ์ เวลา และที่สำคัญคือจุดมุ่งหมายที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะได้รับจากการทำกิจกรรมนั้น ๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544, น. 60) กล่าวถึงกิจกรรมความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สามารถจัดได้หลากหลายรูปแบบ เช่น กิจกรรมทางภาษา กิจกรรมการแสดงออกทางจินตนาการ การวาดรูป การเล่านิทานโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ การเล่นเกมต่าง ๆ งานสร้างสรรค์จากกระดาษ การปั้น การประดิษฐ์ รวมทั้งการฝึกแก้ปัญหาในทางสร้างสรรค์ การใช้แบบฝึกความคิดสร้างสรรค์ และการใช้บทเรียนสำเร็จรูป เป็นต้น

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคนอื่น ๆ (2552, น. 36) เสนอกิจกรรมที่ฝึกนักเรียนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่

1. กิจกรรมด้านศิลปะ ได้แก่ การวาดภาพ ให้นักเรียนมีอิสระในการเขียนภาพตามความพอใจ วาดภาพจากจินตนาการ วาดภาพจากประสบการณ์ วาดภาพจากการฟังนิทาน วาดภาพจากสิ่งแวดล้อม วาดภาพจากเสียงเพลง วาดภาพต่อเติมจากสิ่งเร้าที่กำหนดหรือวาดภาพต่อเติมจากส่วนที่ไม่สมบูรณ์

2. กิจกรรมด้านภาษา ได้แก่ การเล่านิทาน เช่น เล่านิทานประกอบภาพ เล่านิทานจากประสบการณ์ เล่านิทานจากจินตนาการ เล่านิทานจากความคิดตนเอง การพูดแสดงความคิดเห็น การเล่าเรื่อง การบรรยายประกอบจินตลีลา การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงจินตนาการ

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558, น. 28) เสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ 5 ขั้นตอนดังนี้

1. **ขั้นเตรียมการคิด** เป็นขั้นที่ผู้สอนควรเตรียมให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการคิด ทั้งเตรียมสถานที่ที่มีบรรยากาศที่ดี ที่สงบ พร้อมที่จะคิด และเตรียมผู้เรียนให้มีร่างกายและจิตใจที่จะพร้อมคิด

2. **ขั้นปฏิบัติการคิด** เป็นขั้นที่ผู้สอนจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้คิดสร้างสรรค์ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ

3. **ขั้นนำเสนอความคิด** เป็นขั้นตอนให้ผู้เรียนได้นำเสนอความคิดของตนเองออกมา โดยการเล่า การแสดง การจัดบอร์ดนิทรรศการ เป็นต้น

4. **ขั้นย้อนคิด** เป็นขั้นที่ให้นักเรียนได้ย้อนคิดไว้ว่า คิดอย่างไร ทำไมคิดแบบนั้น มีการเปลี่ยนแปลงการคิดอย่างไรบ้าง เพราะอะไร เป็นต้น

5. **ขั้นประยุกต์ใช้การคิด** โดยการให้ผู้เรียนได้ลองคิดว่าสิ่งที่ตนเองคิดไปนั้นจะนำไปใช้ประโยชน์อะไรได้บ้างในอนาคต ในการดำเนินชีวิตในอนาคต

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ต้องใช้กิจกรรมเป็นสื่อกลาง เพื่อฝึกฝนความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก โดยการฝึกฝนนั้นต้องกระทำอย่างต่อเนื่องและกระทำอย่างสม่ำเสมอ สอนให้เด็กเกิดจินตนาการ เรียนรู้จากการลงมือทำ มีการระดมสมอง แลกเปลี่ยนความคิด และส่งเสริมการคิดอย่างอิสระ ซึ่งการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สามารถจัดได้หลากหลายรูปแบบ เช่น กิจกรรมทางภาษา กิจกรรมการแสดงออกทางจินตนาการ การวาดรูป การเล่านิทาน รวมไปถึงการใช้แบบฝึกความคิดสร้างสรรค์ และการใช้บทเรียนสำเร็จรูป เป็นต้น

2.3 การเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนที่ดีเป็นการเขียนที่ถ่ายทอดและพัฒนาความรู้ ความคิด จินตนาการ และประสบการณ์ของผู้ส่งสารที่นำเสนอต่อผู้อ่าน โดยใช้ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสะท้อนความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของตนเอง ดังนั้นการเขียนเป็นทักษะกระบวนการทางภาษาที่ควบคู่ไปกับกระบวนการคิดสร้างสรรค์ การเขียนเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นงานเขียนที่สะท้อนลักษณะความคิดสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี

2.3.1 ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

ประภาศรี สีหอำไพ (2531, น. 1) ได้กล่าวว่า การเขียนแบบสร้างสรรค์ หมายถึง การเขียนที่ผู้เขียนสร้างคำและข้อความจากจินตนาการของตน มิได้ลอกเลียนแบบอย่างของผู้อื่น มีอิสระที่จะเลือกรูปแบบการเขียน โดยไม่อยู่ในกรอบของลักษณะคำประพันธ์นัก ผลงานเช่นนี้จึงมีความประณีต มีคุณค่าทางความคิดริเริ่มอย่างเด่นชัด

กรรณิการ์ พวงเกษม (2534, น. 33) กล่าวถึงความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์มีความหมายตรงข้ามกับการเขียนที่มุ่งประโยชน์ทางธุรกิจหรือวิชาการต่าง ๆ ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ผู้เขียนจะต้องสามารถใช้จินตนาการหรือความคิดคำนึง

ของตนเขียนออกมาด้วยถ้อยคำที่สละสลวย ประทับใจผู้อ่าน ผู้ฟัง และให้ความรู้สึกในทางเพลิดเพลีนใจและระดับสติปัญญาไปในตัว การเขียนอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กต้องเป็นงานที่เกิดขึ้นจากความคิดของเด็กเอง ต้องไม่เลียนแบบความคิดหรือลีลาการเขียนของผู้อื่นมา ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงก็ควรจะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ได้กระทำเองเพราะเห็นว่าสมควร

โกชัย สาริกบุตร (2540, น. 99) ได้อธิบายถึงการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่า การเขียนเป็นการใช้ภาษาเขียนเพื่อแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือแสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมาอย่างดี น่าสนใจ และมีประโยชน์ ลักษณะที่เรียกว่าสร้างสรรค์จะสังเกตได้หลายแบบอย่าง เช่น ใช้ถ้อยคำภาษาได้เหมาะสมกับเนื้อหา เล่นลีลาสำนวนโวหารนำฟัง อุปมาเปรียบเทียบ ไม่ซ้ำแบบใคร เสนอความคิดอย่างใดอย่างใหม่ที่คนอื่นไม่คิดหรือคิดไม่ถึง นำความคิดเก่ามาเล่าใหม่ให้น่าฟัง เขียนให้ทันสมัยกับสภาพเหตุการณ์ปัจจุบัน เป็นต้น

ภาควิทยา วรรณภา และดุขุฎี กองสมบัติ (2549, น. 80) กล่าวถึงความหมายของการเขียนสร้างสรรค์ไว้ว่า หมายถึงการเขียนที่ผู้เขียนสร้างคำ แนวคิด จากจินตนาการของตนเอง โดยมิได้ลอกเลียนแบบอย่างของผู้อื่น มีอิสระที่จะคิดรูปแบบใหม่ ๆ ที่แหวกแนว เป็นผลงานที่มีคุณค่าทางความคิดริเริ่มอย่างเด่นชัด

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2550, น. 3) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนซึ่งมีลักษณะของการคิดริเริ่ม โดยที่ผู้เขียนจะต้องใช้จินตนาการและประสบการณ์ของตนเอง เชื่อมโยงความคิดในการเขียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 63) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนโดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ และจินตนาการในการเขียน เช่น การเขียนเรียงความ นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย และบทร้อยกรอง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ผู้เขียนจะต้องมีความคิดดี มีจินตนาการดี มีคลังคำอย่างหลากหลาย สามารถนำคำมาใช้ในการเขียน ต้องใช้เทคนิคการเขียน และใช้ถ้อยคำอย่างสละสลวย

ถวัลย์ มาศจรัส (2552, น. 4) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนที่แสดงให้เห็นถึงความคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้เขียนที่เขียนด้วยสำนวนภาษาที่มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง หรือมีรูปแบบการเขียนที่มีความแปลกใหม่ มีคุณค่า และเป็นที่ยอมรับของสาธารณชน

เกศินี จุฑาวิจิตร (2557, น. 6) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การเขียนที่แสดงถึงผลงานอันใหม่ แปลก แตกต่าง ต่อยอดไปจากสิ่งที่มีอยู่หรือเป็นอยู่เดิม ทั้งด้วยเนื้อหาสาระ และ/หรือรูปแบบ ทั้งนี้จะต้องเป็นงานที่มีคุณค่าและมีพลังในการสร้างแรงบันดาลใจ ยกระดับความคิด ประเทืองสติปัญญาและเปิดโอกาสแก่ผู้อ่านในการตีความที่หลากหลาย

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง งานเขียนที่สร้างขึ้นด้วยสำนวนภาษาเฉพาะตน มีความแปลกใหม่ แสดงความคิดริเริ่มทั้งด้านรูปแบบการเขียน คำโครงสร้าง แนวคิด และสำนวนโวหาร นอกจากนี้ยังแสดงออกให้เห็นถึงจินตนาการ ความรู้ ความคิดเห็น หรืออารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนอย่างน่าสนใจ

2.3.2 ลักษณะของงานเขียนสร้างสรรค์

งานเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นงานเขียนที่สร้างสรรค์ขึ้นจากจินตนาการของผู้เขียน ทำให้เกิดงานที่แปลกใหม่ ไม่ซ้ำแบบใคร มีนักวิชาการกล่าวถึงลักษณะของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

ประภาศรี สีอำไพ (2531, น. 1) กล่าวถึงลักษณะทั่วไปของการเขียนสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

1. มีแนวเขียนเป็นจิตวิสัย (Subjective) กล่าวคือ ผู้เขียนมีข้อสังเกต ประสบการณ์ ความนึกคิด ความเห็นหรือมีจินตนาการของตนเอง แล้วจึงเขียนงานประพันธ์นั้นขึ้น

2. มีความแปลกใหม่และมีความสามารถในการแสดงออก การแสดงออกนี้ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ทรงใช้ว่า นิพจน์ (Expression) โดยผู้เขียนสามารถทำให้ผู้อ่านเห็นภาพตามที่ต้องการได้ด้วยถ้อยคำที่ใช้สั้น ถ้อยคำเหล่านั้นเรียกว่า นิรูป (Representation) ที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือคำพูด การเขียนเชิงสร้างสรรค์ คือ การสร้างนิพจน์และนิรูปที่สื่อความหมาย เป็นท่วงทำนองที่แปลกใหม่ตามสำนวนลีลา (Style) ของผู้เขียน

3. การเขียนแบบสร้างสรรค์โดยทั่วไปไม่ได้เป็นความเรียงเชิงศิลป์ที่เรียกว่า กวีนิพนธ์ร้อยแก้วเสมอไป เพราะกวีนิพนธ์ร้อยแก้วนั้นเป็นการเขียนที่วิจิตรบรรจงมากเสมอด้วย กวีนิพนธ์

4. การเขียนแบบสร้างสรรค์ในงานร้อยกรอง ผู้เขียนนอกจากจะเสนอแนวคิด คำโครงเรื่องที่แปลกใหม่แล้ว อาจไม่ยึดเอาฉันทลักษณ์ตามแบบแผนที่กำหนด

บันลือ พฤษะวัน (2533, น. 7) กล่าวถึงการเขียนอย่างสร้างสรรค์เป็นผลงานเขียนอย่างอิสระโดยใช้ความคิดของตัวเอง ซึ่งอาศัยพื้นฐานประสบการณ์จากการเรียนรู้หลายลักษณะ เช่น จากการอ่าน การท่องเที่ยว การฟังเรื่องราวและอื่น ๆ ซึ่งแสดงออกให้เห็นว่าผู้เขียนได้ริเริ่มเรื่อง ตกแต่งเรื่อง สร้างปมปัญหาของตัวเอง โดยใช้จินตนาการของตนเองได้อย่างสมเหตุสมผล

กรรณิการ์ พวงเกษม (2534, น. 33) กล่าวว่า การเขียนสร้างสรรค์มีองค์ประกอบมากกว่าการเขียนทั่วไปดังนี้

1. มีจินตนาการหรือความคิดคำนึง คือผู้เขียนจะต้องสร้างจินตนาการโดยการคัดเลือกความคิดต่าง ๆ เหล่านั้นให้เกิดเป็นภาพในใจของผู้อ่านให้ได้ จะช่วยให้ผู้อ่านได้รสและมีความรู้สึกคล้ายตามเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับผู้เขียน

2. สำนวนภาษาดี คือผู้เขียนจะต้องเลือกเฟ้นพลิกแพลงถ้อยคำและรูปประโยคให้ สละสลวย น่าฟังน่าอ่าน มีท่วงทำนองในการเขียนดี ไม่มีลักษณะกระทบกระเทือนเสียสติผู้ใดผู้หนึ่ง

3. ให้คุณค่าทางจิตใจและสติปัญญา คือนอกจากให้ความเพลิดเพลินแล้ว ควรจะให้ผู้อ่านเกิดคุณธรรมขึ้นในตน มีความรู้สึกนึกคิดเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ก่อให้เกิดความเรื่องปัญญา และเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนร่วม

กระทรวงศึกษาธิการ (2535, น. 11) กล่าวถึงลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่า ควรประกอบด้วย

1. ให้ความคิดแปลกใหม่ หมายถึง ความคิดที่ไม่ซ้ำแบบหรือมิได้ลอกเลียนผู้อื่นมา เป็นความคิดที่ผู้เขียนคิดขึ้นเอง หรือดัดแปลงอย่างแยกกายด้วยภูมิปัญญาของตนเอง

2. ใช้ภาษาคมคาย กะทัดรัด ทั้งนี้ต้องเป็นภาษาที่ไม่ผิดแปลกไปจากระเบียบของ ภาษาที่เป็นที่ยอมรับกัน

3. สามารถเร้าความรู้สึกของผู้รับสาร อาจจะเป็นความขบขัน ความเศร้า ความพิติ ยินดี ความพิศวง ความซาบซึ้ง ความอาลัย ฯลฯ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกันก็ได้

4. เป็นประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม คือ ให้ข้อคิดที่เป็นคติในการดำรงชีวิต และก่อให้เกิดจินตนาการทางที่ตึงาม หรือให้ความเพลิดเพลินแก่จิตใจ เป็นต้น

เกศินี จุฑาวจิตร (2557, น. 8-15) กล่าวถึงลักษณะทั่วไปของการเขียน เชิงสร้างสรรค์มีดังนี้

1. ความแปลกใหม่ แตกต่าง และต่อยอด งานเขียนที่ได้รับการยอมรับว่าเป็น งานเขียนที่สร้างสรรค์ อาจเป็นงานที่มีความใหม่ แปลก แตกต่างและมีการต่อยอดอย่างโดดเด่น “เฉพาะที่หรือเฉพาะส่วน” (a part) เช่น ด้านเนื้อหาหรือด้านรูปแบบ ฯลฯ หรืออาจเป็นงานเขียนที่ ใหม่ แปลก แตกต่างและต่อยอดโดย “องค์รวม” (the whole) ก็ได้ ถึงกระนั้นก็ตาม ความใหม่ แปลก แตกต่างและต่อยอดนี้ ไม่ได้หมายความว่าต้องถึงขั้นที่เรียกว่า “ใหม่เอี่ยมถอดด้าม” ชนิดที่ ไม่เคยมีหรือไม่เคยปรากฏมาก่อน แต่อาจเกิดจากการรวมตัวและผสมผสานกันระหว่างสิ่งเดิมที่มีอยู่ ก่อนแล้ว เช่น การสร้างคำใหม่ ๆ จากคำเดิมที่เคยมีใช้กัน เป็นต้น

2. สุนทรียภาพที่ล่งตัว สุนทรียภาพ คือ ความงามทางศิลปะหรือความงามใน เชิงวรรณศิลป์ การเขียนเป็นศิลปะการสื่อสารแขนงหนึ่ง การเขียนที่ดีและสร้างสรรค์จึงควรเป็นการ เขียนที่แสดงถึงความงดงามทางศิลปะ ความงดงามทางศิลปะเป็นเรื่องของความลงตัวของ องค์ประกอบและความกลมกลืนที่เหมาะสมเจาะตามธรรมชาติของศิลปะแต่ละประเภท โดยไม่ จำเป็นต้องขึ้นอยู่กับอคติของผู้ชมและวาทกรรมกระแสหลักเสมอไป สำหรับความงามใน เชิงวรรณศิลป์นั้น อยู่ที่ความสามารถของผู้เขียนในอันที่จะใช้ภาษาเพื่อการสื่อความหมาย ทำให้ผู้อ่าน เข้าใจเรื่องราวได้อย่างลึกซึ้ง ชัดเจน เห็นภาพพจน์ รวมทั้งเกิดจินตนาการกว้างไกล

3. การผสมผสานอย่างเหมาะสมระหว่างเนื้อหากับรูปแบบ ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง “เนื้อหา” ผู้เขียนต้องมีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ อย่างแท้จริงชนิดที่เรียกว่า “ถึงรากถึงโคน” ด้วยความรู้สึกเพียงครั้ง ๆ กลาง ๆ จะเป็นข้อจำกัดในการอธิบายขยายความรวมถึงการยกตัวอย่างให้ เกิดความแจ่มแจ้ง ทั้งยังอาจทำให้เกิดความผิดพลาดแบบไม่น่าให้อภัย เช่น การบรรยายภาพ พระอาทิตย์ที่โผล่พ้นขอบฟ้า ณ ชายหาดบางแสน ทั้ง ๆ ที่บริเวณนั้นผู้คนจะเห็นก็แต่อาทิตย์อัสดง หรือการบรรยายภาพดอกไม้บานาพันธุ์ที่บ้านสระพริงป่า โดยหารู้ไม่ว่าดอกไม้เหล่านั้นบานกัน คนละฤดู ฯลฯ นอกจากความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาแล้ว ก็ควรจะต้องคำนึงถึงความลงตัวระหว่าง “เนื้อหา” กับ “รูปแบบ” ตามลักษณะเฉพาะของงานเขียนแต่ละประเภทด้วย เช่น การเขียนข่าว สารคดี บทความ ฯลฯ

4. การแสดงอัตลักษณ์ของผู้เขียน คำว่า “อัตลักษณ์” (Identity) ในบริบทที่ เกี่ยวข้องกับการเขียนนี้ หมายถึง การใช้ภาษา ลีลา ท่วงทำนองการเขียนที่เป็นลักษณะเฉพาะตัว

นักเขียนที่มีอัตลักษณ์โดดเด่น มักเป็นที่จดจำได้ในเกือบจะทันทีที่อ่าน แม้ว่าจะไม่ปรากฏชื่อของผู้เขียน เปรียบได้กับการร้องเพลงที่เรามักจะจำเนื้อเสียง แก้วเสียง ลีลา ท่วงทำนองการเอื้อน การลงลูกคอของนักร้องได้ การเขียนที่แสดงความเป็นอัตลักษณ์ของนักเขียน ถือเป็นงานที่มีลักษณะสร้างสรรค์ เนื่องจากการเขียนที่ผู้เขียนต้องใช้เวลาในการพัฒนาความคิดและฝีมือ โดยหลีกเลี่ยงกรอบฉันทลักษณ์หรือแนวปฏิบัติเดิม ๆ จะกระทั่งได้รับการยอมรับในที่สุด

5. การเปิดโอกาสแห่งการตีความที่หลากหลาย ในการเขียนทั่วไป มักจะมีบทสรุปหรือการสรุปที่ชัดเจน เพื่อตอกย้ำความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อสาร แต่บางครั้งการเขียนที่เปิดโอกาสให้มีการตีความไปต่าง ๆ นานา และการไม่มีบทสรุปที่ชัดเจนตายตัวและคลี่คลายความสงสัยทั้งหลายทั้งปวงให้แก่ผู้อ่านนั้น ไม่ได้หมายความว่าเป็นการเขียนที่ไม่ดี เพราะในด้านหนึ่งเป็นการแสดงนัยสำคัญว่า นักเขียนไม่จำเป็นต้องหาคำตอบให้กับทุกสิ่งทุกอย่างที่นำมาเล่า ด้วยในชีวิตจริงมีคำถามมากมายที่ไม่มีคำตอบหรือไม่จำเป็นต้องตอบ ในอีกด้านหนึ่งอาจถือได้ว่าการจบเรื่องเล่าเช่นนั้นก็เป็น การสื่อความหมายแบบหนึ่งด้วยเหมือนกัน

6. ความสามารถในการสันคลอนหรือรื้อถอนอคติ ความจริงแล้วคำว่า “อคติ” (prejudice) ไม่ใช่สิ่งเลวร้ายและมีความหมายในแง่ลบเสมอไป เพียงแต่ถ้าบุคคลเข้าใจว่าตนเองมีอคติต่อเรื่องใด ไม่ว่าจะ เป็นอคติที่ชอบธรรม (legitimate prejudice) หรืออคติที่ไม่ดี (bad prejudice) ก็จะทำให้บุคคลเข้าใจระบบความคิดและการใช้เหตุผลของตนเองมากขึ้น อันนำไปสู่การใช้ความคิดได้อย่างอิสระและปราศจากอคติมากขึ้น การเขียนสร้างสรรค์จึงควรเป็นการเขียนที่ทำให้ผู้อ่านรู้สึกถึงการปะทะกันระหว่างงานเขียนกับโลกทัศน์ของตนเอง หรืออีกนัยหนึ่งคือ ระหว่างโลกทัศน์ของผู้เขียนกับโลกทัศน์ของผู้อ่านนั่นเอง

7. การสร้างจิตสำนึกของสังคม จิตสำนึกต่อสังคมในที่นี้หมายถึง จิตสำนึกของความเป็นพลเมือง (civic consciousness) ซึ่งได้แก่ การมีจิตอาสา การเอาใจใส่ ความรับผิดชอบและการเป็นธุระแก่สังคม รวมทั้งการมีความคิดและสำนึกทางการเมือง การเขียนที่แสดงออกหรือแฝงนัยของการสร้างจิตสำนึกของความเป็นพลเมือง สามารถเขียนได้ด้วยรูปแบบที่หลากหลายทั้งสุภาพ นุ่มนวล ทำทาย เย้ยหยัน และก้าวร้าวรุนแรง งานเขียนที่นำเสนอแนวคิดหรือมีเนื้อหาที่แสดงออกซึ่งจิตสำนึกของความเป็นพลเมือง ถือว่าเป็นงานที่มีลักษณะสร้างสรรค์เพราะช่วยยกระดับจิตสำนึกและความตระหนักรู้ให้แก่ผู้อ่าน ทั้งอาจพิจารณาได้ว่าเป็นการจรรโลงใจให้ผู้อ่านทราบว่า อย่างน้อยที่สุดในสังคมก็ยังไม่สิ้นไร้ซึ่งอุดมการณ์และยังมีคนอื่นอีกหลายคนที่มีความรับผิดชอบ มีความมุ่งมั่นและปรารถนาการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

8. การยกระดับทางปัญญา “ปัญญา” ในที่นี้ ไม่ได้หมายถึง ความรู้ หากหมายถึง ความดี ความงาม และความจริง กล่าวคือ ในขณะที่งานเขียนประเภทหนึ่งเชิญชวน โน้มน้าว พาฝันให้ผู้คนหลีกเลี่ยงจากความเป็นจริงของชีวิตที่อาจจะน่าเบื่อหน่ายหรือเคร่งเครียด งานเขียนประเภทหนึ่งมุ่งบ่มเพาะการหลงใหลและยึดติดกับการบริโภคในโลกวัตถุนิยม งานเขียนประเภทหนึ่งเป็น hate speech ที่มุ่งตำหนิให้ร้ายฝ่ายตรงข้ามอย่างสาหัสเสียเทเสีย แต่งานเขียนที่เรียกว่ามีเนื้อหาสร้างสรรค์ควรที่จะต้องมีลักษณะตรงกับข้ามกับสิ่งที่กล่าวมาทั้งหมด ในขณะที่เดียวกันก็ต้องมุ่งสร้างความตระหนักรู้ในการเข้าถึง “ธรรม” หรือ “ธรรมชาติ”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ลักษณะของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นงานเขียนที่ไม่ยึดติดกับกฎเกณฑ์ เน้นแสดงออกทางความคิดและจินตนาการของผู้เขียนที่มีความแปลกใหม่ ริเริ่ม เป็นการผสมกลมกลืนกันระหว่างความงดงามในเชิงศิลปะทางภาษา แนวคิด และเนื้อหาที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อ่านทั้งทางตรงและทางอ้อม

2.3.3 ขั้นตอนการเขียนสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นงานเขียนที่ผู้เขียนสร้างสรรค์ตามจินตนาการและความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียน แต่อย่างไรก็ตามการสร้างสร้งงานเขียนให้มีความสร้างสรรค์ก็จำเป็นต้องมีการสร้างงานตามลำดับขั้นตอน มีนักวิชาการเสนอแนะขั้นตอนในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

ประภาศรี สีหอำไพ (2531, น. 1) กล่าวถึงขั้นตอนของงานเขียนสร้างสรรค์ไว้ 3 ขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ตั้งวัตถุประสงค์ การสื่อความหมายจากผู้ส่งสารถึงผู้รับสารมีสารอะไรบ้างที่ต้องการจะสื่อเพื่อจุดประสงค์อะไร ถ้าเป็นการสื่อสารเพื่อให้ได้รับข้อมูลเชิงบอกเล่าตามเนื้อเรื่อง วัตถุประสงค์นั้นเป็นพื้นฐานการสื่อความหมาย ยังไม่ใช่งานเขียนสร้างสรรค์ แต่ถ้าผู้สื่อสารสร้างสรรค์วัตถุประสงค์ให้เกิดเป็นแนวคิดที่แปลกใหม่ขึ้นมา

2. สร้างคำ คำคือสำนวนที่ผู้เขียนเลือกสรรจะบ่งบอกความคิดได้ตรงวัตถุประสงค์แค่ไหนขึ้นอยู่กับวิธีเขียน ทำอย่างไรจะสร้างคำได้ตรงใจผู้เขียน กระทบใจผู้อ่าน เกิดความชัดเจนแจ่มแจ้ง เกิดความรู้สึกคล้อยตามไปด้วย

3. สร้างแนวคิด แนวคิดที่มีทิศทางเชิงสร้างสรรค์ ควรเปิดปัญญาผู้เขียนให้เกิดความคิด ความหวัง จากงานเขียนนั้น

กรรณิการ์ พวงเกษม (2534, น. 34) กล่าวว่าการสอนเขียนให้ได้ผลดีควรปฏิบัติดังนี้

1. ต้องเร้าให้นักเรียนเกิดความต้องการที่จะเขียน การเร้านี้อาจใช้อุปกรณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ

2. ให้อ่านอย่างหายาบ ๆ ให้เสร็จครึ่งหนึ่งก่อนในชั้นเรียน

3. ให้นักเรียนแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วเขียนเพิ่มเติมใหม่ ซึ่งเป็นการวัดผลด้วยตนเอง

4. ให้นักเรียนทั้งชั้นช่วยกันประเมินผลการเขียนนั้น

5. ครูเป็นผู้ประเมินผลงานและให้นักเรียนแก้ไขเสียใหม่

6. อ่านนิทาน โคลง ให้เด็กฟังมาก ๆ เพื่อความสนุกสนาน หากเด็กได้มีส่วนร่วมบ้าง เช่น ช่วยกันตอบปัญหา ช่วยกันตั้งชื่อเรื่อง จะทำให้สนุกสนานยิ่งขึ้น

7. ส่งเสริมให้เด็กเขียนมาก ๆ ให้ลองเขียนสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่เสมอ

8. ช่วยให้กำลังใจโดยยกย่องชมเชยผลงานเมื่อเห็นสมควร แต่ไม่แสดงให้มากเกินไปจนทำให้เด็กไม่พยายามทำให้ดียิ่งขึ้นกว่าไป

9. ไม่บังคับให้เด็กเขียน ถ้าหากไม่อยากจะเขียน อาจให้เล่าเรื่องประกอบภาพก็ได้

Furner (1973, p. 130) ได้เสนอขั้นตอนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. ชื่นจูงใจ ครูเป็นผู้ให้ความรู้ในเรื่องที่นักเรียนสนใจ โดยสร้างความรู้สึกลอยๆ เขียนให้แก่นักเรียน

2. ชั้นแลกเปลี่ยนความคิด ครูเป็นผู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกันเพื่อให้มีแนวคิดในการเขียนเพิ่มขึ้น
3. ชั้นเขียน นักเรียนเขียนเรื่องได้อย่างอิสระ
4. ชั้นแลกเปลี่ยนผลงาน หลังจากเขียนเรื่องเสร็จแล้ว ให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนผลงานการเขียนเพื่อให้นักเรียนเกิดแนวคิดใหม่เพิ่มขึ้น
5. ชั้นติดตามผล นักเรียนเขียนเรื่องที่ต่อเนื่องจากความคิดเดิมหรือแก้ไขข้อบกพร่องของงานเขียนให้ดียิ่งขึ้น

Crafton (1981, pp. 42-49) ได้เสนอขั้นตอนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. ชั้นกระตุ้นและส่งเสริม ครูสร้างความสนใจแก่นักเรียนโดยการสร้างบรรยากาศหรือสถานการณ์ต่าง ๆ
2. ชั้นสร้างแรงจูงใจ ครูให้นักเรียนเลือกหัวข้อที่ตนเองสนใจในการเขียน
3. ชั้นสืบค้น ครูให้นักเรียนหาข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องที่ตนสนใจ เช่น การสืบค้นจากห้องสมุด การสัมภาษณ์ เป็นต้น
4. ชั้นร่างงานเขียน ครูให้นักเรียนเขียนโครงร่างก่อนลงมือเขียน
5. ชั้นแก้ไข ครูให้นักเรียนแก้ไขงานเขียนหลังจากได้ข้อมูลย้อนกลับ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ขั้นตอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก ๆ คือ ชั้นสร้างบรรยากาศหรือกำหนดสถานการณ์เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจและมีแรงจูงใจในการเขียน สนับสนุนให้นักเรียนรู้จักเลือกใช้ถ้อยคำและสร้างแนวคิดที่แปลกใหม่ วางโครงร่างก่อนลงมือเขียน ตรวจสอบข้อบกพร่องในงานเขียน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการประเมินผลงานเขียน และให้นักเรียนสามารถแก้ไขงานเขียนอีกครั้งเพื่อให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพ

2.3.4 ความสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นทักษะการเขียนที่สำคัญรูปแบบหนึ่ง เนื่องจากต้องอาศัยทั้งความคิดอย่างเป็นระบบตามลำดับขั้นตอน และต้องอาศัยความสามารถทางศิลปะในการเลือกใช้ถ้อยคำมาประกอบกันเป็นงานเขียน งานเขียนเชิงสร้างสรรค์จึงมีความสำคัญดังที่นักวิชาการได้เสนอไว้ดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2532 , น. 559-560) กล่าวว่า การเขียนแบบสร้างสรรค์เป็นวิธีเขียนที่ช่วยพัฒนาทักษะการเขียนเรื่องราวต่าง ๆ และวางรากฐานความพอใจในการสร้างผลงานวรรณคดีให้มีขึ้นในตัวเองแล้ว ยังมีประโยชน์ในการพัฒนาทักษะการเขียนหลายประการ ดังนี้

1. พัฒนาทักษะการเขียนคำ ประโยค และเรื่องราวต่าง ๆ โดยเด็กสามารถเลือกใช้ภาษาที่ดี ทำให้ผู้อ่านเกิดความซาบซึ้งและสนใจ
2. พัฒนาความสามารถทางภาษาในทักษะการเขียนมากกว่าความถูกต้องตามกฎเกณฑ์ของหลักภาษา
3. เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระเสรี เป็นการส่งเสริมความสามารถตามธรรมชาติทางวรรณคดีในตัวเอง ให้สร้างผลงานเขียนที่มีคุณค่าทางภาษาและวรรณคดี

4. เด็กได้แสดงความคิดและความรู้สึกจากประสบการณ์ที่เคยผ่านมาตามความสนใจและความต้องการของเด็กเอง

5. พัฒนาบุคลิกภาพของเด็กให้มีความเชื่อมั่นในตนเองในการแสดงความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ

6. ส่งเสริมและเร้าใจให้เด็กสนใจและซาบซึ้งในวรรณคดีซึ่งเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์

บันลือ พฤษะวัน (2533, น. 7) กล่าวว่า การเขียนอย่างสร้างสรรค์ย่อมแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางความคิด สุขภาพจิตที่ดีและสมบูรณ์ของผู้เขียน มีอารมณ์ในการเขียน แม้ผลงานการเขียนจะหายาบหรือละเอียดแต่รูปแบบและวิธีการเขียนนั้น ๆ มิได้ลอกเลียนจากเรื่องหรือเอกสารใด ๆ นับเป็นการเสริมสร้างพลังความคิดให้เยาวชนได้เป็นอย่างดี และการแสดงออกในการเขียนหรืองานทางศิลปะดังกล่าว ยังเป็นการผ่อนคลายความเครียดและชดเชยอารมณ์ได้ดีอีกด้วย

ถวัลย์ มาศจรัส (2552, น. 5-6) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อชีวิต บุคคลและสังคมไว้ดังนี้

1. ความสำคัญต่อชีวิต การเขียนเชิงสร้างสรรค์ช่วยให้เกิดภูมิปัญญาด้านสำนวนภาษาใหม่ ๆ สำหรับการติดต่อสื่อสารได้ทันต่อเหตุการณ์ช่วยให้เกิดอาชีพใหม่ ๆ จากการใช้ภาษาเชิงสร้างสรรค์ เช่น นักโฆษณา นักเขียน นักเขียนบทวิทยุ โทรทัศน์ โฆษก พิธีกร นักโต้วาที นักแปล เป็นต้น และช่วยให้เกิดการสืบสานทางด้านวัฒนธรรม ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การแสดง ซึ่งเป็นทั้งสาระและความบันเทิงของชีวิตมนุษย์

2. ความสำคัญต่อบุคคล การพัฒนาสมองซีกขวาในเรื่องของความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ทำให้เกิดภูมิปัญญา (wisdom) ด้านต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่น ภูมิปัญญาด้านภาษา ภูมิปัญญาด้านเหตุผล และภูมิปัญญาทางการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม

3. ความสำคัญต่อสังคม การเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อให้เกิดรูปแบบใหม่ในการติดต่อสื่อสารของคนในสังคม และระหว่างสังคมต่อสังคม ก่อให้เกิดวัฒนธรรมและอารยธรรมใหม่ของการติดต่อสื่อสาร ทั้งยังเป็นการจุดประกายความคิดใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นในสังคมที่มาจากความคิดความฝันและจินตนาการผ่านการนำเสนอในรูปแบบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์มีความสำคัญต่อชีวิต บุคคล และสังคม กล่าวคือ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ช่วยให้เกิดภูมิปัญญาด้านสำนวนภาษาใหม่ ๆ ช่วยพัฒนาสมองซีกขวาในเรื่องของความคิดสร้างสรรค์ แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางความคิด สุขภาพจิตที่ดีและสมบูรณ์ของผู้เขียน ก่อให้เกิดวัฒนธรรมและอารยธรรมใหม่ของการติดต่อสื่อสาร ทั้งยังเป็นการจุดประกายความคิดใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นในสังคม รวมทั้งช่วยให้เกิดอาชีพใหม่ ๆ จากการใช้ภาษาเชิงสร้างสรรค์ เช่น นักโฆษณา นักเขียน นักเขียนบทวิทยุ

2.3.5 แนวทางส่งเสริมการเขียนอย่างสร้างสรรค์

การสอนเขียนสร้างสรรค์เป็นกระบวนการที่จำเป็นและควรส่งเสริมเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักนำกระบวนการคิดสร้างสรรค์ไปใช้ในการเขียนโดยมีผู้สอนเป็นผู้คอยชี้แนะแนวทาง แนวทางการส่งเสริมการเขียนอย่างสร้างสรรค์มีดังนี้

กรณีการ พวงเกษม (2534, น. 39) กล่าวถึงแนวทางในการส่งเสริมการเขียนแบบสร้างสรรค์ไว้ว่า การเขียนแบบสร้างสรรค์ต้องเริ่มฝึกตั้งแตในระดับชั้นที่เด็กเริ่มเขียนภาษาไทยได้เป็นคำแล้ว เด็กจะได้สามารถนำคำต่าง ๆ มาเขียนเป็นกลุ่มคำ เขียนเป็นประโยค เด็กที่สามารถเริ่มสอนได้คือเด็กในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การเริ่มต้นสอนการเขียนแบบสร้างสรรค์จะต้องค่อยเริ่มจากง่ายไปเรื่อย ๆ ค่อยเป็นค่อยไป ในการสอนนั้นครูผู้สอนต้องเข้าใจลักษณะและรูปแบบของการเขียนแบบสร้างสรรค์ ครูผู้สอนต้องศึกษาหาความรู้ และถ้าสามารถหาตัวอย่างแต่ละแบบที่สอนไว้ให้นักเรียนได้ศึกษาจะช่วยทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เร็วขึ้น ในการสอนครูต้องคอยกระตุ้นให้เด็กรู้จักคิดในทางสร้างสรรค์ ถ้าเด็กคนใดมีความสามารถมากเป็นพิเศษครูจะต้องหาทางสนับสนุนให้เขาได้ใช้ความสามารถให้เต็มที่ ดังนั้น ครูผู้สอนจำเป็นจะต้องเอาใจใส่ในการเตรียมบทเรียนในการสอน กระตือรือร้นและกวาดขันในเรื่องการตรวจผลงานของนักเรียน ผลงานของนักเรียนทุก ๆ ครั้งควรจะให้มีการแสดงให้เพื่อน ๆ ได้ทราบทั่วกัน ให้ทราบทั้งที่ควรแก้ไขและที่ดีเลิศ ที่ควรแก้ไขเพื่อให้เด็กปรับปรุง จะได้มีพัฒนาการทางการเขียนที่ดีเลิศเพื่อให้เป็นแบบอย่างต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2544 , น. 225, 316) ได้เสนอแนวทางในการส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไว้คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นเขียนเชิงสร้างสรรค์ควรเริ่มต้นตั้งแต่มัธยมศึกษาพื้นฐานด้วยการให้ผู้เรียนรู้จักคำ วลี หรือกลุ่มคำที่เรียกว่า การสร้างคำศัพท์ จากนั้นจึงให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีการเขียนประโยคแบบต่าง ๆ อย่างง่าย ๆ รู้จักการเชื่อมคำ การเชื่อมประโยค การเชื่อมข้อความจนเป็นย่อหน้าต่าง ๆ ด้วยเทคนิคการสอนที่น่าสนใจ โดยมีปัจจัยที่สนับสนุนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เช่น 1) ความรักและความสนใจของผู้เรียน 2) การอ่านและการฟังมาก ๆ เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดกว้างขวางและมีข้อมูลเพิ่มมากขึ้น 3) การเก็บบันทึกข้อมูล รู้จักจดและบันทึกงานเขียนที่ดี ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ 4) การสังเกต การจดจำ สามารถเลือกสาระสำคัญและนำคำมาเขียนได้อย่างน่าสนใจ 5) การฝึกการเขียนบ่อย ๆ เพราะจะทำให้เกิดความชำนาญในการเรียบเรียงถ้อยคำ 6) นิสัยรักการท่องเที่ยวเพื่อหาประสบการณ์และข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการเขียน และ 7) การมีมนุษยสัมพันธ์เพราะจะทำให้เข้าใจโลก ได้ข้อคิด และข้อมูลในการเขียนมากขึ้น

อารี พันธุ์มณี (2546, น. 130) กล่าวถึงกิจกรรมทางภาษาที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่าสามารถจัดได้ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 คือ กิจกรรมเขียนเรื่องจากภาพ

กิจกรรมที่ 2 คือ กิจกรรมเขียนเรื่องต่อจากข้อความที่ให้มา และตั้งชื่อเรื่องที่เขียน

กิจกรรมที่ 3 คือ กิจกรรมเขียนประดยคอธิบายภาพ

กิจกรรมที่ 4 เขียนแสดงความคิดเห็น อภิปรายข่าวที่ได้อ่าน

กิจกรรมที่ 5 เขียนนิทานโดยใช้คำที่กำหนดมา

กิจกรรมที่ 6 เขียนคำใหม่ให้มีลักษณะร่วมเหมือนคำที่ให้มาและเป็นคำที่มีความหมาย

ความหมาย

กิจกรรมที่ 7 นำคำที่กำหนดให้มาแต่งประโยคที่มีความหมายให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะ

ทำได้

กิจกรรมที่ 8 เขียนคำให้คล้องจองกับคำที่ให้มี

กิจกรรมที่ 9 เขียนคำใหม่ให้ขึ้นต้นด้วยพยางค์ท้ายของคำที่กำหนด และเป็นคำที่มีความหมาย

ความหมาย

กิจกรรมที่ 10 เขียนแสดงความรู้สึกจากภาพที่ได้เห็น

กิจกรรมที่ 11 กิจกรรมทางภาษาในลักษณะต่าง ๆ

บันลือ พลุกสะวัน (2533, น. 7-8) ให้แนวทางในการส่งเสริมการเขียนอย่างสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. ครูต้องสร้างบรรยากาศโดยเป็นผู้ที่รักเมตตา มีความสัมพันธ์กับเด็กผู้เรียนอย่างใกล้ชิด เข้าใจและให้ความเห็นอกเห็นใจเด็กของตนโดยให้กำลังใจ ยกย่องชมเชยให้มากและงดเว้นการตำหนิ

2. ให้อิสระในการทำงานแก่เด็กที่จะทำ จะคิด และรู้จักใช้การยืดหยุ่นทั้งการใช้เวลา และระเบียบ หรือรูปแบบที่มักเคยกำหนดงานให้น้อยลง ควรให้อิสระแก่ผู้เรียน

3. ส่งเสริมให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการศึกษาสภาพแวดล้อม และให้ได้มีวัสดุการอ่าน หนังสือเด็กหลายประเภทที่ให้เลือกอ่านอย่างอิสระเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ของเด็ก

4. จากการส่งเสริมการอ่าน การประดิษฐ์เศษวัสดุ และประสบการณ์ทั้งหลาย ควรให้ออกาสมีการแลกเปลี่ยนโดยการเล่า รายงาน อภิปราย และสรุปผลโดยนักเรียนเองเสมอ ๆ

5. กระตุ้น ชี้แนะให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น สร้างความแปลกใหม่ (ได้เห็นสิ่งแปลกใหม่) ทั้งเครื่องเล่น หนังสือเด็กโดยการชี้แนะและส่งเสริมให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนุกสนาน เพลิดเพลินอยู่เสมอ โดยครูเองต้องเป็นคนที่ให้ความสนใจในการแสดงออกของเด็ก และส่งเสริมการแสดงออกอย่างกว้างขวาง

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2550, น. 9) เสนอแนวทางในการส่งเสริมการเขียนอย่างสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. กำหนดกิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ให้มีจุดหมายที่ชัดเจน โดยจะต้องคำนึงถึงหลักสูตรในระดับชั้นต่าง ๆ ว่ามีจุดมุ่งหมายทำเพื่ออะไร กิจกรรมต่าง ๆ นั้นสนองวัตถุประสงค์ใดในหลักสูตร

2. การจัดกิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ ควรได้มีการสัมพันธ์กับกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วย

3. จัดลำดับความยากง่ายของกิจกรรมให้เหมาะกับผู้เรียน

4. ใช้สื่อที่จูงใจเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานใหม่ และรักในการเขียน

5. ให้ผู้เรียนสามารถใช้จินตนาการในการแสดงความรู้สึกนึกคิดอย่างอิสระ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แนวทางในการส่งเสริมการเขียนอย่างสร้างสรรค์ต้องเริ่มฝึกตั้งแต่ในระดับชั้นที่เด็กเริ่มเขียนภาษาไทยได้โดยเริ่มตั้งแต่การสร้างคำ การใช้คำ วลี และประโยค ครูต้องทำหน้าที่กระตุ้นให้นักเรียนสร้างจินตนาการ ฝึกให้นักเรียนเขียนบ่อย ๆ เพราะจะทำให้เกิดความชำนาญในการเรียบเรียงถ้อยคำ มีการใช้สื่อที่จูงใจ สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการคิดสร้างสรรค์ แสดงความเมตตาและใกล้ชิดกับนักเรียน เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างในด้าน

ความสามารถของนักเรียนแต่ละคนเพื่อที่จะได้ดำเนินการประเมินผล ปรับปรุง แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.6 การประเมินผลงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นทักษะที่มีความซับซ้อนและต้องถ่ายทอดความคิดออกมาในรูปแบบของงานเขียน การตรวจให้คะแนนจึงต้องมีขั้นตอนและประเมินผลอย่างเป็นระบบ มีเกณฑ์ที่น่าเชื่อถือ เพื่อให้การตรวจให้คะแนนมีความเป็นปรนัยมากขึ้น ดังที่นักวิชาการได้เสนอแนะแนวทางการประเมินผลงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน (2548, น. 4) ได้เสนอแนะวิธีการประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ดังนี้

1. ด้านเนื้อเรื่อง พิจารณาแนวคิด การลำดับความคิด การอ้างเหตุผล และการขยายความแจ่มแจ้งและชัดเจน
2. ด้านใช้ภาษา พิจารณาระดับของภาษาที่ใช้ว่าถูกต้องตามลักษณะของเรื่อง พิจารณาการใช้คำ ประโยค การสร้างย่อหน้าและการใช้สำนวนโวหาร
3. ด้านรูปแบบ พิจารณาว่าทำได้ถูกต้องตามรูปแบบการเขียนชนิดนั้น ๆ หรือไม่ เช่น เรียงความ บทความ เรื่องสั้น เป็นต้น
4. ด้านกลไกประกอบการเขียนอื่น ๆ พิจารณาการคำนึงถึงเรื่องตัวสะกดการันต์ ปลายมือ และความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย

กรรณิการ์ พวงเกษม (2534, น. 148) กล่าวถึงวิธีการวัดการเขียนแบบสร้างสรรค์ไว้ว่า การเขียนในลักษณะนี้ คือ การเขียนเรียบเรียงคำ กลุ่มคำ และประโยคให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน เช่น การเขียนบรรยายภาพ เขียนเรื่องจากภาพ เขียนเรื่องจากคำ เขียนเรื่องจากประสบการณ์ พฤติกรรม การเขียนด้านนี้วิธีวัดและตรงที่สุดคือ

1. ประเมินผลตามจุดมุ่งหมาย เพื่อดูว่าผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายที่แสดงออกโดยการเขียนเข้าขั้นและมีการลำดับเนื้อเรื่องได้ดีหรือไม่ ลำดับเนื้อเรื่องเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ถูกต้องหรือไม่ โดยใช้ข้อสอบอัตนัย และตรวจให้คะแนนด้วยวิธีจัดอันดับคุณภาพ เช่น กำหนดภาพมาให้เขียนเรื่องจากภาพ พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์ในการตอบและให้คะแนนไว้ด้วย แล้วให้คะแนนโดยวิธีจัดอันดับคุณภาพ วิธีตามที่กล่าวไว้ข้างต้นนี้เป็นวิธีที่ถูกต้องที่สุด เพราะสามารถวัดการเขียนลักษณะนี้ได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย แต่จะมีส่วนที่มักเป็นปัญหาในด้านการวัดผล คือ เรื่องความยุติธรรมในการให้คะแนน และการต้องเสียเวลาในการตรวจมาก

2. ประเมินผลด้วยข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบตามแนวของ E.T.S. (E.S.T. คือ Education Testing Service ในรัฐนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา) วิธีทดสอบดังกล่าวนี้ต้องการวัดความสามารถในการเขียน ด้านความสามารถในการแสดงความคิดเห็นได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ การรวบรวมและจัดระเบียบความคิดอย่างสมเหตุสมผล

3. ประเมินผลตามแบบฟอร์ม เช่น เนื้อหา ข้อความที่ใช้สอดคล้องกับสังคมหรือไม่ การประเมินผลวิธีนี้เหมาะสำหรับใช้ในการประเมินผลการเขียนจดหมาย การเขียนจดหมายเป็นการเขียนสร้างสรรค์อีกวิธีหนึ่ง ใช้สำหรับสื่อสารระหว่างบุคคลหรือหน่วยงานประเภทต่าง ๆ การสอบมัก

กระทำโดยให้ปฏิบัติจริง เช่น ออกข้อสอบความเรียงหรือข้อสอบแบบอัตนัย กำหนดให้เขียนจดหมายถึงบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แล้วตรวจให้คะแนนเนื้อเรื่อง การวางรูปเรื่อง ถ้อยคำภาษาที่ใช้ ฯลฯ โดยวิธีจัดอันดับคุณภาพ อาจให้นักเรียนวิจารณ์หรือตรวจแก้ตัวอย่างจดหมายที่กำหนดให้แทนการให้นักเรียนเขียนจริง แล้วเปลี่ยนรูปคำถามเป็นแบบปรนัย เพื่อจะได้กระจายถามได้หลาย ๆ ข้อ

4. ประเมินผลโดยการเติมคำหรือข้อความ การให้เติมคำหรือข้อความนั้นอาจจะเป็นข้อความสั้นหรือยาว แล้วแต่ระดับของเด็ก ถ้าในระดับประถมปีที่ 1 อาจจะเป็นคำ ในระดับประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นต้นไปเป็นข้อความในชั้นสูงขึ้นข้อความควรจะยาวกว่าขั้นต้น ๆ เช่น

ให้เรื่อง ให้ข้อความตอนต้นและตอนท้าย แล้วให้เติมข้อความตรงกลาง

ให้เรื่อง ให้ข้อความตอนต้น แล้วให้เติมต่อให้จบเรื่อง

ให้เรื่อง ให้ข้อความตอนท้าย แล้วให้เติมตอนต้นให้ต่อกับตอนท้าย

ในการเติมคำจากตัวอย่างนั้น การให้คะแนนให้โดยยึดหลักคำที่เขียนนั้นนั้นสะกดถูกต้อง และมีความหมายสอดคล้องกับข้อความที่กำหนดมา แต่ละคำกำหนดคะแนนตามความเหมาะสม ซึ่งขึ้นอยู่กับครูผู้สอน อาจจะได้ค่าละ 1 คะแนน หรืออาจจะมากกว่า

เติมข้อความ ให้คะแนนดูความหมายของข้อความแต่ละประโยค หรือแต่ละกลุ่มคำ ว่ามีความหมายถูกต้องและสัมพันธ์กับข้อความที่กำหนดมาให้หรือไม่ ถ้าความหมายถูกต้องสัมพันธ์กัน ให้คะแนนตามความเหมาะสม คะแนนดังกล่าวครูผู้สอนกำหนดเอง อาจจะได้ประโยคละ 2 คะแนน หรือมากกว่า

5. ประเมินดูว่าผู้เขียนจะมีความสำเร็จเพียงใด สามารถวางหัวข้อที่จะเขียนได้หรือไม่ การจัดลำดับการเขียนและสร้างความต้องการต่อผู้อ่านเพียงใดในข้อนี้ จะใช้การออกข้อสอบแบบที่กำหนดคำหรือข้อความมาให้ แล้วให้ตั้งชื่อเรื่อง และเขียนเรื่องตามชื่อโดยนำคำหรือข้อความที่กำหนดมาใช้ ในการให้คะแนนแบบจัดอันดับคุณภาพเหมือนการประเมินผลในข้อ 1 ที่กล่าวมาข้างต้น

กรมวิชาการ (2535, น. 7) กล่าวถึง หลักสำคัญของการกำหนดแนวทางในการพิจารณาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. ให้ความคิดแปลกใหม่ หมายถึง ความคิดที่ไม่ซ้ำแบบหรือไม่ลอกเลียนผู้อื่นมาเป็นความคิดที่ผู้เขียนคิดขึ้นเอง หรือดัดแปลงมาอย่างแยกคายด้วยภูมิปัญญาของตน

2. การใช้ภาษาคมคายกะทัดรัด ทั้งนี้ต้องเป็นการใช้ภาษาที่ไม่ผิดแปลกไปจากระเบียบของภาษาซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน

3. สามารถเร้าความรู้สึกของผู้รับสาร อาจเป็นความขบขัน ความเศร้า ความพิศมัย ความพิศวง เป็นต้น อย่างไรก็ตามหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกันได้

4. เป็นประโยชน์ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม เช่น ให้ข้อคิดที่เป็นคติในการดำรงชีวิตชี้ให้เห็นคุณโทษ แนะนำให้คนรู้จักสังเกตพิจารณาสิ่งต่าง ๆ โดยแยกคาย ก่อให้เกิดจินตนาการในทางที่ดีงามหรือให้ความเพลิดเพลินแก่จิตใจในลักษณะของนันทนาการ เป็นต้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การวัดและประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับงานเขียนแต่ละรูปแบบ มีการกำหนดหลักเกณฑ์การวัดอย่างชัดเจนและครอบคลุม เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ผู้เรียนและก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่มีคุณภาพ มีการนำผลการวัดและ

ประเมินผลแจ้งให้ผู้เรียนทราบ เพื่อจะได้พัฒนาการของตนเอง และนำไปปรับปรุงงานเขียนของตนเอง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยปรับจากเกณฑ์การตรวจให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ของกรมวิชาการ (2535) และเกณฑ์การตรวจให้คะแนนการเขียนของประสิทธิ์ กาศย์กลอน (2548) เกณฑ์ที่ใช้วัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นเกณฑ์ที่พิจารณาแบบแยกส่วน กำหนดรายละเอียดขั้นต่ำไว้ที่ระดับ 1 แล้วเพิ่มลักษณะที่สำคัญสูงขึ้นมาที่ระดับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างเกณฑ์ประเมินผลความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 5 ด้าน ดังนี้

1) ความคิดสร้างสรรค์	4 คะแนน
2) รูปแบบ	4 คะแนน
3) การใช้คำ	4 คะแนน
4) กลไภทภาษา	4 คะแนน
5) การนำเสนองานเขียน	4 คะแนน

ตารางที่ 2.2 การสังเคราะห์เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

รายการประเมิน	รายละเอียด	คะแนน
1. ความคิดสร้างสรรค์	แนวคิดแปลกใหม่ เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง รายละเอียดครอบคลุม เรียบเรียงเนื้อหาได้ต่อเนื่อง สอดคล้องกัน และน่าสนใจ	4
	แนวคิดแปลกใหม่ เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง รายละเอียดไม่เพียงพอหรือไม่ชัดเจน เรียบเรียงเนื้อหาไม่ ชัดความน่าสนใจ	3
	แนวคิดแปลกใหม่ เนื้อหาไม่สอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง รายละเอียดไม่เพียงพอหรือไม่ชัดเจน เรียบเรียงเนื้อหาไม่สอดคล้อง ชัดความน่าสนใจ	2
	แนวคิดไม่แปลกใหม่ เนื้อหาไม่สอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง รายละเอียดไม่เพียงพอหรือไม่ชัดเจน เรียบเรียงเนื้อหาไม่สอดคล้อง ไม่น่าสนใจ	1
2. รูปแบบ	เขียนได้ถูกต้องเหมาะสม ครบถ้วนตามรูปแบบและองค์ประกอบของงานเขียน	4
	เขียนได้ถูกต้องตามรูปแบบ มีความเหมาะสม ชัดองค์ประกอบส่วนใดส่วนหนึ่ง	3
	เขียนได้ถูกต้องเหมาะสม ครบถ้วนตามรูปแบบ ชัดความเหมาะสม มีข้อผิดพลาดหนึ่งส่วน	2
	เขียนไม่ถูกต้องเหมาะสม ครบถ้วนตามรูปแบบ มีข้อผิดพลาดมากกว่าหนึ่งส่วน	1

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

รายการประเมิน	รายละเอียด	คะแนน
3. การใช้คำ	- ใช้คำและสำนวนภาษาถูกต้อง เหมาะสม สื่อความหมายชัดเจน ใช้คำเชื่อมได้ถูกต้องตามหลักการ	4
	ใช้คำหรือสำนวนภาษาผิด 1-2 ตำแหน่ง สื่อความหมายชัดเจน ใช้คำเชื่อมได้ถูกต้องตามหลักการ	3
	ใช้คำหรือสำนวนภาษาผิด 3-4 ตำแหน่ง สื่อความหมายไม่ชัดเจน บางตอน ใช้คำเชื่อมไม่ถูกต้องตามหลักการ 2-3 ตำแหน่ง	2
	ใช้คำหรือสำนวนภาษาผิดมากกว่า 5 ตำแหน่ง สื่อความหมายไม่ ชัดเจนบางตอน ใช้คำเชื่อมไม่ถูกต้องมากกว่า 4 ตำแหน่ง	1
4. กลไทาง ภาษา	เขียนสะกดคำและใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้ถูกต้อง เรียบเรียง ประโยคถูกต้อง ใช้คำและประโยคเหมาะสมตามระดับภาษา	4
	เขียนสะกดคำและใช้เครื่องหมายวรรคตอนไม่ถูกต้อง 2-3 ตำแหน่ง เรียบเรียงประโยคถูกต้อง ใช้คำและประโยคเหมาะสมตามระดับ ภาษา	3
	เขียนสะกดคำและใช้เครื่องหมายวรรคตอนไม่ถูกต้อง 4-5 ตำแหน่ง เรียบเรียงประโยคไม่ถูกต้อง ใช้คำและประโยคเหมาะสมตามระดับ ภาษา	2
	เขียนสะกดคำและใช้เครื่องหมายวรรคตอนมากกว่า 5 ตำแหน่ง เรียบเรียงประโยคไม่ถูกต้อง ใช้คำและประโยคไม่เหมาะสมตาม ระดับภาษา	1
5. การนำเสนอ งานเขียน	สามารถนำเสนอผลงานได้ภายในเวลาที่กำหนด มีความคิดสร้างสรรค์ ในการนำเสนองานให้โดดเด่น ผลงานสะอาด เป็นระเบียบ	4
	สามารถนำเสนอผลงานได้ภายในเวลาที่กำหนด มีความคิดสร้างสรรค์ ในการนำเสนองานให้โดดเด่น ผลงานไม่สะอาดบางส่วน	3
	สามารถนำเสนอผลงานได้ภายในเวลาที่กำหนด ผลงานขาดความ โดดเด่น ขาดการคิดสร้างสรรค์ ผลงานไม่สะอาดบางส่วน	2
	นำเสนอผลงานไม่ทันเวลาที่กำหนด ผลงานไม่ประณีต ขาดความ เรียบร้อยและสวยงาม	1

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการเขียนเชิงสร้างสรรค์กับความคิดสร้างสรรค์

มีนักวิชาการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเขียนเชิงสร้างสรรค์กับความคิดสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

กาญจนา นาคสกุล และคนอื่น ๆ (2524, น. 40) กล่าวว่า ทักษะการเขียนจะต้องสัมพันธ์กับทักษะการคิด เพราะถ้าปราศจากการคิดก็เขียนไม่ได้

ศศิธร ัญญลักษณ์นันท์ (2542, น. 40) กล่าวสรุปว่า การเขียนต้องอาศัยความคิดเป็นจุดเริ่มต้น โดยที่ผู้เขียนต้องรู้จักคิดให้ลึกซึ้ง คิดกว้างไกล คิดในสิ่งที่ดี และคิดอย่างยุติธรรมเพื่อส่วนรวม

ปรีชา ช่างขวัญยืน (2537, น. 10) กล่าวว่า สิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์กระทำล้วนแต่มาจากความคิด ก่อนทั้งสิ้น ความคิดเป็นเหตุของการกระทำ ภาษากับความคิดของมนุษย์แยกกันไม่ได้ มนุษย์คิดแล้วก็สร้างภาษาขึ้นเพื่อสื่อความคิด ยิ่งคิดซับซ้อนภาพก็ยิ่งซับซ้อน ความคิดใหม่จะอยู่บนพื้นฐานเดิม ภาษากับความคิดไม่อาจแยกกันได้เด็ดขาด การแสดงความคิดโดยอาศัยการพูดและการเขียน ฉะนั้น การเขียนเชิงสร้างสรรค์ก็ต้องมาจากความคิดสร้างสรรค์

ถวัลย์ มาศจรัส (2552, น. 6) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นพลังสำคัญที่ทำให้เกิดสาระทางวิชาการซึ่งเป็นส่วนของความมีเหตุผล (การใช้สมองซีกซ้าย) และในส่วนของความสุนทรีย์ของชีวิต ซึ่งเป็นส่วนของความคิดสร้างสรรค์ (การใช้สมองซีกขวา) อย่างสมดุล

เกศินี จุฑาวิจิตร (2557, น. 39) กล่าวว่า การเป็นนักเขียนที่มีผลงานการเขียนสร้างสรรค์นั้น นอกจากจะต้องมีความสามารถในการคิดแบบต่าง ๆ เช่น การคิดเชิงมนทัศน์ การคิดเชิงวิพากษ์วิจารณ์ การคิดเชิงวิเคราะห์และตีความ การคิดเชิงประยุกต์ ฯลฯ ความสามารถในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ก็เป็นความสามารถอีกประการหนึ่งต่อการเขียนสร้างสรรค์ ทั้งนี้กล่าวได้ว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นทั้งจุดเริ่มต้นและจุดสุดท้ายของการเป็นนักเขียน กล่าวคือ ก่อนที่บุคคลจะเริ่มเป็นนักเขียนนั้น ย่อมต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ในระดับหนึ่ง คือ ความกล้าที่จะคิดในสิ่งที่แตกต่างแหวกแนว แปลกใหม่รวมทั้งกล้าที่จะเขียน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นรูปแบบการเขียนที่สร้างขึ้นจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ ดังนั้นงานเขียนเชิงสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง ก่อนที่จะทำการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ต้องมีการฝึกฝนทักษะการคิดให้กว้างไกล ฝึกคิดหลายแง่มุม และคิดเชื่อมโยงความสัมพันธ์ เพื่อให้ได้งานเขียนที่มีความน่าสนใจและแปลกใหม่ไม่ซ้ำแบบใคร

2.5 การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์

การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยครูเป็นผู้ริเริ่มกระบวนการเรียนการสอน ส่วนผู้เรียนตอบสนองต่อบทเรียนอย่างเปิดเผย ครูต้องเป็นผู้ที่เปิดกว้าง มีความริเริ่มสร้างสรรค์เป็นแบบอย่างให้กับผู้เรียน และยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียนทุกประการ

2.5.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์

มีนักการศึกษาให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ไว้ดังนี้

สมศักดิ์ ภูวิภาดาพรรณ (2537, น. 121) กล่าวถึงการสอนแบบซินเนคติกส์ว่าตั้งอยู่บนพื้นฐานของการนำกระบวนการคิดสร้างสรรค์ คือ การคิดเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์ที่ออกมาในรูปแบบของการเปรียบเทียบมาใช้ การสอนแบบนี้นำมาใช้ได้กับกิจกรรมต่อไปนี้ เช่น การเขียนเรียงความ แบบสร้างสรรค์ การสำรวจปัญหาสังคม การแก้ปัญหาต่าง ๆ การสร้างงานประดิษฐ์ การทำความเข้าใจถึงความหมายของสิ่งต่าง ๆ

สมพงษ์ สิงหะพล (2545, น. 174) ให้ความหมายว่า ซินเนคติกส์เป็นการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาการคิดสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียน โดยนำเอาเนื้อหาของบทเรียนไปเปรียบเทียบกับความคิดรวบยอดใดความคิดรวบยอดหนึ่งของผู้เรียนคุ้นเคย หรือไม่คุ้นเคยมาก่อน โครงสร้างทางสังคมของรูปแบบการสอนอยู่ในระดับปานกลาง โดยครูเป็นผู้ริเริ่มกระบวนการเรียนการสอน ส่วนผู้เรียนตอบสนองต่อบทเรียนอย่างเปิดเผย ครูต้องเป็นผู้ที่เปิดกว้าง มีความริเริ่มสร้างสรรค์เป็นแบบอย่างให้กับผู้เรียน และยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียนทุกประการ

วนิช สุธาร์ตน์ (2547, น. 269) ให้ความหมายของซินเนคติกส์ว่า หมายถึงกระบวนการเรียนรู้หรือการแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการอุปมาเพื่อเปรียบเทียบสิ่งที่ต้องการเรียนรู้หรือปัญหาที่นักเรียนคุ้นเคยหรือดัดแปลงสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคยให้แปลกออกไป

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาการคิดสร้างสรรค์ โดยอาศัยกระบวนการเปรียบเทียบตามลำดับขั้นตอนจากสิ่งที่คุ้นเคยไปจนถึงสิ่งที่ไกลตัว หรือที่เรียกว่าการอุปมาอุปไมยมาเป็นพื้นฐานในการคิด เพื่อให้เกิดแนวคิดแปลกใหม่และกว้างไกล

2.5.2 แนวคิดของการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์

การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์เป็นการสอนที่ได้รับการยอมรับในด้านการสร้างทักษะการคิดสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนักการศึกษาเสนอแนวคิดของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ไว้ดังนี้

สมศักดิ์ ภูวิภาดาพรรณ (2537, น. 106) กล่าวถึงเทคนิคการสอนซินเนคติกส์ไว้ว่าเป็นเทคนิคการสอนที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า

1. การนำกระบวนการของความคิดสร้างสรรค์มาใช้อย่างรู้ตัวผนวกกับการให้เครื่องมือเพื่อใช้ในการคิดสร้างสรรค์ จะช่วยให้บุคคลหรือกลุ่มคนเกิดความคิดสร้างสรรค์ขึ้นได้
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึกลำคัญมากกว่าด้านสติปัญญา และการไม่มีเหตุผลสำคัญเท่ากับการใช้เหตุผล กล่าวคือ การไม่มีเหตุผลทำให้คนไม่ติดอยู่กับกรอบและทำให้ใจเปิดกว้างยอมรับสิ่งต่าง ๆ เป็นอย่างมาก ความคิดสร้างสรรค์เป็นเรื่องของการใช้อารมณ์มากกว่าการใช้สติปัญญา
3. เราต้องรู้จักใช้อารมณ์และความไม่มีเหตุผลของตน เพื่อจะได้แก้ไขโดยวิธีการแปลกใหม่ยิ่งขึ้น

นลินี บำเรอราช (2540, น. 74) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสอนที่ว่าด้วยการสอนซินเนคติกส์ (Synectics) มีแนวคิดหลัก ดังนี้

1. การสอนด้วยรูปแบบสร้างสรรค์ความคิด (Synectics) ใช้เพื่อมุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน และการคิดรวมกันเป็นกลุ่ม

2. การสอนด้วยรูปแบบนี้ ต้องสอนตามลำดับขั้นที่กำหนดไว้ จึงจะสามารถเพิ่มความความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนแต่ละคน และของกลุ่มได้

3. วิธีการพื้นฐานที่สร้างความคิดสร้างสรรค์ คือ การคิดเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่น่าจะเกี่ยวข้องกัน และไม่น่าจะนำมาเปรียบเทียบกัน การคิดเปรียบเทียบในเชิงนี้จะทำให้มีความคิดใหม่ ๆ เกิดขึ้น กว้างไกลออกไปจากเรื่องเดิมที่เคยมีอยู่ อันจะเป็นแนวทางให้คิดทำสิ่งที่แปลกใหม่ได้

วีชรา เล่าเรียนดี (2553, น. 48) เสนอแนวคิดของการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ไว้ว่า เป็นแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์แบบหนึ่ง การคิดแบบซินเนคติกส์เป็นวิธีคิดที่แปลกแหวกแนวจากความคิดเดิม ๆ ซึ่งคำตอบที่ได้มาจากวิธีคิดแบบซินเนคติกส์ที่ไม่อิงข้อเท็จจริง หลักการและเหตุผลเช่นเดียวกับการคิดขั้นสูงอื่น ๆ เป็นการคิดที่ต้องใช้ความรู้สึกของตัวเอง นำตนเองเข้าไปเกี่ยวข้องกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วจินตนาการให้กว้างขวาง หลากหลาย กิจกรรมการฝึกคิดแบบซินเนคติกส์จะช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์แปลกใหม่ การคิดหลายมุมมองจึงช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้ลึกซึ้งกว้างขวางช่วยทำให้ได้แนวทางการแก้ปัญหาที่หลากหลายมากขึ้นและช่วยให้เกิดผลผลิต สิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ขึ้น การคิดแบบซินเนคติกส์เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วยวิธีการคิดเปรียบเทียบอุปมาอุปไมย (Analogy or Metaphor) ซึ่งการคิดเปรียบเทียบยังแบ่งได้เป็น 3 ระดับ คือ 1) การเปรียบเทียบทางตรง (Direct Analogy) 2) การเปรียบเทียบกับตนเอง (Personal Analogy) และ 3) การเปรียบเทียบความขัดแย้ง (Compressed Conflict)

ทิตินา แชมมณี (2559, น. 250-251) เสนอแนวคิดของการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ไว้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการคิดสร้างสรรค์นี้ เป็นรูปแบบที่ Joyce and Weil พัฒนาขึ้นมาจากแนวคิดของกอร์ดอน (Gordon) ที่กล่าวว่าบุคคลทั่วไปมักยึดติดกับวิธีคิดแก้ปัญหาแบบเดิม ๆ ของตน โดยไม่ค่อยคำนึงถึงความคิดของคนอื่น ทำให้การคิดของตนคับแคบและไม่สร้างสรรค์ บุคคลจะเกิดความคิดเห็นที่สร้างสรรค์แตกต่างไปจากเดิมได้ หากมีโอกาสดลองคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่ไม่เคยคิดมาก่อน หรือคิดโดยสมมติตัวเองเป็นคนอื่น และถ้ายังให้บุคคลจากหลายกลุ่มประสบการณ์มาช่วยกันแก้ปัญหา ก็จะได้วิธีการที่หลากหลายขึ้น และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นกอร์ดอนจึงได้เสนอให้ผู้เรียนมีโอกาสคิดแก้ปัญหาด้วยแนวความคิดใหม่ ๆ ที่ไม่เหมือนเดิม ไม่อยู่ในสภาพที่เป็นตัวเอง ให้ลองใช้ความคิดในฐานะที่เป็นคนอื่น หรือเป็นสิ่งอื่น สภาพการณ์เช่นนี้จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดใหม่ ๆ ขึ้นได้ กอร์ดอนเสนอวิธีการคิดเปรียบเทียบแบบอุปมาอุปไมยเพื่อใช้ในการกระตุ้นความคิดใหม่ ๆ ไว้ 3 แบบ คือ การเปรียบเทียบแบบทางตรง การเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ และการเปรียบเทียบคำคู่ขัดแย้ง วิธีการนี้มีประโยชน์มากเป็นพิเศษสำหรับการเขียนและการพูดอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งการสร้างสรรคงานทางศิลปะ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แนวคิดของการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์เป็นรูปแบบที่ Joyce and Weil พัฒนาขึ้นมาจากแนวคิดของกอร์ดอน (Gordon) คิดขึ้นโดยใช้หลักการคิด 2 แบบ คือ “ทำสิ่งที่คุ้นเคยให้เป็นสิ่งแปลกใหม่” และ “ทำสิ่งแปลกใหม่ให้เป็นสิ่งคุ้นเคย”

จากแนวคิดนี้ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ได้มาก และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้โดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่าการเปรียบเทียบแบบอุปมาอุปไมย

2.5.3 ลักษณะของการจัดการเรียนการสอนของการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์

นักวิชาการและนักการศึกษาเสนอลักษณะของการจัดการเรียนการสอนของซินเนคติกส์ไว้ดังนี้

สมพงษ์ สิงหะพล (2545, น. 305) กล่าวถึงการสอนแบบซินเนคติกส์ช่วยดึงความคิดสร้างสรรค์ออกมาจากนักเรียนได้ ใช้การเปรียบเทียบ 3 ชนิดดังนี้

1. การเปรียบเทียบแบบบุคคล เป็นการเปรียบเทียบโดยนำตัวนักเรียนไปเทียบเป็น สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นสิ่งมีชีวิต ไม่มีชีวิต หรือเป็นนามธรรม หรือสิ่งใด ๆ ก็ได้ที่ต้องการเปรียบเทียบ จากนั้นให้นักเรียนบอกความรู้ของตัวเองเมื่อเป็นเช่นนั้นในสถานะต่าง ๆ อาทิเช่น เปรียบเทียบว่า นักเรียนเป็นรถยนต์ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร ถ้าเป็นรถยนต์ที่ติดเครื่องแล้วไม่ติด ถูกชนเสียหาย ลูกล้อ หน้าหลุด น้ำมันหมด เป็นต้น จุดเน้นของการเปรียบเทียบชนิดนี้ เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกร่วมใน สิ่งที่ตัวเองถูกสมมติให้เป็น ยิ่งสิ่งที่เปรียบห่างไกลจากชีวิตของนักเรียนเท่าใด นักเรียนก็ยิ่งต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์มากขึ้นเท่านั้น

2. การเปรียบเทียบแบบตรง เป็นการเปรียบเทียบแบบง่าย ๆ ระหว่างสิ่งของสองสิ่ง หรือความคิดสองความคิด สิ่งที่น่ามาเปรียบเทียบอาจจะเป็นอะไรก็ได้ที่เราต้องการนำมาเปรียบเทียบ เช่น อาจเปรียบเทียบ คน พืช สัตว์ สิ่งของ สถานที่ ความคิดหรืออื่น ๆ การเปรียบเทียบชนิดนี้ ช่วยให้นักเรียนมองเห็นบทเรียนในแนวทางและความคิดใหม่ เช่น เปรียบเทียบ

การเขียนจดหมาย	-	หนอน
การเขียนจดหมาย	-	รถไฟ
การเขียนจดหมาย	-	เมฆ
เมฆ	-	ปากกา

3. การเปรียบเทียบแบบคำคู่ขัดแย้ง เป็นการเปรียบเทียบอีกชนิดหนึ่งที่น่าเอาคำที่ขัดแย้งกันมาสร้างเป็นคำใหม่ และเป็นความคิดรวบยอดที่แตกต่างไปจากพื้นฐานคำเดิม เช่น ศัตรูที่เป็นมิตร ความก้าวร้าวที่นุ่มนวล ยิ้มเหงา ๆ นรกลีซมพู่ ไฟเย็น หน้าขึ้นอกตรม ถนอมรักด้วยความรุนแรง การเปรียบเทียบชนิดนี้ช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดใหม่ และมองสิ่งที่เปรียบเทียบในมิติที่ต่าง ๆ ออกจากเดิม ยิ่งคำที่ใช้มีความแตกต่างกันมากเท่าใด ยิ่งทำให้นักเรียนเกิดความสามารถทางสติปัญญามากเท่านั้น

สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ (2537, น. 106) กล่าวว่าวิธีการซินเนคติกส์ต้องอาศัยกิจกรรมการเปรียบเทียบอุปมาอุปไมยเป็นหลัก กิจกรรมดังกล่าวมี 3 ขั้นตอนด้วยกัน คือ

1. การเอาตัวเองไปเปรียบเทียบกับสิ่งอื่น (Personal Analogy) การเปรียบเทียบแบบนี้ นักเรียนต้องทำตนเสมือนเป็นสิ่งที่ต้องการเปรียบเทียบและบรรยายความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อตนเป็นเช่นนั้น สิ่งที่จะเปรียบอาจเป็นคน พืช สัตว์ หรือสิ่งของ เช่น ให้นักเรียนสมมติตัวเองว่าเป็นเครื่องยนต์ในรถยนต์ แล้วบอกว่าการรู้สึกอย่างไรเมื่อรถติดเครื่องในตอนเช้า หรือเมื่อไฟแบตเตอรี่หมด หรือเมื่อรถจอดติดไฟแดง การที่นักเรียนสมมติตัวเองเป็นสิ่งที่ทำให้ล้มความเป็น

ตัวเองชั่วคราว และการต้องเปรียบเทียบจะทำให้นักเรียนเกิดความแปลกใหม่และความคิดสร้างสรรค์ขึ้นได้ บุคคลอาจเอาความรู้สึกของตนเองไปใส่ในสิ่งที่สมมติและบรรยายความรู้สึกออกมาได้หลายชั้น คือ

ขั้นที่ 1 บรรยายออกมาในรูปแบบข้อเท็จจริง ในขั้นนี้บุคคลจะไม่บรรยายความรู้สึก การมีส่วนร่วม แต่มองของที่ต้องการเปรียบเทียบโดยความเป็นจริง เช่น ในกรณีให้เปรียบเทียบกับเครื่องยนต์อาจบรรยายว่า “รู้สึกลื่นน้ำมัน” “รู้สึกร้อน” เป็นต้น

ขั้นที่ 2 บรรยายถึงความรู้สึกร่วม แต่เป็นการรู้สึกที่ไม่แปลกใหม่ เช่น “รู้สึกมีพลัง”

ขั้นที่ 3 บรรยายถึงความรู้สึกร่วม เห็นอกเห็นใจกับสิ่งเปรียบเทียบที่มีชีวิต

ขั้นที่ 4 บรรยายถึงความรู้สึกร่วมเห็นอกเห็นใจกับสิ่งเปรียบเทียบที่ไม่มีชีวิต ในขั้นนี้บุคคลต้องรู้สึกเป็นจริงเป็นจังในสิ่งเปรียบเทียบ และแสดงความเห็นอกเห็นใจในสิ่งนั้นอย่างแท้จริง คำบรรยายอาจออกมาในรูปแบบ “รู้สึกว่าคุณใช้อย่างไม่เป็นธรรม และไม่เคยได้ตัดสินใจเองว่าเมื่อไรจะเดินเครื่อง หรือเมื่อไรจะหยุดเครื่อง”

จุดประสงค์ของการเปรียบเทียบแบบนี้ก็เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์จากการเปรียบเทียบคนกับสิ่งอื่นที่ใกล้ตัว

2. การเปรียบเทียบทางตรง (Direct Analogy) เป็นการเปรียบเทียบทางตรงระหว่างของ 2 สิ่งหรือมากกว่า สิ่งที่น่ามาเปรียบเทียบอาจเป็นคน สัตว์ พืช หรือสิ่งของ โดยของที่น่ามาเปรียบเทียบไม่จำเป็นต้องเหมือนกันทุกประการ จุดประสงค์ก็คือ เพื่อให้มองเห็นปัญหาในอีกแนวหนึ่ง หรือเพื่อให้เกิดความคิดใหม่ซึ่งอาจนำมาใช้แก้ปัญหาที่ต้องการได้ ตัวอย่างเช่น วิศวกรท่านหนึ่งเฝ้าสังเกตดูหนอนเจาะท่อนไม้เป็นรูคล้ายอุโมงค์ ทำให้วิศวกรท่านนี้เกิดความคิดสร้างอุโมงค์ทำงานได้น่าชื่นชม

3. การเปรียบเทียบโดยใช้คำคู่ที่มีความหมายขัดแย้งกัน (Compressed Conflict) เป็นการใช้คำเปรียบเทียบ 2 คำที่มีความหมายขัดแย้งกันหรือตรงข้ามกันมาอธิบายลักษณะของคน สัตว์ พืช หรือสิ่งของที่ต้องการ ยกตัวอย่าง คำในภาษาอังกฤษ เช่น ก้าวร้าวอย่างเหนื่อยหน่าย (Tiredly Aggressive) ศัตรูอันมิตร (Friendly Foe) เป็นต้น หรือในภาษาไทยอาจเป็นคำ เช่น ฉลาดในเรื่องโง่ ๆ หรือสวยโทรม ๆ เป็นต้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ลักษณะของการจัดการเรียนการสอนแบบซินเนคติกส์ใช้กิจกรรมการเปรียบเทียบ 3 แบบ คือ การเปรียบเทียบโดยตรง การเปรียบเทียบโดยสมมติตนเป็นสิ่งอื่น และการเปรียบเทียบโดยใช้คำคู่ขัดแย้ง ในขั้นตอนการสอนเหล่านี้สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดใหม่ ๆ ขึ้นได้ เป็นประโยชน์สำหรับการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการเขียนและการพูดอย่างสร้างสรรค์ และการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะ

2.5.4 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนของการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์

นักวิชาการและนักการศึกษาเสนอขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนแบบซินเนคติกส์ไว้ดังนี้

Bruce Joyce and Marsha Weil (2000, p. 226) กล่าวถึงขั้นตอนการสอนแบบ
ซินเนคติกส์มี 2 วิธีด้วยกัน คือ แบบที่ 1 ใช้เพื่อสร้างผลงานที่แปลกใหม่ และแบบที่ 2 ใช้เพื่อสร้าง
ความคุ้นเคยกับสิ่งที่ยังไม่รู้จักรัก การจะใช้วิธีที่ 1 หรือแบบที่ 2 ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการสอน

ซินเนคติกส์ แบบที่ 1 เพื่อสร้างผลงานที่แปลกใหม่ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 บรรยายสถานการณ์ ขั้นนี้ครูให้นักเรียนบรรยายสถานการณ์หรือหัวข้อ
ตามที่นักเรียนมองเห็น

ขั้นที่ 2 การเปรียบเทียบทางตรง ขั้นนี้นักเรียนเปรียบเทียบทางตรงแล้วเลือกอันที่ดี
ที่สุดมาอธิบายให้กว้างขวางขึ้น

ขั้นที่ 3 การเปรียบเทียบกับตนเอง ขั้นนี้นักเรียนเปรียบเทียบสิ่งที่เลือกในขั้นที่ 2
กับตนเอง

ขั้นที่ 4 การหาคำคู่ที่มีความหมายขัดแย้งกันจากการบรรยายในขั้นที่ 2 และขั้นที่ 3
นักเรียนคิดหาคำที่มีความหมายค้านกันมาหลาย ๆ คู่ แล้วเลือกคู่ที่ดีที่สุด

ขั้นที่ 5 การเปรียบเทียบทางตรง ขั้นนี้นักเรียนคิดหาคำเปรียบเทียบทางตรงโดยใช้
คำคู่ที่เลือกในขั้นที่ 4

ขั้นที่ 6 ตรวจสอบปัญหาเริ่มแรกอีกครั้ง ขั้นนี้ผู้สอนให้นักเรียนหันกลับมาสำรวจ
ปัญหาเริ่มแรกแล้วใช้การเปรียบเทียบขั้นสุดท้าย โดยใช้ประสบการณ์ทั้งหมดที่ได้จากกระบวนการ
ซินเนคติกส์เข้าช่วย

ซินเนคติกส์ แบบที่ 2 เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับสิ่งที่ยังไม่รู้จักรัก ดังนี้

ขั้นที่ 1 การให้ข้อมูลผู้สอนเกี่ยวกับข้อมูลใหม่

ขั้นที่ 2 การเปรียบเทียบผู้สอน ชี้แนะการเปรียบเทียบทางตรงแล้วให้ผู้เรียนบรรยายถึง
การเปรียบเทียบนั้น

ขั้นที่ 3 การเปรียบเทียบกับตนเอง ผู้สอนให้นักเรียนเปรียบเทียบหัวข้อใหม่กับ
ตนเอง

ขั้นที่ 4 การบรรยายถึงความสัมพันธ์ในส่วนที่เป็นไปได้ ผู้เรียนอธิบายถึง
การเปรียบเทียบในส่วนที่เหมือนกัน

ขั้นที่ 5 บรรยายถึงความสัมพันธ์ในส่วนที่เป็นไปไม่ได้ ผู้เรียนอธิบายว่า
การเปรียบเทียบใช้ไม่ได้ในส่วนใด

ขั้นที่ 6 การสำรวจผู้เรียน สำรวจหัวข้อใหม่ที่ต้องการศึกษาอีกครั้ง

ขั้นที่ 7 การเปรียบเทียบ ผู้เรียนเปรียบเทียบระหว่างหัวข้อใหม่กับสิ่งที่คิดขึ้นมาด้วย
ตนเอง และบรรยายถึงส่วนของ 2 สิ่งคล้ายกัน และส่วนที่การเปรียบเทียบใช้ไม่ได้หรือเป็นไปไม่ได้

สมพงษ์ สิงหะพล (2545, น. 308) กล่าวถึงขั้นตอนการสอนรูปแบบการสอนแบบ
ซินเนคติกส์ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การบรรยายปัญหาของสถานการณ์

ให้นักเรียนบรรยายเหตุการณ์หรือหัวข้อที่จะเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบแบบตรง

นักเรียนเสนอการเปรียบเทียบ เลือกตัวเปรียบเทียบให้เหลือ 1 ตัว และ
สำรวจตัวเปรียบเทียบที่เลือก

ขั้นตอนที่ 3 การเปรียบเทียบแบบบุคคล

ให้นักเรียนเป็นตัวเปรียบเทียบที่เลือกจากขั้นตอนที่ 2

ขั้นตอนที่ 4 การเปรียบเทียบแบบคู่คำขัดแย้ง

นักเรียนนำเอาการอภิปราย/บรรยายจากขั้นตอนที่ 2 และ 3 มาสร้างเป็นคู่
คำขัดแย้งประมาณ 5-10 คำ แล้วเลือกเหลือเพียง 1 คำ

ขั้นตอนที่ 5 การเปรียบเทียบแบบตรง

ให้นักเรียนสร้างการเปรียบเทียบแบบตรงอีกครั้งหนึ่ง โดยพิจารณาจากคู่คำ
ขัดแย้ง

ขั้นตอนที่ 6 การสำรวจข้อมูลซ้ำ

ให้นักเรียนย้อนกลับไปสำรวจปัญหาขั้นตอนที่ 1 แล้วใช้ตัวเปรียบเทียบที่
เลือกครั้งสุดท้ายมาบรรยายบทเรียนหรือปัญหา

สมศักดิ์ ภูวิภาตววรรณ (2537, น. 108) กล่าวถึงขั้นตอนการสอนแบบซินเนคติกส์
เพื่อสร้างผลงานใหม่ความแปลกใหม่ มีโครงสร้างและขั้นตอนในการสอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 บรรยายเหตุการณ์ ขั้นนี้ครูให้นักเรียนบรรยายสถานการณ์หรือหัวข้อ
ปัจจุบัน ตามที่นักเรียนมองเห็น

ขั้นที่ 2 การเปรียบเทียบ ขั้นนี้นักเรียนเปรียบเทียบทางตรง แล้วเลือกอันที่ดี
ที่สุดมาอธิบายให้กว้างขวางขึ้น

ขั้นที่ 3 การเปรียบเทียบ ขั้นนี้นักเรียนเปรียบเทียบสิ่งที่เลือกในขั้นที่ 2 กับ
กับตนเอง

ขั้นที่ 4 การหาคำคู่ที่มีความหมายขัดแย้งกัน จากการบรรยายในขั้นที่ 2 และขั้นที่ 3 นักเรียนคิดหา
คำคู่ที่มีความหมายค้านกันมากมาย ๆ คู่ แล้วเลือกคู่
ที่ดีที่สุด

ขั้นที่ 5 การเปรียบเทียบ ขั้นนี้นักเรียนคิดหาการเปรียบเทียบทางตรงใช้คำคู่ที่
เลือกในขั้นที่ 4

ขั้นที่ 6 ตรวจสอบปัญหา ขั้นนี้ครูให้นักเรียนหันกลับมาสำรวจปัญหาเริ่มแรก
เริ่มแรกอีกครั้ง แล้วใช้การเปรียบเทียบขั้นสุดท้าย โดยใช้
ประสบการณ์ทั้งหมดที่ได้จากกระบวนการของ
ซินเนคติกส์เข้าช่วย

ทิตินา แคมมณี (2559, น. 250-251) เสนอขั้นตอนการเรียนการสอนตามรูปแบบ
การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ไว้ 6 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ผู้สอนให้ผู้เรียนทำงานต่าง ๆ ที่ต้องการให้ผู้เรียนทำ เช่น ให้เขียนบรรยาย เล่า ทำ แสดง วาดภาพ สร้าง ปั้น เป็นต้น ผู้เรียนทำงานนั้น ๆ ตามปกติที่เคยทำ เสร็จแล้ว ให้เก็บผลงานไว้ก่อน

ขั้นที่ 2 ขั้นการสร้างอุปมาแบบตรงหรือเปรียบเทียบแบบตรง ผู้สอนเสนอคำคู่ให้ผู้เรียนเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง เช่น ลูกบอลกับมะนาว เหมือนหรือต่างกันอย่างไร คำคู่ที่ผู้สอนเลือกมาควรให้มีลักษณะที่สัมพันธ์กับเนื้อหาหรืองานที่ให้ผู้เรียนทำในขั้นที่ 1 ผู้สอนเสนอคำคู่ให้ผู้เรียนเปรียบเทียบหลาย ๆ คู่ และจดคำตอบของผู้เรียนไว้บนกระดาน

ขั้นที่ 3 ขั้นการสร้างอุปมาบุคคลหรือเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ ผู้สอนให้ผู้เรียนสมมติตัวเองเป็นสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และแสดงความรู้สึกออกมา เช่น ถ้าเปรียบเทียบผู้เรียนเป็นเครื่องซักผ้า จะรู้สึกอย่างไร ผู้สอนจดคำตอบของผู้เรียนไว้บนกระดาน

ขั้นที่ 4 ขั้นการสร้างอุปมาคำคู่ขัดแย้ง ผู้สอนให้ผู้เรียนนำคำหรือวลีที่ได้จากการเปรียบเทียบในขั้นที่ 2 และ 3 มาประกอบกันเป็นคำใหม่ที่มีความหมายขัดแย้งกันในตัวเอง เช่น ไฟเย็น น้ำผึ้งขม มัจจุราชสีน้ำผึ้ง เชือดนม ๆ เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ขั้นการอธิบายความหมายของคำคู่ขัดแย้ง ผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันอธิบายความหมายของคำคู่ขัดแย้งที่ได้

ขั้นที่ 6 ขั้นการนำความคิดใหม่มาสร้างสรรค์งาน ผู้สอนให้ผู้เรียนนำงานที่ทำไว้เดิมในขั้นที่ 1 ออกมาทบทวนใหม่ และลองเลือกนำความคิดที่ได้มาใหม่จากกิจกรรมขั้นที่ 5 มาใช้ในงานของตน ทำให้งานของตนมีความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น

ฉันท ชาติทอง (2559, น. 118) เสนอขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ไว้ 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ในขั้นแรกนี้ผู้สอนให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ชิ้นงานตามปกติที่เคยทำสำเร็จ จากนั้นให้เก็บผลงานชิ้นนั้นไว้

ขั้นที่ 2 ขั้นการเปรียบเทียบทางตรง (direct analogy) ผู้สอนเสนอสื่อเป็นคู่ เพื่อให้ผู้เรียนเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง

ขั้นที่ 3 ขั้นเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ (personal analogy) ผู้สอนให้ผู้เรียนสมมติเป็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งและแสดงความรู้สึก

ขั้นที่ 4 ขั้นเปรียบเทียบคำคู่ขัดแย้ง (compressed conflict) ผู้สอนให้ผู้เรียนนำคำหรือวลีที่ได้จากการเปรียบเทียบในขั้นที่ 2 และ 3 มาประกอบกันเป็นคำใหม่ที่มีความหมายขัดแย้งกันในตัวของมันเองหรือตรงกันข้าม แล้วร่วมอภิปรายความหมายของคำคู่ที่ขัดแย้งกัน

ขั้นที่ 5 ขั้นสร้างสรรค์งาน ผู้สอนให้ผู้เรียนนำงานที่ทำไว้เดิมในขั้นที่ 1 ออกมาทบทวนใหม่ และลองเลือกนำความคิดที่ได้มาใหม่จากกิจกรรมขั้นที่ 5 มาใช้ในงานของตนทำให้งานของตนมีความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์สามารถทำได้ 2 รูปแบบ คือ ซินเนคติกส์แบบที่ 1 ใช้เพื่อสร้างผลงานที่แปลกใหม่ และซินเนคติกส์แบบที่ 2 ใช้เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับสิ่งที่ยังไม่รู้จักร วิธีที่นิยมนำมาใช้จัดการเรียนการสอนมากที่สุดคือวิธีที่ 1 เป็นวิธีการ

สอนเพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชั้นบรรยายสถานการณ์ 2) ชั้นการสร้างอุปมาแบบตรงหรือเปรียบเทียบแบบตรง 3) ชั้นการสร้างอุปมาบุคคลหรือเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ 4) ชั้นการสร้างอุปมาคำคู่ขัดแย้ง 5) ชั้นการอธิบายความหมายของคำคู่ขัดแย้ง 6) ชั้นการนำความคิดใหม่มาสร้างสรรค์งาน

2.6 การจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดและการวางแผนการเขียนอย่างเป็นขั้นตอน มีหลักการและวิธีการรวมถึงทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อทำให้งานเขียนมีความน่าเชื่อถือและเกิดคุณค่า

2.6.1 แนวคิดของการจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

นักวิชาการและนักการศึกษาเสนอแนวคิด และหลักการของการจัดการเรียนการสอนแบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการไว้ดังนี้

ทิตินา แชมมณี (2559, น. 294) กล่าวว่า การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการเป็นการสอนเขียนที่พัฒนาจากแนวคิดพื้นฐานที่ว่า การเขียนเป็นกระบวนการทางสติปัญญาและภาษา (Intellectual-linguistic) การเรียนการสอนจึงควรมุ่งเน้นที่กระบวนการทั้งหลายที่ใช้ในการสร้างงานเขียน การสอนควรเป็นการเสนอแนะวิธีการสร้างและเรียบเรียงความคิดมากกว่าจะเป็นการสอนรูปแบบและโครงสร้างของภาษา กระบวนการที่ผู้เรียนควรที่จะพัฒนานั้น เริ่มต้นตั้งแต่ก่อนเขียน ซึ่งประกอบด้วยทักษะการคิด การค้นหาข้อมูล และการวางแผนการเรียบเรียงข้อมูลที่จะนำเสนอ ส่วนในขณะที่เขียนก็ได้แก่ การร่างงานเขียน ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการจัดความคิดหรือข้อมูลต่าง ๆ ให้เป็นข้อความที่ต่อเนื่อง สำหรับการแก้ไขปรับปรุงร่างที่ 1 ให้เป็นงานเขียนฉบับสมบูรณ์นั้น ผู้เขียนจึงจำเป็นต้องมีการแก้ไขด้านเนื้อหาให้สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจนและมีการแก้ไขด้านภาษาทั้งด้านความถูกต้องของไวยากรณ์และการเลือกใช้คำ

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558, น. 299-300) เสนอแนวคิดสำคัญของการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการว่าเป็นการสอนที่เน้นกระบวนการในการเขียน ซึ่งผู้เรียนไม่เพียงแต่ได้รับการสอนเขียนเพื่อให้ได้ผลงาน (Product) เท่านั้น แต่ยังมีโอกาสเรียนรู้กระบวนการ (Process) ในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้มีคุณภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ในการเขียนโดยมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการในการคิดและการทดลอง เพื่อที่จะนำมาอภิปรายและแลกเปลี่ยนกันในหมู่เพื่อน ซึ่งความคิดเห็นที่ได้จากการแลกเปลี่ยนนี้เองสามารถจะนำมาเป็นแนวทางในการตัดสินใจว่าจะเขียนอะไรและเขียนอย่างไร ในการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการจะให้นักเรียนเขียนหลาย ๆ ครั้ง โดยวิธีการอ่านทบทวนและตรวจทานเพื่อแก้ไขปรับปรุง โดยขั้นตอนต่าง ๆ เหล่านี้จะย้อนกลับไปมาจนผลงานเสร็จสมบูรณ์

ขวัญชีวา ว่องนิตธรรม (2552, น. 12) ได้กล่าวว่า งานเขียนเป็นงานทางความคิด การเขียน เป็นกระบวนการแสวงหาเชิงสร้างสรรค์ โดยมีลักษณะผลสมผสานระหว่างเนื้อหาและภาษานั้นคือ เป็นการใช้ภาษาเพื่อค้นหาสิ่งทีนอกเหนือความรู้เดิมที่มีอยู่ การเขียนจึงเป็นเครื่องมือในการค้นหาความหมายจากประสบการณ์ของผู้เขียน เพื่อจะได้นำสิ่งเหล่านี้มาเสนอผู้อ่าน อีกทั้งการเขียน

มิใช่เป็นเพียงเครื่องมือสะท้อนความคิดของผู้เขียนเท่านั้น แต่ยังเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความคิดได้อีกด้วย ดังนั้นการเขียนจึงเป็นกระบวนการทั้งให้และรับ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แนวคิดและหลักการของการจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการไว้ว่า การเขียนเป็นทักษะสำคัญที่ใช้ในชีวิตประจำวัน มีการผลิตข้อความที่ใช้ถ่ายทอดความรู้ ความคิด หรือประสบการณ์ออกมาเป็นตัวอักษร ดังนั้นการเขียนจึงต้องใช้ภาษาที่งดงาม ถูกต้อง เหมาะสม สามารถสื่อสารได้ชัดเจนและบรรลุตามวัตถุประสงค์ มีกระบวนการคิดวางแผนการเขียนอย่างเป็นขั้นตอน มีหลักการและวิธีการรวมถึงทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อให้ทำงานเขียนมีความน่าเชื่อถือและเกิดคุณค่า

2.6.2 ลักษณะของการจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

Cohen (1990, pp. 105-107) กล่าวถึง การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการไว้ว่า ผู้เขียนจะต้องเขียนเพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ข้อมูลต่าง ๆ ไปยังผู้อ่าน ผลงานที่ผลิตออกไปต้องอาศัยกระบวนการเขียนอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การร่าง และมีการตรวจสอบงานเขียนจากเพื่อน หรือมีการประเมินผลโดยตนเองก่อนที่จะถึงมือครูผู้สอน ซึ่งการประเมินผลการเขียนจะสร้างให้เกิดความท้าทายในสิ่งที่ต้องการ มีการปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้ได้งานเขียนที่ดีที่สุด ก่อนที่จะมีการถ่ายทอดงานเขียนออกไป การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ (Process-Approach) เป็นวิธีสอนวิธีหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสฝึกคิดและพัฒนาทักษะการเขียน

Brown (1994, p. 320) อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558, น. 299-300) กล่าวถึงลักษณะของการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการไว้ดังนี้

1. การเขียนแบบเน้นกระบวนการเป็นรูปแบบการเขียนที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการซึ่งจะนำไปสู่ผลการเขียน เป็นการฝึกฝนให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจว่าการเขียนเกิดขึ้นโดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ โดยนักเรียนกำหนดว่าอะไรคือจุดประสงค์โดยรวมของตนในการเขียน
2. การเขียนเน้นกระบวนการจะใช้กิจกรรมที่ก่อให้เกิดการระดมความคิด ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนสามารถสร้างความทรงจำระยะยาว (long – term memory) และสามารถตอบคำถามตนเองได้ว่านักเรียนต้องการจะเขียนอะไรเพื่อจะนำเสนอแก่ผู้อ่าน
3. การสอนแบบเน้นกระบวนการเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้สอนและนักเรียน ผู้สอนมิใช่ผู้ให้คำตอบเท่านั้น แต่เป็นผู้ช่วยในการค้นหาคำตอบพร้อมกับนักเรียน ผู้สอนจะต้องสร้างบรรยากาศที่ดีในการสอนโดยกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น อีกทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับและเสริมแรงทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเขียนและเป็นพื้นฐานในอนาคต
4. ส่งเสริมให้มีการทำงานร่วมกันกับเพื่อนในชั้นเรียน โดยมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันทั้งในด้านการระดมความคิดในการเรียน การอ่านเพื่อการตรวจทาน (review) ความถูกต้อง อีกทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับเนื้อหาว่าชัดเจนตรงประเด็นหรือไม่
5. มีการเขียนรายงาน (drafting) หลายครั้งเพื่อจัดลำดับความคิดและเรียบเรียงภาษาให้ถูกต้องและสละสลวย

6. ส่งเสริมให้มีการค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อที่จะนำเสนอได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

7. การทำแบบฝึกหัดในการเขียนเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปใช้เป็นตัวอย่างในการเขียนของตนเองได้

จุมพิต ศรีวัฒนพงศ์ (2547, น. 36-37) ได้สรุปลักษณะการเขียนแบบเน้นกระบวนการไว้ ดังนี้

1. เป็นการสอนเขียนที่มองเนื้อหาของงานเขียนมากกว่ามองที่ลักษณะความถูกต้องทาง ไวยากรณ์หรือการใช้ภาษา นั่นก็คือ เมื่ออ่านแล้วสามารถเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอได้อย่างถูกต้องและได้สาระครบ

2. เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้น ทั้งในส่วนของ การเตรียมความคิดการเขียน ไปจนกระทั่งถึงขั้นที่ให้ผู้เรียนได้ปรับปรุงแก้ไขงานเขียน ผู้เรียนอาจ ประเมินงานเขียนด้วยตนเองหรือให้เพื่อนหรือผู้สอนได้มีส่วนร่วมในการประเมินงานเขียนเพื่อนำไปสู่ การปรับปรุงแก้ไขต่อไป

3. บทบาทของครูผู้สอนเป็นเพียงผู้กระตุ้น เสนอแนะแนวทางในการเขียนให้กับ ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ขวัญชีวา ว่องนิตธรรม (2551, น. 15-16) ได้นำเสนอลักษณะที่สำคัญของวิธีสอน เขียนแบบเน้นกระบวนการตามความคิดเห็น ดังนี้

1. เน้นกระบวนการเขียนมากกว่าผลงานเขียน กระบวนการเขียนประกอบด้วย ขั้นตอนหลัก ดังนี้ ขั้นตอนการวางแผนก่อนการเขียน ขั้นตอนการลงมือเขียนงานฉบับร่าง และ ขั้นตอนหลังการเขียน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมการอ่านเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับสู่งานเขียนฉบับร่าง การ แก้ไขปรับปรุงงานเขียนฉบับร่าง และการเขียนงานฉบับสมบูรณ์ การเขียนงานฉบับร่างนั้นจะ เขียนกี่ครั้งก็ได้หลังจากที่ได้รับข้อมูลย้อนกลับจากผู้อ่านแล้ว เพราะฉะนั้นผู้เขียนไม่ต้องส่งงานเขียน ฉบับแรกให้ครูเพื่อการประเมินผล

2. ให้ความสำคัญต่องานเขียนว่า เป็นผลงานของผู้เรียน ผู้เรียนจึงเป็นผู้กำหนด ค้นหา รวบรวมข้อมูล หรือความคิดที่จะนำมาเขียน โดยผ่านกระบวนการสร้างและค้นหาข้อมูล แล้วจึงเลือกข้อมูลมาใช้ในการเขียนเอง ช่วยให้ผู้เรียนได้สร้างและพัฒนาความคิดของตน

3. พัฒนาระบบการสร้างความคิด ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างซับซ้อนโดย คำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญในการเขียน ซึ่งได้แก่ 3.1 ความพร้อมในการเขียน 3.2 ความสามารถในการใช้ภาษาถ่ายทอด หรือเชื่อมโยงความคิด ซึ่งได้รับการเรียบเรียง ขณะที่กระบวนการทางความคิด กำลังดำเนินอยู่ โดยได้คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการเขียน ผู้อ่าน และบริบททางสังคม เพื่อให้งาน เขียนสื่อความหมายได้ชัดเจน

4. ใช้กิจกรรมแลกเปลี่ยนกันอ่าน และแสดงความคิดเห็นหลังการอ่านงานฉบับร่าง เป็นความร่วมมือที่ช่วยพัฒนางานเขียนของแต่ละคนได้

5. เป็นกระบวนการทางความคิด การใช้สติปัญญา การใช้ภาษาที่ผสมกลมกลืนกัน แต่เน้นที่ เนื้อหาและการเรียบเรียงก่อน ส่วนการแก้ไขการใช้ภาษาถือเป็นกิจกรรมสุดท้ายของกระบวนการเขียน

6. ผู้อ่านงานเขียนอาจเป็นครูหรือเพื่อนร่วมชั้นเรียนก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นครูแต่เพียงผู้เดียว

7. เชื่อกันว่า ข้อผิดพลาดสามารถเกิดขึ้นได้เสมอ ผู้เขียนจึงไม่ควรพะวงอยู่กับข้อผิดพลาดกว่าเนื้อหา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ลักษณะที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการเป็นการเน้นกระบวนการทางความคิดและกิจกรรมทางสมองเพื่อนำมาวิเคราะห์จัดรูปแบบข้อมูล เรียบเรียงความคิด มีการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิดและสะท้อนความคิดกลับไปยังผู้อ่าน ดังนั้นจึงต้องอาศัยการพิจารณาผลงานเขียน ปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาผลงานเขียนให้มีประสิทธิภาพ

2.6.3 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

นักวิชาการและนักการศึกษาเสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการไว้ดังนี้

ทิตินา แคมมณี (2559, น. 294-295) กล่าวถึงกระบวนการการเรียนการสอนของรูปแบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนเขียน

1. การรวบรวมข้อมูล

1.1 การแจกแจงความคิด ผู้สอนแนะนำให้ผู้เรียนคิดเชื่อมโยงหัวข้อเรื่องที่จะเขียนกับแนวคิดต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลในการเขียน

1.2 การค้นคว้าข้อมูลจากการอ่าน โดยการให้ผู้เรียนอ่านงานเขียนที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่จะเขียนและศึกษาแนวคิดของผู้เขียนตลอดจนศัพท์สำนวนที่ใช้

2. เรียบเรียงข้อมูล

2.1 ผู้เรียนศึกษาหลักการเรียบเรียงจากข้อเขียนตัวอย่าง

2.2 จากข้อมูลที่ได้ในข้อ 1 ผู้เรียนคัดเลือกจุดเน้นและข้อมูลที่ต้องการ

นำเสนอ

3. การเรียนรู้ทางภาษา เป็นการสร้างความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างภาษาและศัพท์ที่จะนำมาใช้ในการเขียน

ขั้นที่ 2 ขั้นร่างงานเขียน

ผู้เรียนเขียนข้อความโดยใช้แผนการเขียนที่ได้จัดทำในขั้นที่ 1 เป็นเครื่องชี้แนะ

ขั้นที่ 3 ขั้นปรับปรุงแก้ไข

1. การปรับปรุงเนื้อหา ผู้เรียนอ่านร่างงานเขียนที่ได้จากข้อที่ 2 และอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหาและการเรียบเรียง ผู้สอนกำกับควบคุมโดยใช้คำถาม เพื่อให้กลุ่มอภิปรายไปในทิศทางที่ต้องการคือเน้นที่การสื่อความหมายของเนื้อหาและวิธีการนำเสนอ

2. การแก้ไขงานเขียน ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดข้อผิดพลาดทางภาษา แล้วจึงปรับปรุงร่างงานเขียนในด้านเนื้อหาที่ได้อภิปรายใน 1 และแก้ไขข้อผิดพลาดทางภาษา โดยมีผู้สอนช่วยเหลือแนะนำ

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558, น. 300-302) กล่าวถึงขั้นตอนของการเขียนแบบเน้นกระบวนการว่ามี 5 ขั้นตอนหลักดังนี้

1. ขั้นก่อนการเขียน เป็นขั้นตอนสำคัญในการเตรียมความพร้อมก่อนการเขียนโดยร้อยละ 75% ของเวลาที่ใช้ในการเขียนทั้งหมดอยู่ในขั้นตอนนี้เนื่องจากเป็นขั้นตอนแรกที่นักเรียนจะค้นพบว่าอะไรคือสิ่งที่ต้องการนำเสนอแก่ผู้อ่าน เป็นขั้นตอนในการระดมความคิดเพื่อหาข้อมูลในการเขียนให้มากที่สุด ซึ่งการให้นักเรียนมีโอกาสทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดร่วมกับเพื่อน ๆ จะทำให้นักเรียนคลายความวิตกกังวล

2. ขั้นการเขียนร่าง เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนนำความคิดข้อมูลในขั้นก่อนการเขียนมาเรียบเรียงเป็นตัวหนังสือ โดยมีการจัดเนื้อหาในแต่ละส่วนให้สอดคล้องและเหมาะสม ในขั้นตอนนี้ครูควรสาธิตการเขียนร่างงาน เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจจุดประสงค์ของการเขียนร่างงาน ครูอาจจะใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนถ่ายทอดข้อมูลโดยที่ครูไม่ได้เป็นผู้ตัดสินว่าถูกหรือผิด แต่ครูจะทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำ ในขั้นตอนนี้นักเรียนอาจจะทำงานเป็นคู่หรือเป็นกลุ่มย่อย ซึ่งนอกจากจะเพิ่มข้อมูลให้นักเรียนแล้วยังจะช่วยพัฒนาการพูดให้นักเรียนอีกด้วย

3. ขั้นการอ่านทบทวน ในระหว่างการอ่านทบทวนผู้เรียนจะแก้ไขในเรื่องเกี่ยวกับเนื้อหา เป็นการทำงานเขียนให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นโดยจะมีการอ่านทบทวน อีกทั้งตรวจสอบข้อผิดพลาด การลบคำที่ไม่ชัดเจน และเพิ่มเติมหรือแทนที่ โดยใช้คำที่สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจนและเหมาะสม ตลอดจนอาจจะมีการจัดเรียงคำใหม่ ซึ่งกิจกรรมในขั้นอ่านทบทวน ผู้เรียนอาจจะทำร่วมกับเพื่อนโดยมีครูเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือ

4. ขั้นการแก้ไข เป็นการแก้ไขเพื่อให้งานเขียนอยู่ในรูปที่ถูกต้องสมบูรณ์ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ชัดเจน ในขั้นตอนนี้จะเน้นในเรื่องกลไกของภาษา เช่น ตัวสะกดและความผิดพลาดทางกลไกภาษาอื่น ๆ ซึ่งกลไกทางภาษาอื่น ๆ หมายถึง ระเบียบแบบแผนที่เป็นมาตรฐานที่ยอมรับทั่วไปของการเขียน เช่น การใช้เครื่องหมายวรรคตอน ตัวสะกด การใช้โครงสร้างประโยค การใช้ภาษาและรูปแบบของการเขียน ในขั้นนี้ครูควรฝึกให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการตรวจแก้งานหลาย ๆ วิธี เช่น การให้นักเรียนอ่านออกเสียงเพื่อตรวจสอบ การเว้นวรรคตอนและประเมินว่าประโยคแต่ละประโยคสมบูรณ์หรือไม่ ตลอดจนการฝึกให้ใช้กิจกรรมในการตรวจอีกด้วย

5. ขั้นการนำเสนองานเขียนขั้นสุดท้าย/ขั้นตอนสนองต่อการเขียน วัตถุประสงค์สำคัญในการเขียนคือ เพื่อสื่อสารกับผู้อ่าน เพื่อถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และประสบการณ์ของตนเอง เพื่อสนับสนุนความคิดและการเรียนรู้ตลอดจนเพื่อสร้างสรรค์ผลงานให้เป็นที่น่าภาคภูมิใจ ในขั้นตอนนี้ นักเรียนจะต้องตอบคำถามว่าตนเองบรรลุวัตถุประสงค์ในการเขียนเหล่านี้หรือไม่ การได้ประเมิงานเขียนตนเองในภาพรวมจะทำให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากข้อผิดพลาดตนเอง อีกทั้งการตอบสนองงานเขียนของนักเรียนจากเพื่อ ครู และผู้ปกครอง จะช่วยให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจและสนใจการเขียนมากขึ้น นอกจากนี้อาจมีการเผยแพร่ผลงานของนักเรียนโดยบันทึกเสียงตามสายหรือการจัดป้ายนิเทศต่าง ๆ

Raimes (1983, p. 18) ได้เสนอขั้นตอนการเขียนแบบเน้นกระบวนการดังนี้

1. ขั้นตอนการเขียน (Pre-writing)

1.1 ผู้เรียนสร้างความคิดหลากหลาย (Generating ideas) โดย

1.1.1 ผู้เรียนอภิปรายกับเพื่อนในห้อง เป็นกลุ่ม หรือเป็นคู่ (Discussion: class, small group, pair) ปรึกษาเกี่ยวกับข้อมูลที่จะใช้ในการเขียน รวมถึงการจัดเรียงเรียงความคิดอย่างมีระบบ

1.1.2 ผู้เรียนระดมสมอง (Brainstorming)

1.2 ผู้เรียนเลือกความคิดแล้วกำหนดความคิดที่จะเขียน (Selecting ideas/ establishing a viewpoint) ประกอบด้วยความคิดหลักและรายละเอียดสนับสนุน ตลอดจนวิธีการเสนอข้อเขียนที่จะทำให้ผู้อ่านสนใจ

1.3 ผู้เขียนร่างงานเขียนแบบคร่าว ๆ (Rough drafting) เป็นการจัดความคิดหรือข้อมูลต่าง ๆ เป็นข้อความต่อเนื่องกัน

1.4 ผู้เรียนตรวจงานที่ร่างไว้ (Preliminary self-evaluation) ว่าตรงประเด็นตามข้อมูลที่เตรียมไว้หรือไม่

1.5 ผู้เรียนเรียบเรียงข้อมูล หรือสร้างเรื่องที่จะเขียน (Arranging information/structuring the text) จัดลำดับประโยคและย่อหน้า

2. ขั้นลงมือเขียน (While-writing)

2.1 ผู้เรียนร่างงานเขียนครั้งที่ 1 (First draft) โดยผู้เรียนเขียนตามแบบที่ร่างคร่าว ๆ (Rough drafting) ยังไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับข้อผิดพลาดต่าง ๆ

2.2 ผู้เรียนแลกเปลี่ยนงานเขียนกับเพื่อน โดยดูว่าถูกต้องประสงค์ต้องสอดคล้องกับเนื้อหา (Content) มีการเรียบเรียงเนื้อหา (Organization) และมีประโยคสนับสนุนประโยคหลัก

2.3 ผู้เรียนใช้ข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อนมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงงานร่างที่ 1 (First draft) เพื่อเขียนงานร่างที่ 2 (Second draft)

2.4 ผู้เรียนแลกเปลี่ยนตรวจงานร่างที่ 2 (Second draft) กับเพื่อน มีการอภิปราย (Discuss) กันถึงรายละเอียดด้านคำศัพท์ กลไกทางภาษา (Mechanics) ไวยากรณ์ (Grammar) โดยมีผู้สอนช่วย งานเขียนบางชิ้นที่เน้นเรื่องเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา ก็จะทำให้ผู้เรียนตรวจเรื่องไวยากรณ์ (Tense) ถ้าเป็นงานเขียนที่มีลักษณะบรรยายก็จะให้ผู้เรียนตรวจการใช้คำคุณศัพท์ (Adjective) คำนาม (Noun) และความสอดคล้องของประธานและกริยา (Subject-verb agreement)

2.5 ผู้เรียนนำข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุงงานร่างแล้วเขียนออกมาเป็นผลงานครั้งสุดท้าย (Finished draft)

3. ขั้นหลังการเขียน (Post-writing) ผู้เรียนทบทวนงานเขียนเพื่อความสมบูรณ์ของผลงาน (Reviewing) และส่งครูตรวจ ผู้สอนควรอธิบายให้ผู้เรียนได้เข้าใจอย่างชัดเจนว่า ผลงานของผู้เรียนจะได้รับการตรวจเพื่อให้คะแนน และจะใช้เกณฑ์อะไรในการวัด ซึ่งสิ่งเหล่านี้ต้องมีการตกลงระหว่างครูและผู้เรียน ถึงเกณฑ์ในการพิจารณาให้คะแนนการเขียนเรียงความ

Taylor (1984, pp. 1-15) กล่าวว่าขั้นตอนการเขียนที่เน้นกระบวนการประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการเขียน ในขั้นนี้เป็นการรวบรวมเนื้อหา ข้อมูลจากหลากหลายวิธีการ ทั้งจากการอ่าน การสนทนา ซักถาม สังเกต จากการอภิปราย เป็นต้น และมีการนำข้อมูลที่ได้อิงวิเคราะห์ เรียบเรียงในเชิงเนื้อหาและภาษา รวมถึงการสร้างออกแบบรูปแบบของงานเขียน การทำผังความสัมพันธ์ การทำโครงร่างงานเขียน เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นเขียน เป็นขั้นตอนการเขียนงานร่างที่ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และเรียบเรียงออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ในขั้นนี้ผู้เรียนสามารถย้อนคิดและทำการเพิ่มเติมในสิ่งที่ขาดหายไปได้ตลอดเวลา

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอบสนองงานเขียน เป็นขั้นการใช้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนว่างานเขียนมีจุดบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร โดยครูจะให้ผู้เรียนหรือเพื่อนตรวจ หรือครูอาจจะเป็นผู้ตรวจเองได้

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นการเขียน เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาข้อบกพร่อง พร้อมคำแนะนำจากงานเขียนที่ได้รับการตรวจแล้วในขั้นที่ 3 เพื่อนำมาเขียนใหม่โดยการแก้ไขสิ่งที่บกพร่องต่าง ๆ หรืออาจจะเขียนงานใหม่ โดยใช้คำชี้แนะเป็นแนวทางในการเขียนก็ได้

ขั้นตอนที่ 5 ขั้นประเมินผล สำหรับขั้นนี้เป็นขั้นสุดท้ายของงานเขียน ซึ่งเป็นขั้นที่ผู้เขียนจะทราบว่าการเขียนของตนเองเป็นอย่างไรหลังจากที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วในส่วนนี้ ครูจะมีวิธีการที่ต่างจากขั้นที่ 3 คือครูอาจจะใช้ผู้ตรวจหลายคน โดยตรวจจากความรู้สึกของแต่ละคน และนำคะแนนที่ได้มาหาคะแนนเฉลี่ย หรืออาจจะตรวจคนเดียวแต่มีเกณฑ์ตั้งไว้อย่างชัดเจน ซึ่งเกณฑ์ที่ตั้งไว้ผู้ตรวจจะให้นำหนักคะแนนคะแนนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมากขึ้นอยู่กับจุดประสงค์และความเหมาะสมของเนื้อหา ระดับขั้นของผู้เรียนด้วย

Brown and Hood (1989, p. 6) ได้เสนอขั้นตอนการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการไว้ คือ

1. ขั้นเตรียมการการเขียน กิจกรรมในขั้นนี้ประกอบด้วย การระดมสมอง การเขียนเร็ว การถามตัวเองด้วยคำถามแบบ “WH” การเรียงลำดับความคิดและการศึกษาตัวอย่างงานเขียน ฯลฯ กิจกรรมดังกล่าวล้วนส่งเสริมให้เกิดความคิด และข้อมูลที่ต้องการและยังกระตุ้นความจำเป็นเพื่อค้นหาข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการเขียนอีกด้วย

2. ขั้นการเขียนงานฉบับร่าง กิจกรรมในขั้นตอนนี้คือการเขียนวันบรรทัด เพื่อแก้ไขงานเขียนบนบรรทัดที่ว่าง หรือเขียนในกระดาษเพียงหน้าเดียว เว้นอีกหน้าไว้แก้งาน หรือเขียนโดยที่เหลือขอบกระดาษไว้มากหน่อย เพื่อไว้แก้งานโดยใช้ลูกศรโยงไปยังที่แก้หรืออาจใช้วิธีขีดฆ่าที่ผิดแทนการใช้น้ำยาลบที่ผิดหรือใช้ยางลบลบทิ้ง วิธีการเหล่านี้ช่วยให้เห็นการเขียนที่เป็นต้นฉบับครั้งแรกได้ ในบางครั้งผู้เรียนอาจจะกลับมาใช้ข้อความนั้น ๆ อีกได้ในตอนหลัง เมื่อเริ่มลงมือเขียนให้เขียนต่อไปเรื่อย ๆ ถ้าไม่มั่นใจในการสะกดคำให้เว้นที่ไว้แล้วเขียนต่อ เช่น bel_ve หรือ __?__ ถ้าคิดเนื้อเรื่องไม่ออกให้ย้อนกลับไปดูข้อมูลที่ได้อ่านที่ไว้ก่อนในขั้นต้นแรก

3. ชั้นบททวน ชั้นนี้เป็นการตรวจดูว่าได้เขียนในสิ่งที่ต้องการเขียนหรือไม่ และเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด พึงจำไว้ว่าชั้นบททวนงานเขียนนี้เป็นชั้นที่สำคัญที่สุดในกระบวนการเขียน เพราะเป็นชั้นบททวนปรับแก้ ทั้งด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา ดูความเหมาะสมของภาษาที่ใช้กับผู้อ่านเฉพาะกลุ่มและสถานการณ์บางสถานการณ์ด้วย

Singh (1992, p. 44) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการดังนี้

1. ชั้นอภิปราย/วางแผน เป็นขั้นกำหนดข้อมูลเพื่อใช้เขียน โดยคำนึงถึงจุดประสงค์ของการเขียน เนื้อหาที่จะใช้ความเป็นไปได้และข้อจำกัดต่าง ๆ แล้วรวบรวมเป็นข้อมูลจัดวางโครงสร้างของงานเขียนและปรึกษาหารือกับเพื่อนหรือครู เพื่อให้ได้ข้อตกลงเกี่ยวกับความหมายที่ต้องการจะสื่อ

2. ชั้นปฏิบัติการ/เขียนงานฉบับร่าง เป็นขั้นลงมือเขียนในการเขียนยังไม่ต้องการคำนึงถึงความถูกต้องในการใช้ไวยากรณ์ แต่ให้คำนึงถึงเนื้อหาสาระที่ต้องการจะเสนอเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังให้ตระหนักในเรื่องการเรียบเรียงจัดระบบความคิด การเชื่อมโยงประโยคเพื่อให้ได้ใจความต่อเนื่อง

3. ปฏิบัติการ/ปรับปรุงงานเขียน เป็นการปรับปรุงงานฉบับร่างทั้งในด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา เช่น การเชื่อมโยงทางไวยากรณ์ การอ้างอิง โครงสร้างทางภาษา ความสอดคล้องระหว่างประธานกับกริยาในประโยค ฯลฯ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเขียนแบบเน้นกระบวนการเป็นรูปแบบที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการที่นำไปสู่ผลการเขียน เป็นการฝึกให้เรียนรู้และเข้าใจจุดประสงค์ในการเขียน รวมทั้งมีการให้ข้อมูลย้อนกลับ ตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อให้งานเขียนมีประสิทธิภาพ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชั้นก่อนการเขียน 2) ชั้นการเขียนร่าง 3) ชั้นการอ่านบททวน 4) ชั้นการแก้ไข 5) ชั้นการนำเสนองานเขียนขั้นสุดท้าย/ขั้นตอนสนองต่อการเขียน

2.7 การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

2.7.1 ความหมายและขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ หมายถึง การสอนเขียนเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการเขียนอย่างเป็นกระบวนการและใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างงานเขียนได้อย่างแปลกใหม่และน่าสนใจ โดยเริ่มตั้งแต่วิธีการคิดรวบรวมข้อมูลที่จะใช้ในการเขียน การเปรียบเทียบอุปมาอุปไมยเพื่อค้นหาคำศัพท์แปลกใหม่มาใช้ในงานเขียน มีการเขียนรายงานและอ่านบททวนหลาย ๆ ครั้ง เพื่อตรวจทานแก้ไขงานเขียนให้ดียิ่งขึ้นและสื่อสารได้อย่างชัดเจน

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณาถึงความสำคัญกับการพัฒนาทักษะด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน ซึ่งต้องอาศัยรูปแบบการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ควบคู่กัน รวมทั้งใช้

การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และเขียนสร้างสรรค์ได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถสังเคราะห์ได้ดังตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 การสังเคราะห์การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์	การจัดการเรียนรู้การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ	การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ
ขั้นที่ 1 ขั้นบรรยายสถานการณ์	ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนการเขียน	ขั้นที่ 1 ขั้นการกำหนดสถานการณ์และค้นคว้าข้อมูล
ขั้นที่ 2 ขั้นการสร้างอุปมาแบบตรงหรือเปรียบเทียบแบบตรง	-	ขั้นที่ 2 ขั้นการเสริมทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย - การเปรียบเทียบทางตรง - การเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ - การสร้างคำคู่ขัดแย้ง
ขั้นที่ 3 ขั้นการสร้างอุปมาบุคคลหรือเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ	-	
ขั้นที่ 4 ขั้นการสร้างอุปมาคำคู่ขัดแย้ง	-	
ขั้นที่ 5 ขั้นการอธิบายความหมายของคำคู่ขัดแย้ง	-	
ขั้นที่ 6 ขั้นการนำความคิดใหม่มาสร้างสรรค์งาน	ขั้นที่ 2 ขั้นการเขียนร่าง	ขั้นที่ 3 ขั้นการร่างงานและสร้างงานเขียนตามเงื่อนไข
-	ขั้นที่ 3 ขั้นการอ่านบททวน	ขั้นที่ 4 ขั้นอ่านบททวนและแก้ไขงานเขียน
-	ขั้นที่ 4 ขั้นการแก้ไข	
-	ขั้นที่ 5 ขั้นการนำเสนองานเขียนขั้นสุดท้าย/ขั้นตอบสนองต่อการเขียน	ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผลและนำเสนองานเขียน

จากตารางที่ 2.3 ผู้วิจัยสังเคราะห์การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นการกำหนดเงื่อนไขและค้นคว้าข้อมูล 2) ขั้นการเสริมทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ 3) ขั้นการร่างงานและสร้างงาน

เขียนตามเงื่อนไข 4) ขึ้นอ่านบททวนและแก้ไขงานเขียน 5) ขึ้นประเมินผลและนำเสนองานเขียน ซึ่งแต่ละขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการกำหนดสถานการณ์และค้นคว้าข้อมูล

เป็นขั้นตอนในการเตรียมความพร้อมก่อนการเขียน ผู้สอนเสนอหัวข้อ เรื่องราว สถานการณ์ที่เป็นประเด็นปัญหาให้นักเรียนเกิดความสงสัยและต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนในชั้นเรียนร่วมกันกำหนดหัวข้อที่ตนเองสนใจและต้องการเขียน กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ร่วมกัน คิดหาคำตอบ และสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกทางความคิด ร่วมกันวางแผนอย่างเป็น ลำดับขั้นตอน และให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งจากต่าง ๆ เพื่อนำมาประกอบการเขียน

ขั้นที่ 2 ขั้นการเสริมทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

เป็นขั้นตอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อสร้างคำที่แปลกใหม่มาใช้ในงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยอาศัยกระบวนการเปรียบเทียบ 3 แบบ ดังนี้

2.1 กระตุ้นให้ผู้เรียนใช้วิธีการเปรียบเทียบแบบอุปมาอุปไมยโดยใช้การเปรียบเทียบ ทางตรง เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดใหม่หรือแนวทางการแก้ปัญหาแบบใหม่ที่แตกต่างไปจาก ความคิดเดิมหรือประสบการณ์เดิม ผู้สอนเป็นผู้นำเสนอคำคู่ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเปรียบเทียบความ เหมือนและความแตกต่าง ซึ่งคำคู่ที่ผู้สอนเลือกมาควรมีลักษณะสัมพันธ์กับประเด็นปัญหา เรื่องราว หรือสถานการณ์ที่กำหนดไว้ในขั้นที่ 1 แล้วผู้สอนให้ผู้เรียนจดคำตอบไว้ในใบงานที่ 1 เรื่อง การเสริม ทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบทางตรง ซึ่งเป็นขั้นตอนของ การสร้างความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นตามองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ด้านการคิดคล่อง

2.2 กระตุ้นให้ผู้เรียนใช้วิธีการเปรียบเทียบแบบอุปมาอุปไมยโดยใช้การเปรียบเทียบ บุคคลกับสิ่งของโดยสมมติตัวเองเป็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งและแสดงความรู้สึกออกมา แล้วผู้สอนให้ผู้เรียนจด คำตอบไว้ในใบงานที่ 1 เรื่อง การเสริมทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ตอนที่ 2 การ เปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ ซึ่งเป็นขั้นตอนของการสร้างความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นตาม องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ด้านการคิดยืดหยุ่น

2.3 กระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างคำคู่ขัดแย้ง โดยนำคำในขั้นที่ 2.1 และ 2.2 มาประกอบ เป็นคำใหม่ที่มีความหมายขัดแย้งกัน และให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันอธิบายความหมายของคำคู่ ขัดแย้ง แล้วผู้สอนให้ผู้เรียนจดคำตอบไว้ในใบงานที่ 1 เรื่อง การเสริมทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนา ความคิดสร้างสรรค์ ตอนที่ 3 การสร้างคำคู่ขัดแย้ง ซึ่งเป็นขั้นตอนของการสร้างความคิดสร้างสรรค์ให้ เกิดขึ้นตามองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ด้านการคิดริเริ่ม

ขั้นที่ 3 ขั้นการร่างงานและสร้างงานเขียนตามเงื่อนไข

เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนนำข้อมูลในขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 มาเรียบเรียงเป็นงานเขียนลงใน ใบงานที่ 2 เรื่อง สร้างสรรค์ผลงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ ให้ผู้เรียนมีการจัดลำดับเนื้อหาให้เหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้สอนมีการสาธิตการเขียนโครงร่างเพื่อเป็นแนวทางในการ

เขียนให้ผู้เรียนศึกษาเป็นแบบอย่าง ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดและถ่ายทอดข้อมูล รวมถึงกระตุ้นให้ผู้เรียนนำทักษะทางภาษาใช้ในการเขียนเพื่อให้งานเขียนมีการใช้ถ้อยคำแปลกใหม่น่าสนใจ และสื่อความหมายได้ชัดเจน ซึ่งเป็นขั้นตอนของการสร้างความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นตามองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ด้านการคิดละเอียดลออ

ขั้นที่ 4 ขั้นอ่านทบทวนและแก้ไขงานเขียน

เป็นขั้นตอนของการตรวจสอบความถูกต้องของงานเขียน มีการเน้นย้ำให้ตรวจสอบข้อผิดพลาดทางภาษาที่พบในงานเขียน เช่น การเขียนสะกดคำ การวางโครงสร้างของประโยค เป็นต้น เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข อาจให้นักเรียนอ่านงานเขียนของตนเองให้เพื่อนฟังเพื่อให้นักเรียนได้ค้นพบปัญหาของตนเอง นอกจากนี้ผู้สอนอาจมีการวิจารณ์งานเขียนของผู้เรียนแบบตัวต่อตัวเพื่อให้ผู้สอนเข้าใจปัญหาในการเขียนของผู้เรียนมากขึ้น หากพบข้อผิดพลาดให้ผู้เรียนนำไปตรวจสอบและแก้ไขเพื่อให้งานเขียนนั้นมีความสมบูรณ์ทั้งด้านเนื้อหาและด้านภาษา

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผลและนำเสนองานเขียน

เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันประเมินงานเขียนว่าผู้เรียนเขียนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในตอนต้นหรือไม่ เนื้อหาของเรื่องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกันหรือไม่ อาจมีการประเมินผลงานเขียนอย่างหลากหลาย เช่น นักเรียนประเมินผลงานตนเอง ครูประเมินผลงานนักเรียน เพื่อนในชั้นเรียนประเมินผลงาน เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจและสนใจการเขียนมากขึ้น นอกจากนี้อาจมีการเผยแพร่งานของนักเรียนโดยการจัดป้ายนิเทศต่าง ๆ การประกาศเสียงตามสาย เป็นต้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการนำการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ (Synectics Instruction Model) และการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ (Process Writing Approach) มาใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการส่งเสริมกระบวนการคิดสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียนและพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.8 การจัดการเรียนรู้แบบปกติ

2.8.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

มีนักวิชาการให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบปกติไว้ดังนี้
 อารมณ์ ใจเที่ยง (2540, น. 7) ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบปกติว่าเป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยการพูด เล่า อธิบาย สิ่งที่ต้องการให้แก่ผู้เรียนโดยที่นักเรียนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนน้อยเพียงแต่ฟัง จดบันทึก หรือซักถามบางครั้ง แล้วประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง

บุญชม ศรีสะอาด (2546, น. 41) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบปกติบางครั้งเรียกว่า การจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่อาศัยความสามารถของผู้สอนในการเรียบเรียงเนื้อหาสาระและการใช้เทคนิคในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระให้น่าสนใจ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบปกติ หมายถึง วิธีการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยที่ผู้สอนเป็นผู้เตรียมเนื้อหาสาระ ทำความเข้าใจเรื่องที่ต้องสอน และถ่ายทอดโดยใช้การบรรยายเป็นหลัก มีการอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อสรุปความรู้

2.8.2 ขั้นตอนจัดการเรียนรู้แบบปกติ

การจัดการเรียนรู้แบบปกติเป็นการจัดการเรียนการสอนโดยครูเป็นผู้เตรียมเนื้อหาจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เน้นการถ่ายทอดความรู้แบบบรรยาย ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้ กรมวิชาการ (2542, น. 64) กล่าวถึงขั้นตอนการสอนตามคู่มือครู ซึ่งเป็นการสอนแบบปกติ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

เป็นขั้นตอนของการทบทวนความรู้เดิม แจ่มจุดประสงค์การเรียนรู้ และดึงผู้เรียนสู่เนื้อหาใหม่ โดยวิธีการที่หลากหลาย เช่น เกม บทบาทสมมติ นิทาน เพลง เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ชี้นสอน

เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนด้วยวิธีการอธิบาย หรือบรรยายตามหัวข้อที่ผู้สอนกำหนด โดยนักเรียนทำหน้าที่บันทึกข้อมูลตามความเข้าใจ และปฏิบัติตามกิจกรรมในชั้นเรียนตามที่คุณสอนกำหนด เช่น การอภิปราย การสนทนาซักถาม การตอบปากเปล่า การทำแบบฝึกหัด การทำใบงาน การทำงานกลุ่ม ประกอบกับมีการใช้สื่อ เช่น รูปภาพ ใบงาน หรือสัญลักษณ์ ประกอบการเรียนการสอน

ขั้นที่ 3 ชี้นสรุปผล

ครูและนักเรียนร่วมกับสรุปบทเรียน เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ ถ้าผู้เรียนยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ก็จะมีสอนซ่อมเสริมต่อไป

จากขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบปกติสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบปกติเป็นรูปแบบที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนขึ้นอยู่กับความสามารถและวิธีการถ่ายทอดของครูเป็นหลัก ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ชี้นสอน และชี้นสรุปผล

2.9 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.9.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีนักวิชาการให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2540, น. 5) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่าเป็นกระบวนการบ่งชี้ผลผลิตหรือคุณลักษณะที่วัดได้จากเครื่องมือวัดผลประเภทใดประเภทหนึ่งอย่างมีระบบ เป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่เน้นปริมาณเป็นตัวเลขนอกจากการบรรยายในเชิงคุณศัพท์

สาคร ธรรมศักดิ์ (2541, น. 135) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่าเป็นคุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกอบรมหรือจากการสอบ

จิตติมา พุทธเจริญ (2543, น. 105) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่าหมายถึง ผลของความสามารถทางสมองด้านต่าง ๆ ที่เกิดจากการเรียนการสอน การฝึกฝน หรือ

ประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งวัดได้จากการนับเป็นคะแนนที่ได้จากการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภายหลังที่เรียนจบเนื้อหาที่กำหนดไว้

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข (2548, น.125) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึงขนาดของความสำเร็จที่ได้จากกระบวนการเรียนการสอน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการวัดความสำเร็จทางการเรียน หรือวัดประสบการณ์ทางการเรียนที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนการสอน

2.9.2 ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีนักวิชาการให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2545, น. 28) ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลของการเรียนการสอน ส่วนมากจะเป็นเครื่องมือสำหรับช่วยให้ครูสามารถตัดสินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พิชิต ฤทธิจรรยา (2545, น. 96) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ ทักษะ และความสามารถทางวิชาการที่นักเรียนได้เรียนรู้มาแล้วว่าบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด

สมบูรณ์ ตันยะ (2545, น. 143) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้สำหรับวัดพฤติกรรมทางสมองของผู้เรียนว่ามีความรู้ ความสามารถในการเรื่องที่เรียนมาแล้ว หรือได้รับการฝึกฝนอบรมมาแล้วมากน้อยเพียงใด

สมพร เชื้อพันธ์ (2547, น. 59) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงแบบทดสอบหรือชุดของข้อสอบที่ใช้วัดความสำเร็จหรือความสามารถในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนที่เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนว่าผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้เพียงใด

บุญชม ศรีสะอาด (2545, น. 53) ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ไว้ว่า หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความสามารถของบุคคลในด้านวิชาการ ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระและตามจุดประสงค์ของวิชาหรือเนื้อหาที่สอบนั้น โดยทั่วไปจะวัดผลในวิชาต่าง ๆ ที่เรียนในโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนด้านความรู้ ทักษะ สมรรถภาพด้านสมองด้านต่าง ๆ ว่าผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด

2.9.3 ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีนักวิชาการกล่าวถึงประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

สมนึก ภัททิยธนี (2541, น. 73-97) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประเภทที่ครูสร้างขึ้นนิยมใช้กันมี 6 แบบ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ข้อสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Test) ข้อสอบแบบเลือกตอบ โดยทั่วไปจะประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนนำหรือตอนคำถามกับตอนเลือก ในตอนเลือกจะประกอบด้วยตัวเลือกที่เป็นคำตอบถูกหรือตัวเลือกที่เป็นตัวลวง ซึ่งตัวเลือกนั้นนิยมใช้ตัวเลือกที่ใกล้เคียงกัน คูณกัน ๆ จะเห็นว่าทุกตัวเลือกจะถูกหมด ซึ่งข้อสอบแบบนี้จะมีความเที่ยงตรงสูง สามารถครอบคลุมเนื้อหา และทุกพฤติกรรมด้านความรู้ รวมทั้งยังตรวจง่าย และยุติธรรม

2. ข้อสอบแบบอัตนัยหรือแบบเรียงความ (Subjective or Essay) เป็นข้อสอบชนิดที่มีเฉพาะข้อคำถามให้ผู้เรียนสามารถเขียนตอบอย่างเสรี เขียนบรรยายตามความรู้ และข้อคิดเห็นของแต่ละคน ซึ่งสามารถวัดพฤติกรรมต่าง ๆ ได้ทุกด้าน แต่มักจะมีความคลาดเคลื่อนในการตรวจให้คะแนน

3. ข้อสอบแบบกาถูกผิด (True-False Test) เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบที่มี 2 ตัวเลือก แต่ตัวเลือกดั้งกล่าวเป็นแบบคงที่และมีความหมายตรงกันข้าม เป็นข้อสอบที่ให้ความยุติธรรมแก่ผู้สอบเพราะเปิดโอกาสให้ทุกคนได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการเดาได้เท่าเทียมกัน แต่มักจะวัดได้เฉพาะความรู้ความจำได้เพียงอย่างเดียว

4. ข้อสอบแบบเติมคำ (Completion Test) เป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยประโยคหรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์ให้ผู้ตอบเติมคำหรือประโยคหรือข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ เพื่อให้ประโยคหรือข้อความมีความสมบูรณ์ถูกต้อง ซึ่งโอกาสที่ผู้ตอบจะเดาโดยไม่มีความรู้ที่นั่นทำได้น้อยมาก แต่มักวัดความรู้ความจำได้เพียงอย่างเดียว

5. ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ (Short Answer Test) ข้อสอบประเภทนี้คล้ายแบบเติมคำ แตกต่างกันที่ข้อสอบแบบตอบสั้นเขียนเป็นประโยคคำถามสมบูรณ์ แล้วให้ผู้ตอบเป็นคนเขียนตอบ ซึ่งคำตอบที่ต้องการจะสั้น ๆ และกะทัดรัดได้ใจความสมบูรณ์ ไม่ใช่เป็นการบรรยายข้อสอบแบบความเรียง ผู้สอบเดาคำตอบได้ยาก เหมาะกับการวัดพฤติกรรมด้านความรู้ความจำ แต่จะมีปัญหาในการตรวจให้คะแนนเพราะความผิดพลาดทางภาษาของผู้ตอบ

6. ข้อสอบแบบจับคู่ (Matching Test) เป็นข้อสอบเลือกตอบชนิดหนึ่งโดยมีคำหรือข้อความแยกออกจากกันเป็น 2 ชุด ให้ผู้ตอบเลือกคู่ว่าแต่ละข้อความในชุดหนึ่ง (ตัวยืน) จะคู่กับคำหรือข้อความใดในอีกชุดหนึ่ง (ตัวเลือก) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างไรอย่างหนึ่ง ตามที่ผู้ออกข้อสอบกำหนดไว้ ตรวจให้คะแนนง่าย แต่เปิดโอกาสให้เดาถูกได้สูง

บุญชม ศรีสะอาด (2545, น. 53) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์จำแนกได้ 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced Test) หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีคะแนนจุดตัดหรือคะแนนเกณฑ์สำหรับใช้ตัดสินว่าผู้สอบมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดตรงตามจุดประสงค์เป็นหัวใจสำคัญของการสอบในแบบทดสอบประเภทนี้

2. แบบทดสอบอิงกลุ่ม (Norm Referenced Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งสร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตร จึงสร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร ความสามารถในการจำแนกผู้สอบตามความเก่งอ่อนได้ดีเป็นหัวใจสำคัญของการสอบในแบบทดสอบประเภทนี้ การรายงานผล

การสอบอาศัยคะแนนมาตรฐานซึ่งเป็นคะแนนที่สามารถให้ความหมายแสดงถึงสถานภาพความสามารถของบุคคลนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ๆ ที่ใช้เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แบบทดสอบที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนในปัจจุบันมีหลากหลายประเภท แต่ละประเภทก็จะมีลักษณะและจุดมุ่งหมายต่อการวัดผลสัมฤทธิ์แตกต่างกัน ดังนั้นการนำแบบทดสอบไปใช้จะต้องเลือกใช้ให้ถูกต้องเหมาะสม

2.9.4 จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์

มีนักวิชาการกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ไว้ดังนี้

ไพศาล หวังพานิช (2526, น. 89) ได้แบ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดมุ่งหมายและลักษณะสาระที่จัดการเรียนรู้ ซึ่งสามารถวัดได้ 2 แบบ ตามจุดมุ่งหมายและลักษณะสาระดังนี้

1. การวัดผลด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบความสามารถในการปฏิบัติ หรือทักษะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถในรูปแบบของการกระทำจริงเป็นผลงาน

2. การวัดผลด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหา อันเป็นประสบการณ์ของการเรียนรู้ของผู้เรียน อันรวมถึงพฤติกรรมความสามารถด้านต่าง ๆ สามารถวัดผลได้โดยใช้ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement Test)

Bloom (1976, p. 139) กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม 3 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้ ความคิด (Cognitive Domain) พฤติกรรมด้านนี้เกี่ยวกับกระบวนการต่าง ๆ ทางด้านสติปัญญาและสมอง ประกอบด้วยพฤติกรรม 6 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านความรู้ความจำ หมายถึง ความสามารถระลึกถึงเรื่องราวประสบการณ์ที่ผ่านมา

1.2 ด้านความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการจับใจความ การแปลความ การตีความ การขยายความของเรื่องได้

1.3 การนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้หรือหลักวิชาที่เรียนมาแล้วมาสร้างสถานการณ์จริง หรือสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน

1.4 การวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวต่าง ๆ หรือวัตถุสิ่งของเพื่อต้องการค้นหาสาเหตุเบื้องต้น หาความสัมพันธ์ระหว่างใจความ ระหว่างส่วนรวมระหว่างตอน ตลอดจนหาหลักการที่แฝงอยู่ในเรื่อง

1.5 การสังเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้มาจัดระบบใหม่ เป็นเรื่องใหม่ที่ไม่เหมือนเดิม มีความหมายและประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม

1.6 การประเมินค่า หมายถึง การวินิจฉัยคุณค่าของบุคคล เรื่องราว อย่างมีหลักเกณฑ์

2. ด้านความรู้สึก (Affective Domain) พฤติกรรมด้านนี้เกี่ยวข้องกับ การเจริญเติบโตและพัฒนาการในด้านความสนใจ คุณค่าความซาบซึ้ง และเจตคติต่าง ๆ ของนักเรียน

3. ด้านการปฏิบัติการ (Psycho – motor Domain) พฤติกรรมด้านนี้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะในการปฏิบัติและการดำเนินการ เช่น การทดลอง

พิศิษฐ์ ตัณฑวณิช (2557, น. 15-16) กล่าวว่า ตำราการจัดจำแนกพฤติกรรมทางการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาด้านพุทธิพิสัย ซึ่งบลูมและคณะพัฒนาขึ้น ได้รับการยอมรับในวงวิชาการเป็นอย่างมาก ต่อมาได้มีกลุ่มนักวิชาการ ได้แก่ Anderson & Krathwohl ได้ร่วมกันจัดประชุมทางวิชาการเพื่อแก้ไขพัฒนางานที่บลูมและคณะได้ทำไว้ในปี 1956 ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับหลักวิชาการทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป ในตำราฉบับปรับปรุงได้แบ่งมิติของการใช้สมองเพื่อการเรียนรู้เป็น 6 ลำดับขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

1. การจำ (Remember) ประกอบด้วย การจำได้ การระลึกได้
2. การเข้าใจ (Understand) ประกอบด้วย การตีความ การยกตัวอย่าง การจัดประเภท การสรุปความ การอ้างพาดพิง การเปรียบเทียบ การอธิบาย
3. การประยุกต์ใช้ (Apply) ประกอบด้วย การลงมือกระทำตามขั้นตอนการประยุกต์
4. การวิเคราะห์ (Analyze) ประกอบด้วย การชี้ระบุลักษณะสำคัญ การชี้ระบุระบบความสัมพันธ์ การชี้ระบุคุณสมบัติภายใน
5. การประเมินค่า (Evaluate) ประกอบด้วย การตรวจสอบ การลงข้อตัดสิน
6. การสร้างสรรค์ (Create) ประกอบด้วย การจัดกระทำใหม่ การวางแผน การสร้างและพัฒนา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า พฤติกรรมความคิดของสมองจะเข้าข่ายการคิดลักษณะใดนั้น ให้พิจารณาถึงเจตนาของพฤติกรรมที่มุ่งให้เกิดหรือความมุ่งหมายเป็นหลัก

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักของ เบนจามิน เอส บลูม (Benjamin S. Bloom) แบบฉบับปรับปรุงใหม่ เพื่อประเมินผลพฤติกรรมทางด้านสติปัญญาและสมองมีการประเมินผลพฤติกรรมด้านสติปัญญา 4 ด้าน ได้แก่ (1) การจำ (2) การเข้าใจ (3) การประยุกต์ใช้ (4) การวิเคราะห์

2.9.5 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แนวทางการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีหลักการดังนี้

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2559, น. 102) ได้กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์จะมีคุณภาพได้นั้นต้องอาศัยหลักการสร้างที่มีประสิทธิภาพดังนี้

1. ต้องนิยามพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ที่ต้องการจะวัดให้ชัดเจน โดยกำหนดในรูปของจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียนหรือรายวิชาด้วยคำที่เฉพาะเจาะจงสามารถวัดและสังเกตได้
2. ควรสร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ทั้งหมด ทั้งในระดับความรู้ ความจำ การนำไปใช้และระดับที่ซับซ้อนมากขึ้น
3. แบบทดสอบที่สร้างขึ้นควรจะวัดพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ที่เป็นตัวแทนของกิจกรรมการเรียนรู้โดยจะต้องกำหนดตัวชี้วัดและขอบเขตของผลการเรียนรู้ที่จะวัดแล้วจึงเขียนข้อสอบตามตัวชี้วัดจากขอบเขตที่กำหนดไว้
4. แบบทดสอบที่สร้างขึ้น ควรประกอบด้วยข้อสอบชนิดต่าง ๆ ที่เหมาะสมสอดคล้องกับการวัดพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้มากที่สุด

5. ควรสร้างแบบทดสอบโดยคำนึงถึงแผนหรือวัตถุประสงค์ของการนำผลการทดสอบไปใช้ประโยชน์ จะได้เขียนข้อสอบให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และทันใช้ตามแผนที่กำหนดไว้

6. แบบทดสอบที่สร้างขึ้นจะต้องทำให้การตรวจให้คะแนนไม่มีความคลาดเคลื่อนจากการวัด ซึ่งไม่ว่าจะนำไปทดสอบกับผู้เรียนในเวลาที่แตกต่างกันจะต้องได้ผลการเรียนเหมือนเดิม

บุญชม ศรีสะอาด (2553, น. 62-66) กล่าวถึงแนวทางการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้

1. วิเคราะห์จุดประสงค์ เนื้อหา ชั้นแรกจะต้องทำการวิเคราะห์ดูเนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และที่แต่ละจุดประสงค์ข้อต่อให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมหรือสมรรถภาพอะไร กำหนดออกมาให้ชัดเจน

2. กำหนดพฤติกรรมย่อยที่ออกข้อสอบจะพิจารณาว่า จะวัดพฤติกรรมย่อยอะไรบ้าง อย่างละเอียดข้อ พฤติกรรมย่อยดังกล่าว คือ จุดประสงค์ของพฤติกรรมนั่นเอง เมื่อกำหนดจำนวนข้อที่ต้องการจริงเสร็จแล้ว ต้องพิจารณาว่าจะออกข้อสอบเกินเท่าใด ทั้งนี้หลังจากที่นำไปทดลองใช้และวิเคราะห์คุณภาพของข้อสอบรายข้อ แล้วจะต้องตัดข้อที่มีคุณภาพไม่เข้าเกณฑ์ออก ข้อสอบที่เหลือจะได้ไม่น้อยกว่าจำนวนที่ต้องการจริง

3. กำหนดรูปแบบของข้อสอบและศึกษาวิธีการเขียนข้อสอบ ขั้นตอนนี้เหมือนขั้นตอน ที่ 2 ของการวางแผนสร้างแบบอิงเกณฑ์ทุกประการ คือ ตัดสินใจว่าจะใช้ข้อคำถามรูปแบบใด และศึกษาวิธีเขียนข้อสอบเพื่อนำไปใช้ในการเขียนข้อสอบ

4. เขียนข้อสอบ ลงมือเขียนข้อสอบตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมตามตารางที่กำหนด จำนวนข้อสอบของแต่ละจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและใช้รูปแบบเทคนิคการเขียนตามการศึกษา

5. ตรวจสอบข้อสอบ นำข้อสอบที่เขียนเสร็จแล้ว มาตรวจทานอีกครั้ง โดยพิจารณาความถูกต้องตามหลักวิชาภาษาที่ใช้เขียนมีความชัดเจน เข้าใจง่ายหรือไม่ ตัวถูกตัวลวง

6. ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และข้อสอบที่วัดแต่ละจุดประสงค์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและด้านเนื้อหาจำนวนไม่ต่ำกว่า 3 คน พิจารณาข้อสอบว่ามีความตรงกับจุดประสงค์หรือไม่ ควรพิจารณาให้เหมาะสม

7. พิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง นำข้อสอบทั้งหมดที่ผ่านการพิจารณาว่าเหมาะสม เข้าเกณฑ์ขั้นที่ 6 มาพิมพ์เป็นแบบทดสอบ มีคำชี้แจงเกี่ยวกับแบบทดสอบ วิธีตอบ จัดวางรูปแบบการพิมพ์ให้เหมาะสม

7.1 ทดลองใช้ วิเคราะห์คุณภาพ และปรับปรุง

7.2 พิมพ์แบบทดสอบฉบับจริง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การสร้างแบบทดสอบที่มีคุณภาพจะช่วยให้การวัดผลมีความถูกต้องเชื่อถือได้และผลการประเมินก็ย่อมเชื่อถือได้ การวางแผนสร้างแบบทดสอบจึงนับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญอย่างมาก

2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.10.1 งานวิจัยภายในประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์และรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ พบงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องสรุปได้ดังนี้

จริยา แก้วศรีนวม (2557) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบซินเนคติกส์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย ตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบซินเนคติกส์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบซินเนคติกส์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 3) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและหลังเรียน ด้วยแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบซินเนคติกส์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย ตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบซินเนคติกส์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.13/82.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบซินเนคติกส์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและหลังเรียน ด้วยแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบซินเนคติกส์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนด้วยแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบซินเนคติกส์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ที่พัฒนาขึ้นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79

สินธ์ ศรีพลพา (2557) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ

ซินเนคติกส์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 20 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

สมพร ช่อสูงเนิน (2558) ศึกษาเปรียบเทียบการอ่านและการเขียนสื่อความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ CIRC กับการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ CRIC และการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบการอ่านและการเขียนสื่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมทั้ง 2 วิธี ระหว่างก่อนและหลังเรียน และ 3) เปรียบเทียบการอ่านและการเขียนสื่อความระหว่างการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ CIRC กับการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 32 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า แผนการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ CIRC และการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.56/85.11 และ 86.16/82.35 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ นักเรียนที่เรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ CIRC และการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์มีความสามารถในการอ่านและการเขียนสื่อความ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่เรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ CIRC มีความสามารถในการอ่านและการเขียนสื่อความ สูงกว่าการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สิริสกุล ช่างแสง (2553) ศึกษาความสามารถในการเขียนบทความและความพึงพอใจต่อการเรียนของนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีสอนแบบเน้นกระบวนการเขียน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสามารถในการเขียนบทความของนักเรียนหลังการเรียนโดยวิธีสอนแบบเน้นกระบวนการเขียน 2) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนบทความระหว่างก่อนและหลังเรียน 3) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนบทความของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบเน้นกระบวนการเขียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 4) ศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบเน้นกระบวนการเขียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 48 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการเขียนบทความของนักเรียนหลังการเรียนโดยวิธีสอนแบบเน้นกระบวนการเขียน โดยรวมเท่ากับ 75.96 คิดเป็นร้อยละ 94.95 ของคะแนนเต็ม 2) ความสามารถในการเขียนบทความของนักเรียน หลังการเรียนโดยวิธีสอนแบบเน้นกระบวนการเขียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 3) ความสามารถในการเขียนบทความของนักเรียน หลังการเรียนโดยวิธีสอนแบบเน้นกระบวนการเขียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิธีสอนแบบเน้นกระบวนการเขียนอยู่ใน

ระดับพึงพอใจมาก โดยนักเรียนมีความพึงพอใจด้านการพัฒนาความสามารถในการเขียนสูงที่สุด รองลงมาคือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูและเพื่อน และกิจกรรมการเรียนการสอน ตามลำดับ

อภิรดี เสนาลอย (2555) ศึกษารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบใช้หัวเรื่อง และวิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาการเขียนของนักเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบใช้หัวเรื่อง และวิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการว่ามีลักษณะอย่างไร 2) ศึกษาว่านักเรียนมีเจตคติอย่างไรต่อการใช้รูปแบบการสอนแบบใช้หัวเรื่อง และวิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน ที่เรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบใช้หัวเรื่อง และวิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง มีค่าความเชื่อมั่นที่ 17.42 และเจตคติของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษแบบใช้หัวเรื่องและวิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54

พัทธมน ภิงคารวัฒน์ (2557) ศึกษาความสามารถในการเขียนความเรียงของนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถทางการเขียนความเรียงของนักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการสอนเขียนความเรียง จำนวน 9 แผน ได้แก่ แผนการสอนการเขียนเรียงความ จำนวน 3 แผน แผนการสอนการเขียนสารคดีท่องเที่ยว จำนวน 3 แผน และแผนการสอนการเขียนบทความ จำนวน 3 แผน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน จำนวน 3 ฉบับ และแบบฝึกความสามารถทางการเขียนความเรียงโดยใช้เกณฑ์คุณภาพ จำนวน 3 แบบฝึก ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีคะแนนเฉลี่ยด้านการมีความรู้ ความสามารถ และเจตคติด้านการเขียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสามารถในการเขียนความเรียง อยู่ในระดับ “ดีมาก”

2.10.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์และรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ พบงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องสรุปได้ดังนี้

Karen Sue Wilson Meador (1992) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลของการฝึกแบบซินเนคติกส์ที่มีต่อความสามารถในการพูดของนักเรียนอนุบาลในโรงเรียนทางตอนเหนือของรัฐเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา ในการศึกษาใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 107 คน การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อ

พัฒนาทางด้านความคิดสร้างสรรค์ จากการศึกษาพบว่า คะแนนความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในกลุ่มทดลองเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม

Mehmet A Smal (2016) ได้ทำการศึกษาเพื่อตรวจสอบผลของรูปแบบผลของการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ ในการเรียนรู้คำศัพท์ทัศนคติและความปรารถนาที่จะเรียนภาษาอังกฤษ กลุ่มวิจัยประกอบด้วยนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของรัฐในประเทศตุรกี มีผู้เข้าร่วมทั้งหมด 41 คน เป็นกลุ่มควบคุม 21 คน และกลุ่มทดลอง 20 คน ใช้เครื่องมือการรวบรวมข้อมูลสองชุดคือ แบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง เมื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบหลังการทดลองพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างกลุ่มทัศนคติและความปรารถนาที่จะเรียนภาษาอังกฤษ

Louie (1994) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปรับปรุงการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตซานฟรานซิสโกที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองโดยใช้ทฤษฎีกระบวนการเขียน ผลการวิจัยพบว่า การเขียนแบบเน้นกระบวนการ โดยมีผู้สอนให้คำปรึกษาระหว่างกระบวนการ ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนกันตรวจแก้ไขงานและแสดงความคิดเห็นต่องานเขียน มีการนำข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุงงาน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและมีแรงจูงใจมากขึ้น ผลจากการทดสอบก่อนและหลังการทดลองพบว่า ความสามารถด้านการเขียนของผู้เรียนพัฒนาขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์และการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่่านักเรียนที่เรียนปกติ และผลการวิจัยพบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์และการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้จึงเป็นแนวทางที่ผู้วิจัยต้องการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียนโดยนำการจัดการเรียนรู้ 2 รูปแบบ มาเป็นแนวทางในการส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าโดยแบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

- 3.1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 การกำหนดตัวแปรที่ศึกษา
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
- 3.4 แบบแผนการทดลอง
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การดำเนินการทดลอง
- 3.7 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ปัทม์เฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 6 โรงเรียน รวม 51 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียน 2,087 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 ห้องเรียน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

1) สุ่มโรงเรียน 1 โรงเรียน จากโรงเรียนทั้งหมด 6 โรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ปัทม์เฉลิมพระเกียรติ ได้มา 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนธัญรัตน์

2) สุ่มห้องเรียนจากจำนวนห้องทั้งหมด สุ่มมาจำนวน 2 ห้องเรียน

3) สุ่มห้องเรียนด้วยการจับสลากให้เป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ดังนี้

กลุ่มทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ จำนวน 1 ห้อง จำนวน 31 คน

กลุ่มควบคุม ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ จำนวน 1 ห้อง จำนวน 35 คน

3.2 การกำหนดตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

3.2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variable) ได้แก่

การจัดการเรียนรู้ในรายวิชา ภาษาไทย 5 ซึ่งแปรค่าได้ 2 วิธี ดังนี้

- 1) การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ
- 2) การจัดการเรียนรู้แบบปกติ

3.2.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่

- 1) ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์
- 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้ามี่ดังนี้

3.3.1 แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ จำนวน 10 แผน แผนละ 2 คาบเรียน (คาบละ 50 นาที) จำนวน 20 คาบเรียน

3.3.2 แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ จำนวน 10 แผน แผนละ 2 คาบเรียน (คาบละ 50 นาที) จำนวน 20 คาบเรียน

3.3.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ใช้สำหรับทดสอบก่อนเรียน 1 คาบเรียน และทดสอบหลังเรียน 1 คาบเรียน

3.3.4 แบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นแบบอัตนัยเขียนตอบ จำนวน 5 ข้อ ใช้สำหรับทดสอบก่อนเรียน 1 คาบเรียน และทดสอบหลังเรียน 1 คาบเรียน

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1) แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ จำนวน 10 แผน

1.1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.2) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์และรูปแบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ การศึกษาขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ตามแนวคิดของกอร์ดอน และการจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ นำแนวทางการจัดการเรียนรู้ทั้งสองรูปแบบมาปรับให้มีความเหมาะสมกับความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.3) พิจารณาเลือกเนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ ตามที่ได้พัฒนาขึ้นเพื่อใช้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รายวิชา ภาษาไทย

1.4) นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า นิยามศัพท์เฉพาะ กิจกรรม เนื้อหา วิธีดำเนินการและการประเมินผล

1.5) ดำเนินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ จำนวน 10 แผน แผนละ 2 คาบ (คาบละ 50 นาที) จำนวน 20 คาบ รายละเอียดดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.1 แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	เรื่อง	จำนวน (คาบ)
1	การเขียนคำขวัญ	2
2	การเขียนโฆษณา	2
3	การเขียนนิทาน	2
4	การเขียนโคลงสี่สุภาพ	2
5	การเขียนคำอวยพรในโอกาสต่าง ๆ	2
6	การเขียนชีวประวัติ	2
7	การเขียนอัตชีวประวัติ	2
8	การเขียนแสดงความคิดเห็น	2
9	การเขียนอธิบายชี้แจงโต้แย้ง	2
10	การเขียนสุนทรพจน์	2
รวม		20

หมายเหตุ คาบละ 50 นาที

1.6) ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 102-103)

เหมาะสมมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
เหมาะสมมาก	ให้ 4 คะแนน
เหมาะสมปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
เหมาะสมน้อย	ให้ 2 คะแนน
เหมาะสมน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

การประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ มีคะแนนระหว่าง

4.00 – 5.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 หมายความว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

1.7) นำแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านการออกแบบการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์และการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและความสมบูรณ์

1.8) นำแผนการจัดการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมาใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

2) แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ จำนวน 10 แผน

2.1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

2.2) ศึกษาทฤษฎี หลักการ และแนวคิดของวิธีการสอนที่จะนำมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้

2.3) กำหนดหัวข้อและสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน โดยคำนึงถึงผลการเรียนรู้ เนื้อหาสาระ และกำหนดขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ดังนี้

2.3.1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

2.3.2) ขั้นดำเนินการสอน

2.3.3) ขั้นสรุป

2.4) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 102-103)

เหมาะสมมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

เหมาะสมมาก ให้ 4 คะแนน

เหมาะสมปานกลาง ให้ 3 คะแนน

เหมาะสมน้อย ให้ 2 คะแนน

เหมาะสมน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

การประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีคะแนนระหว่าง 4.00 – 5.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 หมายความว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับมาก

2.5) นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ จำนวน 1 แผน ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มควบคุม เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมในแต่ละแผน

2.6) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการตรวจแก้ไขไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิธีการสร้างแบบทดสอบ วิธีหาความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2) วิเคราะห์เนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3.3) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบชนิดเลือกตอบ จำนวน 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ นำไปใช้จริง 30 ข้อ

3.4) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย พร้อมแบบประเมินเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบ

3.5) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย พร้อมแบบประเมินที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วมาให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยหาคะแนนผลรวมของในแต่ละจุดประสงค์หรือข้อสอบแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อดูความเที่ยงตรงของข้อสอบหรือหาค่า (IOC) จากผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาโดยมีการประเมิน ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

-1 หมายถึง แน่ใจว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาระหว่าง 0.8 – 1.0

3.6) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยที่ผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง และเลือกข้อสอบ จำนวน 40 ข้อ ไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากนั้นนำไปทดสอบหาค่าความยาก (P) และหาค่าอำนาจจำแนก (r) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.33 – 0.76 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.26 – 0.89 ซึ่งเป็นข้อสอบที่สามารถคัดเลือกนำไปใช้กับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมได้

3.7) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยที่คัดเลือกแล้ว จำนวน 30 ข้อ มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.835

3.8) คัดเลือกข้อสอบใช้สำหรับทดสอบจำนวน 30 ข้อ เพื่อนำไปใช้ในการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4) แบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

4.1) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ตลอดจนศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา

4.2) ศึกษาหลักการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อใช้เป็นแบบทดสอบต่อไป

4.3) ศึกษาเกณฑ์การตรวจให้คะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในลักษณะต่าง ๆ จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการตรวจให้คะแนนผลงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

4.4) สร้างและกำหนดลักษณะแบบทดสอบความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์จำนวน 8 ข้อ ต้องการใช้จริง 5 ข้อ เสร็จแล้วเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4.5) นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจ พร้อมทั้งขอคำแนะนำเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

4.6) นำแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาโดยมีการประเมิน ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

-1 หมายถึง แน่ใจว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาระหว่าง 0.8 – 1.0

4.7) นำแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อนำผลคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (P) และหาค่าอำนาจจำแนก (r) จากนั้นคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.31 – 0.55 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.42 – 0.65 ซึ่งเป็นข้อสอบที่สามารถคัดเลือกนำไปใช้กับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมได้

แบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 5 ข้อ ที่ผู้วิจัยคัดเลือกแบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เขียนแสดงความคิดเห็นจากข่าวที่กำหนดให้

ตอนที่ 2 เขียนนิทานจากจินตนาการ

ตอนที่ 3 เขียนโคลงสี่สุภาพ

ตอนที่ 4 เขียนเล่าเรื่องจากภาพ

ตอนที่ 5 เขียนชีวประวัติ

4.8) นำแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่คัดเลือกไว้แล้วจำนวน 5 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach) ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.839

4.9) สร้างเกณฑ์การตรวจแบบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยการปรับปรุงมาจากเกณฑ์การให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ และครอบคลุมองค์ประกอบของงานเขียนหรือผลผลิตตามที่มุ่งเน้นให้เกิดในแต่ละขั้นตอนการเขียน เกณฑ์ที่ใช้วัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นเกณฑ์ที่พิจารณาแบบแยกส่วน กำหนดรายละเอียดขั้นต่ำไว้ที่ระดับ 1 แล้วเพิ่ม

ลักษณะที่สำคัญสูงขึ้นมาทีละระดับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างเกณฑ์ประเมินผลความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 5 ด้าน ดังนี้

3.9.1) ความคิดสร้างสรรค์	4 คะแนน
3.9.2) รูปแบบ	4 คะแนน
3.9.3) การใช้คำ	4 คะแนน
3.9.4) กลไกทางภาษา	4 คะแนน
3.9.5) การนำเสนองานเขียน	4 คะแนน

ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินความสามารถในการคิดสร้างสรรค์โดยปรับจากเกณฑ์การตรวจให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ของกรมวิชาการ (2535) และเกณฑ์การตรวจให้คะแนนการเขียนของประสิทธิ์ กาพย์กลอน (2548) ในการประเมินประกอบด้วยรายละเอียดดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

รายการ	รายละเอียด	คะแนน
1. ความคิดสร้างสรรค์	แนวคิดแปลกใหม่ เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง รายละเอียดครอบคลุม เรียบเรียงเนื้อหาได้ต่อเนื่อง สอดคล้องกัน และน่าสนใจ	4
	แนวคิดแปลกใหม่ เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง รายละเอียดไม่เพียงพอหรือไม่ชัดเจน เรียบเรียงเนื้อหาไม่ ชัดความน่าสนใจ	3
	แนวคิดแปลกใหม่ เนื้อหาไม่สอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง รายละเอียดไม่เพียงพอหรือไม่ชัดเจน เรียบเรียงเนื้อหาไม่สอดคล้อง ชัดความน่าสนใจ	2
	แนวคิดไม่แปลกใหม่ เนื้อหาไม่สอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง รายละเอียดไม่เพียงพอหรือไม่ชัดเจน เรียบเรียงเนื้อหาไม่สอดคล้อง ชัดความน่าสนใจ	1
2. รูปแบบ	เขียนได้ถูกต้องเหมาะสม ครบถ้วนตามรูปแบบและองค์ประกอบของงานเขียน	4
	เขียนได้ถูกต้องตามรูปแบบ มีความเหมาะสม ขาดองค์ประกอบส่วนใดส่วนหนึ่ง	3
	เขียนได้ถูกต้องเหมาะสม ครบถ้วนตามรูปแบบ ขาดความเหมาะสม มีข้อผิดพลาดหนึ่งส่วน	2
	เขียนไม่ถูกต้องเหมาะสม ครบถ้วนตามรูปแบบ มีข้อผิดพลาดมากกว่าหนึ่งส่วน	1

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

รายการ	รายละเอียด	คะแนน
3. การใช้คำ	- ใช้คำและสำนวนภาษาถูกต้อง เหมาะสม สื่อความหมายชัดเจน ใช้คำเชื่อมได้ถูกต้องตามหลักการ	4
	ใช้คำหรือสำนวนภาษาผิด 1-2 ตำแหน่ง สื่อความหมายชัดเจน ใช้คำเชื่อมได้ถูกต้องตามหลักการ	3
	ใช้คำหรือสำนวนภาษาผิด 3-4 ตำแหน่ง สื่อความหมายไม่ชัดเจนบางตอน ใช้คำเชื่อมไม่ถูกต้องตามหลักการ 2-3 ตำแหน่ง	2
	ใช้คำหรือสำนวนภาษาผิดมากกว่า 5 ตำแหน่ง สื่อความหมายไม่ชัดเจนบางตอน ใช้คำเชื่อมไม่ถูกต้องมากกว่า 4 ตำแหน่ง	1
4. กลไกรทางภาษา	เขียนสะกดคำและใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้ถูกต้อง เรียบเรียงประโยคถูกต้อง ใช้คำและประโยคเหมาะสมตามระดับภาษา	4
	เขียนสะกดคำและใช้เครื่องหมายวรรคตอนไม่ถูกต้อง 2-3 ตำแหน่ง เรียบเรียงประโยคถูกต้อง ใช้คำและประโยคเหมาะสมตามระดับภาษา	3
	เขียนสะกดคำและใช้เครื่องหมายวรรคตอนไม่ถูกต้อง 4-5 ตำแหน่ง เรียบเรียงประโยคไม่ถูกต้อง ใช้คำและประโยคเหมาะสมตามระดับภาษา	2
	เขียนสะกดคำและใช้เครื่องหมายวรรคตอนมากกว่า 5 ตำแหน่ง เรียบเรียงประโยคไม่ถูกต้อง ใช้คำและประโยคไม่เหมาะสมตามระดับภาษา	1
5. การนำเสนองานเขียน	สามารถนำเสนอผลงานได้ภายในเวลาที่กำหนด มีความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนองานให้โดดเด่น ผลงานสะอาด เป็นระเบียบ	4
	สามารถนำเสนอผลงานได้ภายในเวลาที่กำหนด มีความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนองานให้โดดเด่น ผลงานไม่สะอาดบางส่วน	3
	สามารถนำเสนอผลงานได้ภายในเวลาที่กำหนด ผลงานขาดความโดดเด่น ขาดการคิดสร้างสรรค์ ผลงานไม่สะอาดบางส่วน	2
	นำเสนอผลงานไม่ทันเวลาที่กำหนด ผลงานไม่ประณีต ขาดความเรียบร้อยและสวยงาม	1

4.10) นำเกณฑ์การตรวจแบบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

4.11) นำเกณฑ์การตรวจให้คะแนนที่สร้างขึ้นในการตรวจให้คะแนนการทดลองใช้แบบทดสอบความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์กับนักเรียนกลุ่มอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

4.12) ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และนำไปใช้กับกลุ่มทดลอง

3.4 แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (experimental Research) โดยมีรูปแบบการวิจัยแบบ Two group pretest-posttest design คือ มีการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และมีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งก่อนและหลังการทดลอง ดังภาพที่ 3.1

กลุ่มทดลอง (R)	O ₁	X	O ₂
กลุ่มควบคุม (R)	O ₃	~	O ₄

ภาพที่ 3.1 รูปแบบการวิจัยแบบ The Randomized Pretest-Posttest control group design

R	หมายถึง	การสุ่ม
O ₁	หมายถึง	การเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง
O ₃	หมายถึง	การเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลองของกลุ่มควบคุม
X	หมายถึง	การจัดการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมาใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย
~	หมายถึง	การจัดการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยแบบปกติ
O ₂	หมายถึง	การเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง
O ₄	หมายถึง	การเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนธัญรัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.5.1 ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้ทดสอบทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม บันทึกผลสอบที่ได้เป็นคะแนนก่อนเรียนโดยผู้วิจัยดำเนินการทดสอบเอง ใช้เวลา 1 คาบ คาบละ 50 นาที

3.5.2 ผู้วิจัยดำเนินการสอนกลุ่มควบคุมด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ และสอนกลุ่มควบคุมด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 แผน แผนละ 2 คาบ (คาบละ 50 นาที) รวม 20 คาบ

3.5.3 ดำเนินการทดสอบหลังเรียน (Post-test) เมื่อสิ้นสุดการดำเนินการสอนแล้ว ใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้ทดสอบทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับ

เดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ใช้เวลา 1 คาบ คาบละ 50 นาที บันทึกผลสอบที่ได้เป็นคะแนนหลังเรียน

3.6 การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้พัฒนาขึ้นและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ตามขั้นตอนดังนี้

3.6.1 ดำเนินการทดลอง มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่ใช้ในการทดลองโดยจัดการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

กลุ่ม 2 เป็นกลุ่มที่ใช้เป็นกลุ่มควบคุมได้รับการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยแบบปกติ

3.6.2 ชั้นเตรียมนักเรียนก่อนดำเนินการสอน

1) ทำการทดสอบก่อนเรียนนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในสัปดาห์แรกก่อนทำการทดลอง โดยใช้แบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

2) แนะนำวิธีการศึกษา พร้อมทั้งแจ้งจุดประสงค์และเงื่อนไขในการศึกษาให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทราบ

3.6.3 ชั้นดำเนินการสอน

ดำเนินการสอนนักเรียนกลุ่มทดลองโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการและดำเนินการสอนนักเรียนกลุ่มควบคุมโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทย แบบปกติโดยในการสอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมใช้จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้เท่ากัน คือ จำนวน 10 แผน และในระหว่างการสอนผู้สอนสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมขณะจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย 5 ที่แตกต่างกัน

3.6.4 ชั้นหลังสอน

1) เมื่อดำเนินการสอนครบตามจำนวนแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว จึงดำเนินการทดสอบหลังเรียนทั้งนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพร้อมกัน โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและ แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ใช้เวลาในการทดสอบ 1 คาบ คาบละ 50 นาที

2) นำคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนที่ได้จากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ รายวิชาภาษาไทย มาวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.7.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ดังนี้

1) ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มที่ใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

2) ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หลังการทดลองระหว่างกลุ่มที่ได้รับการศึกษารายวิชาภาษาไทยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ และกลุ่มที่ใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ

3.7.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

3.7.2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1) ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2559, น. 241)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 n แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมดในกลุ่ม

2) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ใช้สูตรดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2559, น. 241)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 x แทน คะแนนแต่ละตัว
 n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

3.7.2.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับจุดประสงค์การเรียนรู้จากแบบทดสอบ โดยใช้สูตร IOC (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2559, น. 203)

$$ioc = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ ioc แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2) การหาค่าความยาก (Difficulty : P) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560, น. 213)

$$P = \frac{H + L}{N}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากของข้อสอบ (แต่ละข้อ)
 H แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบถูก
 L แทน จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูก
 N แทน จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำรวมกัน

3) การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination: r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2551, น. 251)

$$r = \frac{H - L}{N}$$

เมื่อ r แทน ค่าอำนาจจำแนก
 H แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบถูก
 L แทน จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูก
 N แทน จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำรวมกัน

4) การหาความเชื่อมั่น (Reliability) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560, น. 210)

$$r_{ii} = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum pq}{s_i^2} \right)$$

เมื่อ r_{ii} แทน ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย
 k แทน จำนวนข้อสอบในเครื่องมือวิจัย
 p แทน สัดส่วนของคนตอบถูกหรือตอบว่าใช่ในแต่ละข้อ

q แทน สัดส่วนของคนตอบผิดหรือตอบว่าไม่ใช่ในแต่ละข้อ
 S_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนข้อนี้

5) วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์แบบมาตราส่วนประมาณค่าโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach) ใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560, น. 210)

$$a = \left[\frac{k}{k-1} \right] \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย
 k แทน จำนวนข้อสอบในเครื่องมือวิจัย
 S_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนข้อคำถามแต่ละข้อ
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

7.2.3 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และคะแนนผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย ก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ โดยใช้วิธีการทดสอบค่าที (t-test for dependent sample) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 112)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
 D แทน ผลต่างของคะแนนแต่ละคู่คะแนน
 n แทน จำนวนคู่ของตัวอย่าง
 D^2 แทน กำลังสองของผลต่าง ๆ ของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
 $\sum D^2$ แทน คะแนนรวมของผลต่างของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนกำลังสอง

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และคะแนนผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย ก่อนเรียนและหลังเรียนระหว่างกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ และกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบการสอนแบบปกติ โดยใช้วิธีการทดสอบค่าที (t-test for Independent sample) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 115)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
 \bar{x}_1, \bar{x}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และ กลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 s_1^2, s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 n_1, n_2 แทน จำนวนสมาชิกกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

GRAD VRU

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการแปรผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ดังนี้

- \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย
- N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมดในกลุ่ม
- S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- t แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

4.2 ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล

ก่อนทำการทดลอง ผู้วิจัยได้ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ และกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ พบว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยก่อนทดลองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีผลการทดสอบแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนทั้ง 2 ห้องมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยไม่แตกต่างกัน

ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ โดยใช้วิธีการทดสอบค่าที (t-test for dependent sample)

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการกับแบบปกติ โดยใช้วิธีการทดสอบค่าที (t-test for Independent sample)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการกับแบบปกติ โดยใช้วิธีการทดสอบค่าที (t-test for Independent sample)

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ โดยใช้วิธีการทดสอบค่าที (t-test for dependent sample) ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

คะแนน	\bar{x}	N	S.D.	df	t	Sig.
ก่อนเรียน	70.83	31	4.75	30	29.134	.000
หลังเรียน	81.71	31	3.49			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่า Sig. < .05

จากตารางที่ 4.1 พบว่า คะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเป็น 70.83 คะแนน และคะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเป็น 81.71 เมื่อทดสอบด้วยสถิติค่าที พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการกับแบบปกติ

เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการกับแบบปกติโดยใช้วิธีการทดสอบค่าที (t-test for Independent sample) ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการกับแบบปกติ

ห้องเรียน	\bar{x}	N	S.D.	df	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	81.71	31	3.49	63.433	2.345*	.022
กลุ่มควบคุม	79.65	35	3.59			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่า Sig. < .05

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 31 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 35 คน คะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 81.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.49 คะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 79.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.59

ผลการเปรียบเทียบพบว่า คะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการกับแบบปกติ

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการกับแบบปกติโดยใช้วิธีการทดสอบค่าที (t-test for Independent sample) ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการกับแบบปกติ

ห้องเรียน	\bar{x}	N	S.D.	df	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	25.35	31	2.042	63.297	2.723*	.008
กลุ่มควบคุม	23.97	35	2.079			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่า Sig. < .05

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 31 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 35 คน คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.042 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยของกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.079

ผลการเปรียบเทียบพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยของกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การทำวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการกับแบบปกติ และ 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการกับแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนธัญรัตน์ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 กลุ่ม แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 31 คน และกลุ่มควบคุม 35 คน ตัวแปรที่ ศึกษา ได้แก่ ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ ซึ่งแปรค่าได้ 2 วิธี คือ 1) การจัดการเรียนรู้แบบ ซินเนคติกส์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ และ 2) การจัดการ เรียนรู้แบบปกติ การทดลองครั้งนี้ใช้เวลา 20 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ จำนวน 10 แผน 2) แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ จำนวน 10 แผน 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และ 4) แบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นแบบอัตนัยเขียนตอบ จำนวน 5 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่แบบกลุ่มตัวอย่างไม่ เป็นอิสระต่อกัน และแบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน

5.1 สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการ สอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน ต้องอาศัยรูปแบบการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม และสอดคล้องกับการพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ควบคู่กัน ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ 2 รูปแบบนี้ขึ้นเพื่อนำมาใช้ในการศึกษาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน ประกอบด้วยการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ และการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ ซึ่งการจัดการเรียนรู้แต่ละรูปแบบส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังนี้

1.1 การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยครูเป็นผู้ริเริ่มกระบวนการเรียนการสอน ส่วนผู้เรียนตอบสนองต่อบทเรียนอย่างเปิดเผย ครูต้องเป็นผู้ที่เปิดกว้าง มีความริเริ่มสร้างสรรค์เป็นแบบอย่างให้กับผู้เรียน และยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียนทุกประการ สอดคล้องกับงานวิจัยของสินธ์ ศรีพลพา (2557) นำรูปแบบซินเนคติกส์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ จากผลการวิจัยพบว่า ความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยา แก้วศรีนวม (2557) ที่พัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบซินเนคติกส์เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตามรูปแบบการเรียนการสอน

ซินเนคติกส์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2 การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดและการวางแผนการเขียนอย่างเป็นขั้นตอน มีหลักการและวิธีการรวมถึงทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อให้ทำงานเขียนมีความน่าเชื่อถือและเกิดคุณค่า สอดคล้องกับชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558, น. 299-300) เสนอแนวคิดสำคัญของการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการว่าเป็นการสอนที่เน้นกระบวนการในการเขียนซึ่งผู้เรียนไม่เพียงแต่ได้รับการสอนเขียนเพื่อให้ได้ผลงาน (Product) เท่านั้น แต่ยังมีโอกาสเรียนรู้กระบวนการ (Process) ในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้มีคุณภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ในการเขียน สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิรดี เสนาลอย (2555) ศึกษารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบใช้หัวเรื่องและวิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาการเขียนของนักเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบใช้หัวเรื่อง และวิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการว่ามีลักษณะอย่างไร ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบใช้หัวเรื่อง และวิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง มีค่าความเชื่อมั่นที่ 17.42 และสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชธมน ภิงคารวัฒน์ (2557) ศึกษาความสามารถในการเขียนความเรียงของนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถทางการเขียนความเรียงของนักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีคะแนนเฉลี่ยด้านการมีความรู้ ความสามารถ และเจตคติด้านการเขียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสามารถในการเขียนความเรียง อยู่ในระดับ “ดีมาก”

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริมความสามารถในการเขียนอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ซึ่งส่งผลให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงานเขียนออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. คะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการหลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการกำหนดสถานการณ์และค้นคว้าข้อมูล ขั้นนี้เป็นขั้นตอนในการเตรียมความพร้อมก่อนการเขียน ผู้สอนเสนอหัวข้อ เรื่องราว สถานการณ์ที่เป็นประเด็นปัญหาให้นักเรียนเกิดความสงสัยและต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนพบว่า ผู้เรียนในชั้นเรียนสามารถกำหนดหัวข้อที่ตนเองสนใจและต้องการเขียน ร่วมกันคิดหาคำตอบ ถ้าแสดงความคิดเห็นของตนเอง และสามารถอธิบายความคิดเห็นของตนเองที่สอดคล้องกับประเด็นปัญหาที่ผู้สอนเสนอไว้ สอดคล้องกับประภาศรี สีหอำไพ (2531, น. 1) กล่าวถึงขั้นตอนแรกของการสร้างงาน

เขียนสร้างสรรค์ คือ ตั้งวัตถุประสงค์ การสื่อความหมายจากผู้ส่งสารถึงผู้รับสารมีสารอะไรบ้างที่ ต้องการจะสื่อเพื่อจุดประสงค์อะไร ถ้าเป็นการสื่อสารเพื่อให้ได้รับข้อมูลเชิงบอกเล่าตามเนื้อเรื่อง วัตถุประสงค์นั้นเป็นพื้นฐานการสื่อความหมาย ยังไม่ใช่งานเขียนสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับสุนทร สินธพานนท์ (2552, น. 34-35) ได้เสนอวิธีการส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์สามารถทำได้ โดยการส่งเสริมให้นักเรียนถาม และให้ความสนใจต่อคำถามแปลก ๆ ของนักเรียน ด้วยการตอบ คำถามอย่างมีชีวิตชีวา ครูไม่เน้นคำตอบที่ถูกต้องเพียงอย่างเดียว เพราะในการแก้ปัญหาที่นั้นแม้ นักเรียนจะใช้วิธีเดาบ้างก็ควรยอมรับ และควรกระตุ้นให้นักเรียนได้วิเคราะห์ ค้นหาและพิสูจน์คำตอบ โดยการใช้วิธีชี้แนะให้นักเรียนหาคำตอบจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการคิดวิเคราะห์ซึ่งจะ นำไปสู่การคิดสร้างสรรค์

ขั้นที่ 2 ขั้นการเสริมทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ขั้นนี้เป็น ขั้นตอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ทำให้เกิดถ้อยคำแปลกใหม่ที่สามารถนำไปสร้างสรรค์ ผลงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ ขั้นตอนนี้ประกอบด้วย การเปรียบเทียบ 3 แบบ ได้แก่ การเปรียบเทียบ ทางตรง การเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ และการสร้างคำคู่ขัดแย้ง จากการสังเกตพฤติกรรมของ ผู้เรียนพบว่า ผู้เรียนเกิดความคิดใหม่ สามารถแสดงความรู้สึก และความคิดเห็นของตนเองออกมา โดยอาศัยกระบวนการเปรียบเทียบ หากผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนช่วยกันเปรียบเทียบจะสร้าง บรรยากาศในห้องเรียนเต็มไปด้วยคำตอบแปลกใหม่และหลากหลาย ทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการ คิด และยอมรับความคิดของผู้อื่น สอดคล้องกับ สุวิทย์ มูลคำ (2547, น. 9) กล่าวว่า ความคิด สร้างสรรค์ถือว่าเป็นกระบวนการทางความคิดที่มีความสำคัญต่อเด็กทำให้สามารถสร้างความคิด สร้างจินตนาการ ไม่จนต่อสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่กำหนดไว้ ความคิดสร้างสรรค์คือพลังทาง ความคิดที่เด็ก ๆ ทุกคนมีมาแต่กำเนิด หากได้รับการกระตุ้น การพัฒนาพลังแห่งการสร้างสรรค์จะทำให้ เด็กเป็นคนมีอิสระทางความคิด มีความคิดที่ฉีกกรอบ และสามารถหาหนทางในการที่จะสร้างสรรค์ สิ่งใหม่ ๆ ได้เสมอ และสอดคล้องกับ ประภาศรี สีหอำไพ (2531, น. 1) กล่าวถึงความสำคัญของการ สร้างคำไว้ว่า คำคือสำนวนที่ผู้เขียนเลือกสรรจะบ่งบอกความคิดได้ตรงวัตถุประสงค์แค่นั้นขึ้นอยู่กับ วิธีเขียน ทำอย่างไรจะสร้างคำได้ตรงใจผู้เขียน กระทบบใจผู้อ่าน เกิดความชัดเจนแจ่มแจ้ง เกิดความรู้สึกคล้อยตามไปด้วย

ขั้นที่ 3 ขั้นการร่างงานและสร้างงานเขียนตามเงื่อนไข ขั้นนี้เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนนำ ข้อมูลในขั้นที่ 1 และ ขั้นที่ 2 มาเรียบเรียงเป็นงานเขียน ผู้สอนมีการสาธิตการเขียนโครงร่างเพื่อเป็น แนวทางในการเขียนให้ผู้เรียนศึกษาเป็นแบบอย่าง ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดและ ถ่ายทอดข้อมูล จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนพบว่า ผู้เรียนนำคำที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบไว้ในขั้น ที่ 2 มาใช้ในการเขียนเพื่อให้งานเขียนมีการใช้ถ้อยคำแปลกใหม่ น่าสนใจ และสื่อความหมายได้ ชัดเจน รวมทั้งมีการจัดลำดับเนื้อหาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในขั้นที่ 1 สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 63) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนโดย ใช้ความรู้ ประสบการณ์ และจินตนาการในการเขียน การเขียนเชิงสร้างสรรค์ผู้เขียนจะต้องมีความคิด ดี มีจินตนาการดี มีคลังคำอย่างหลากหลาย สามารถนำคำมาใช้ในการเขียน ต้องใช้เทคนิคการเขียน และใช้ถ้อยคำอย่างสละสลวย

ขั้นที่ 4 ขั้นอ่านทบทวนและแก้ไขงานเขียน จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนมีการตรวจสอบความถูกต้องของงานเขียน หลังจากที่ผู้สอนมีการเน้นย้ำให้ตรวจสอบ ข้อผิดพลาดทางภาษาที่พบในงานเขียน เมื่อผู้เรียนเกิดความสงสัยเรื่องความหมายของคำก็มีศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมจากผู้สอนและแหล่งค้นคว้าอื่น ๆ มีการแลกเปลี่ยนงานของของตนเองกับเพื่อนในชั้น เรียนอ่านเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของงานเขียน สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558, น. 300-302) กล่าวถึงการแก้ไขเพื่อให้งานเขียนอยู่ในรูปที่ถูกต้องสมบูรณ์ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ ได้ชัดเจน ในขั้นตอนนี้จะเน้นในเรื่องกลไกของภาษา การใช้ภาษาและรูปแบบของการเขียน ในขั้นนี้ ครูควรฝึกให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการตรวจแก้งานหลาย ๆ วิธี เช่น การให้นักเรียนอ่านออกเสียง เพื่อตรวจสอบ การเว้นวรรคตอนและประเมินว่าประโยคแต่ละประโยคสมบูรณ์หรือไม่ ตลอดจนการ ฝึกให้ใช้กิจกรรมในการตรวจอีกด้วย

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผลและนำเสนองานเขียน จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนมีการประเมินงานเขียนของตนเองว่าเขียนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในตอนต้น หรือไม่ มีการตรวจสอบเนื้อหาของเรื่องว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องกันหรือไม่ รวมทั้งสามารถ สร้างผลงานเขียนได้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การเขียนแต่ละรูปแบบหรือไม่ เพื่อให้งานเขียนเชิง สร้างสรรค์มีความสมบูรณ์และสามารถสื่อความได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง ซึ่งการประเมินผลงาน เขียนมีหลากหลายแบบไม่ว่าจะเป็น ผู้เรียนตรวจสอบงานเขียนของตนเอง ผู้เรียนแลกเปลี่ยนให้เพื่อน ช่วยประเมินงานเขียน และผู้สอนเป็นผู้ประเมินงานเขียนของผู้เรียน สอดคล้องกับชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558, น. 300-302) กล่าวถึงความสำคัญของการประเมินงานเขียนตนเองในภาพรวมจะทำให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากข้อผิดพลาดตนเอง อีกทั้งการตอบสนองงานเขียนของนักเรียนจากเพื่อน ครู และผู้ปกครอง จะช่วยให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจและสนใจการเขียนมากขึ้น นอกจากนี้อาจมี การเผยแพร่ผลงานของนักเรียนโดยบันทึกเสียงตามสายหรือการจัดป้ายนิเทศต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ 5 ขั้นตอน ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์อย่างเป็นกระบวนการ รวมทั้งมี การส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ จนทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างและพัฒนา งานเขียนได้ด้วยตนเองอย่างมีกระบวนการและมีความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิวาพร บุญประจักษ์ (2550) ได้เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการและวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ ปกติ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถใน การเขียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยา แก้วศรีนวม (2557) ที่พัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมการ เรียนการสอนภาษาไทยตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบซินเนคติกส์เพื่อพัฒนาความสามารถในการ เขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตาม รูปแบบการเรียนการสอนซินเนคติกส์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่พัฒนาขึ้น สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการหลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์สามารถพัฒนาได้ด้วยกระบวนการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอและมีลำดับขั้นตอน มีการร่างงานเขียน การฝึกฝนความคิดสร้างสรรค์โดยการเปรียบเทียบจากสิ่งที่คุ้นเคยและสิ่งที่ไม่คุ้นเคย การปรับปรุงแก้ไข การทบทวน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในห้องเรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้เกิดการสร้างสรรคผลงานเขียนที่มีคุณภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ในการเขียน สอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยา แก้วศรีนวม (2557) ได้วิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบซินเนคติกส์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สรุปผลการวิจัยได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย ตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบซินเนคติกส์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของชูลีรัชต์ ประภัง (2558) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บตามกระบวนการสอนแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิดที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ วิชาการสร้างแอนิเมชัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และกลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บตามกระบวนการสอนแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิดที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ วิชาการสร้างแอนิเมชัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของดำเนิน ไยโท (2558) พัฒนาชุดฝึกความสามารถด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษด้วยวิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ โดยใช้ชุดฝึกความสามารถด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ บทบาทของผู้สอนจะต้องเป็นผู้กระตุ้นผู้เรียนอยู่เสมอ เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดอย่างสร้างสรรค์และหลากหลาย ไม่มีการปิดกั้นและตัดสินความคิดของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออก และได้ลงมือเขียนด้วยตนเอง

5.3.1.2 ผู้สอนควรอธิบายขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการให้นักเรียนเข้าใจ เพราะการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักการเปรียบเทียบจากสิ่งใกล้ตัวไปหาสิ่งไกลตัวเพื่อให้ผู้เรียนคิดได้กว้างขึ้น

5.3.1.3 ผู้สอนต้องตรวจผลงานและแจ้งให้ผู้เรียนทราบผลการเขียนของตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนปรับปรุงหรือพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียนให้สูงขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการไปใช้ในการส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยให้กับนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ เนื่องจากเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และส่งเสริมการเขียนอย่างเป็นกระบวนการ

5.3.2.2 ควรมีการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไปศึกษาผลในด้านความพึงพอใจของผู้เรียน และเจตคติของผู้เรียน

บรรณานุกรม

GRAD VRU

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2535). **ความคิดสร้างสรรค์ หลักการ ทฤษฎี การเรียนการสอน การวัดประเมินผล**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรรณิการ์ พวงเกษม. (2534). **การสอนเขียนเรื่องโดยใช้จินตนาการทางสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **ความคิดสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____ . (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กาญจนา นาคสกุล และคนอื่น ๆ. (2524). **การใช้ภาษา**. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.
- เกศินี จุฑาวิจิตร. (2557). **การเขียนสร้างสรรค์ทางสื่อสิ่งพิมพ์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- โกชัย สาริกบุตร. (2540). **ศิลปะการสื่อความหมาย**. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ แกรมมี่ จำกัด.
- ขวัญชีวา ว่องนิตติธรรม. (2551). **การใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการและ เว็บบล็อกเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนระดับก้าวหน้า**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฉันท ชาติทอง. (2559). **หลักการจัดการเรียนรู้**. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- จรรยา ปิตรัมย์. (2555). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- จรรยา แก้วศรีนวม. (2557). **การพัฒนาแผนการจัดการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยตามรูปแบบการเรียนรู้ การสอนแบบซินเนคติกส์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จิตติมา พุทธเจริญ. (2543). **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจจากรูปแบบเว็บเพจที่มีการนำเสนอต่างกัน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จุมพิต ศรีวัฒนพงศ์. (2547). **ผลการสอนเขียนบทความแบบเน้นกระบวนการโดยใช้กลวิธีทางสังคมที่มีต่อความสามารถในการเขียนและทักษะทางสังคมของนักศึกษา วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชนาธิป พรกุล. (2554). **การสอนกระบวนการคิด**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2558). **80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. พิมพ์ครั้งที่ 6. นนทบุรี: พี บาลานซ์ ดีไซน์แอนปรินต์ติ้ง.
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. (2546). **ความคิดสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ชูสิทธิ์ ประกิจ. (2558). การพัฒนาบทเรียนบนเว็บตามกระบวนการสอนแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิดที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ วิชาการสร้างงานแอนิเมชัน **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2560). เทคนิคการสร้างเครื่องมือวิจัย: แนวทางการนำไปใช้อย่างมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดำเนิน ไยโท. (2558). การพัฒนาชุดฝึกความสามารถด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษด้วยวิธีการ **เขียนแบบเน้นกระบวนการ** โดยใช้ชุดฝึกความสามารถด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2548). **คู่มือความคิดสร้างสรรค์ในการจัดทำวัตกรรมการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- _____. (2552). การเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อการศึกษาและอาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- ทิตนา เขมมณี. (2559). ศาสตร์การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 20. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นลินี บำเรอราช. (2540). ภาษาไทย 2 (หลักภาษา). กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- บันลือ พลฤกษ์วัน. (2533). **พัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2543). **มิติใหม่ในการสอนอ่าน**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). **การวิจัยสำหรับครู**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2543). เกณฑ์การประเมิน (Rubric Assessment). **วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์**. 15 (พฤษภาคม-สิงหาคม), 77.
- เบญจมาศ อยู่เป็นแก้ว. (2548). การสอนแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2556). **การพัฒนาการคิด**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคพริ้นติง.
- ประภาสีย์ สีหอำไพ. (2531). **การเขียนแบบสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ประสิทธิ์ กายย์กลอน. (2548). **การเขียนภาคปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ปรีชา ช่างขวัญยืน. (2537). **การใช้เหตุผล**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผุสดี ภูอินทร์. (2524). **เด็กกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เอกสารการสอนวิชาพฤติกรรมวัยเด็ก หน่วยที่ 8-15**. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พัทธมน ภิงคารวัฒน์. (2557). **การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการเพื่อพัฒนาความสามารถทางการเขียนความเรียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2559). **เทคนิคการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2544). **การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิดวิธีและเทคนิคการสอน 2**. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข. (2548). **วิธีวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ทั่วไป**. กรุงเทพฯ: บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พ.ว.) จำกัด.
- พิศิษฐ ตัณฑวณิช. (2558). **แนวคิดการจำแนกพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาด้านพุทธิพิสัยตามแนวคิดของบลูมและคณะฉบับปรับปรุง**. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. 3(2), 15-16.
- ไพฑูริย์ สินลารัตน์ และคนอื่น ๆ. (2559). **คิดสร้างสรรค์: สอนและสร้างได้อย่างไร**. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ไพศาล หวังพานิช. (2526). **การวัดผลการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ภาคภูมิ วรรณภา และคุชฎี กองสมบัติ. (2549). **การเขียนเพื่อการสื่อสาร**. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2540). **การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วนิช สุรารัตน์. (2547). **ความคิดและความคิดสร้างสรรค์**. พระนครศรีอยุธยา: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วรรณิ โสมประยูร. (2539). **การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วัชรวิภา เลาเรียนดี. (2553). **รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด**. พิมพ์ครั้งที่ 3. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- ศศิธร ธัญลักษณ์นันท์. (2542). **ภาษาไทยเพื่อการศึกษาและสืบค้น**. กรุงเทพฯ: โครงการพัฒนาสื่อการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คำวังนัง. (2545). **สอนเด็กให้คิดเป็น**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: บริษัท เมธิทิส จำกัด.
- ศิวาพร บุญประจักษ์. (2550). **การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษและความพึงพอใจที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการและวิธีการจัดการเรียนรู้แบบปกติ**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2541). **การวัดผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กทม: ประสานการพิมพ์.
- สมบูรณ์ ต้นยะ. (2545). **การประเมินทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สมพงษ์ สิงหะพล. (2545). **รูปแบบการสอน**. นครราชสีมา: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- สมพร เชื้อพันธ์. (2547). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองกับการจัดการเรียนการสอนตามปกติ**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- สมพร ช่อสูงเนิน. (2558). การเปรียบเทียบการอ่านและการเขียนสื่อความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ CIRC กับการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมศักดิ์ ภู่วิภาดาวรรณ. (2537). เทคนิคการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สาคร ธรรมศักดิ์. (2541). ผลการสอนตามแนวคอนสตรัคติวิซึมแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านทักษะการคิดระดับสูง. กรุงเทพฯ: บริษัท รัตนพรชัย จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2555-2559). กรุงเทพฯ: บริษัท ฟริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- _____. (2559). รายงานการวิจัยแนวโน้มภาพอนาคตการศึกษาและการเรียนรู้ของไทยในปี พ.ศ. 2573. กรุงเทพฯ: บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- _____. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. บริษัท ฟริกหวานกราฟฟิค จำกัด
- สินธ์ ศรีพลพา. (2557). การพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- สิริสกุล ช่างแสง. (2553). การศึกษาความสามารถในการเขียนบทความและความพึงพอใจต่อการเรียนของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสุนารีวิทยา โดยวิธีการสอนแบบเน้นกระบวนการเขียน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2532). เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร หน่วยที่ 1-7. กรุงเทพฯ: สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุนันท์ สินธพานนท์ และคนอื่น ๆ. (2552). พัฒนาทักษะการคิดพิชิตการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เลี้ยงเชียง.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). กลยุทธ์การสอนคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.

- อภิรดี เสนาลอย. (2555). **รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้ Process Writing and Theme – Based Instruction**. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อัจฉรา ชิวพันธ์. (2550). **การพัฒนาทักษะ พัฒนาความคิดด้วยกิจกรรมการเล่นประกอบการสอนภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2552). **กิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ในชั้นประถมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2540). **หลักการสอน**. กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์.
- อารี พันธุ์มณี. (2537). **ความคิดสร้างสรรค์กับการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ แกรมมี จำกัด.
- _____. (2546). **จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ: ไยใหม่.
- อุษณีย์ โพธิ์สุข. (2537). **วิธีสอนเด็กปัญญาเลิศ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- Bloom, B. S. (1976). **Human Characteristic and School Learning**. New York: McGraw-Hill.
- Brown, K., & Hoods, S. (1989). **Writing Matters**. Hong Kong: Cambridge University Press.
- Bruce, J. and Marsha W. (2000). **Models of Teaching** (sixth edition). Boston: Allyn and Bacon.
- Cohen, A. D. (1990). **Language Learning**. Boston: Heinle & Heinle.
- Crafton, L. (1981). **The reading process as a transactional learning experience**. Unpublished doctoral dissertation Indiana University Bloomington.
- Furner, B. A. (1973). Creative writing through creative dramatics. **Elementary School English**, 50(1), 3.
- Graham, S and Karin S. (2011). The Process Writing Approach: A Meta-Analysis, **Journal of Educational Research**. 104(6), 396-407.
- Karen Sue Wilson Meador. (1992). **The Effect of Synectics Training on Gifted and Nongifted Kindergarten Students**. College of Education and Human Ecology. Denton: Texas.
- Louie, A. C. (1994). **Improving composition for secondary ELS. Student through the process approach dissertation thesis (Education)**. San Francisco: San Francisco University. Photocopied.
- Mehmet A Smal. (2016). **The Effects of the Synectics Model on Vocabulary Learning, Attitude and Desire to Learn English**. Bandırma Onyedi Eylül University: Turkey.

Raimes, Ann. (1983). **Techniques in Teaching Writing**. New York: Oxford University Press.

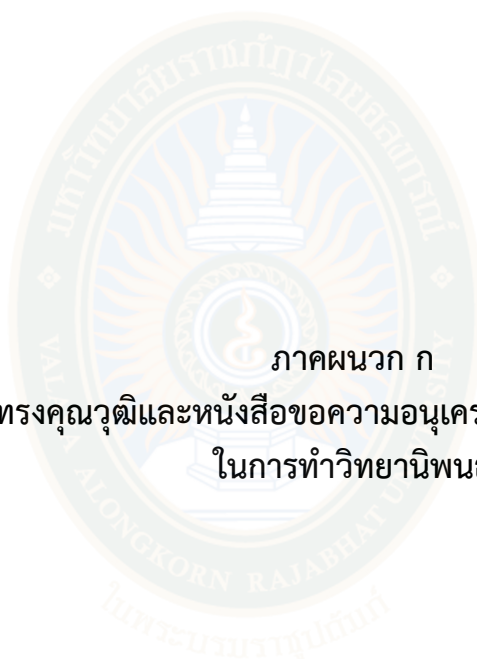
Taylor, B. P. (1984). **Content and written form: A Two-way street composing in a second language**. Mass: Newbuery House Publishers.

ภาคผนวก

GRAD VRU

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและหนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย
ในการทำวิทยานิพนธ์

GRAD VRU

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กันต์ถุทัย คลังพล

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

2. อาจารย์ ดร.สุภัชฌาน์ ศรีเอี่ยม

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

3. นางวารุณี รังงาน

ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1
วุฒิการศึกษา - ปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (ศบ.) สาขาการมัธยมศึกษา
วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศม.) สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

4. นางสาวลัดดาวัลย์ โพธิ์สุวรรณ

ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลพบุรี
วุฒิการศึกษา - ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (คบ.) สาขาวิชาคณิตศาสตร์
มหาวิทยาลัยครูเทพสตรี
- ปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศม.) สาขาวิจัยและประเมินผล
การศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5. นางสาวณัฐวรินทร์ บุญราศรี

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สถานที่ทำงาน โรงเรียนธัญรัตน์ จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 4
วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศบ.) คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ที่ ศธ ๐๕๕๑.๑๒/๑๓๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ. ประตุน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนต์ฤทัย คลังพหล

ด้วยนางสาวชนาพร คงชาติ รหัสนักศึกษา ๕๘B๕๕๖๘๐๒๐๑ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา จุ้ยทอง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้แก่นักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นางสาวชนาพร คงชาติ เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๐-๖๖๗๕๒๐๒ เป็นผู้ประสานงานโดยตรง บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรธนิษ ศรีโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ศธ ๐๕๕๑.๑๒/๑๗๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ. ประตุน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน อาจารย์ ดร.สุภชฌาน์ ศรีเอี่ยม

ด้วยนางสาวชนาพร คงชาติ รหัสนักศึกษา ๕๘B๕๕๖๘๐๒๐๑ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการจัดการเรียนรู้ แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา จ้อยทอง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการ ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ให้แก่นักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นางสาวชนาพร คงชาติ เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๐-๖๖๗๕๒๐๒ เป็นผู้ประสานงานโดยตรง บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

GRAD VRU

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรธนิษ ศรีโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ศธ ๐๕๕๑.๑๒/๑๓๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ. ประตุน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาวรุณี ริงงาน

ด้วยนางสาวชนาพร คงชาติ รหัสนักศึกษา ๕๘B๕๖๘๐๒๐๑ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา จุ้ยทอง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้แก่นักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นางสาวชนาพร คงชาติ เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๐-๖๖๗๕๒๐๒ เป็นผู้ประสานงานโดยตรง บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

GRAD VRU

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีร์ธนิษ์ ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ศธ ๐๕๕๑.๑๒/๑๓๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ. ประตูน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาวลัดดาวัลย์ โพธิ์สุวรรณ

ด้วยนางสาวชนาพร คงชาติ รหัสนักศึกษา ๕๘B๕๔๖๘๐๒๐๑ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการจัดการเรียนรู้ แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณ จ้อยทอง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการ ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ให้แก่นักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นางสาวชนาพร คงชาติ เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๐-๖๖๗๕๒๐๒ เป็นผู้ประสานงานโดยตรง บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีร์ธนิภัส ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ศธ ๐๕๕๑.๑๒/๑๓๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ. ประตูน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาวณัฏฐ์วรินทร์ บุญราศรี

ด้วยนางสาวชนาพร คงชาติ รหัสนักศึกษา ๕๘B๕๔๖๘๐๒๐๑ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการจัดการเรียนรู้ แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา จุ้ยทอง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการ ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ให้แก่นักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นางสาวชนาพร คงชาติ เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๐-๖๖๗๕๒๐๒ เป็นผู้ประสานงานโดยตรง บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

GRAD VRU

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรธนิษ์ ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ศธ ๐๕๕๑.๑๒/ ๑๔๔

เลขที่รับ	582/62
วันที่รับ	1 มีค 62
เวลา	

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณ.ประตุน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนธัญรัตน์

ด้วยนางสาวชนาพร คงชาติ รหัสนักศึกษา ๕๘B๕๔๖๘๐๒๐๑ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา จุ้ยทอง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบทดสอบ และแผนการจัดการเรียนรู้ในหน่วยงานของท่านเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษา เก็บข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานของท่านในส่วนที่สามารถเปิดเผยได้ ทั้งนี้มอบหมายให้ นางสาวชนาพร คงชาติ เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๐-๖๖๓๕๖๐๒ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนธัญรัตน์

- เพื่อไปตรวจทราบ
 เพื่อโปรดพิจารณา
 เพื่อไปคัดลอก
 มอบ อ.ท.ท.

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรธนิษ ศรีโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำหรับ

- ดำเนินการตามเส้น
 ขอดำเนินการ
 อื่นๆ อ.ท.ท.

(นางสนทนพร ย่องศรีนิเวศ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนธัญรัตน์

//n รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

โรงเรียนธัญบุรี
เลขที่รับ 581/62
วันที่รับ 1 ส.ค. 2562
เวลา 293

ที่ ศธ ๐๕๕๓.๑๒/๑๙๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตู่ฟ้าพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

ณ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนธัญบุรี

ด้วยนางสาวชนาพร คงชาติ รหัสนักศึกษา ๕๘๖๕๕๖๘๐๒๐๑ นักศึกษาระดับปริญญาโท
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการจัดการเรียนรู้แบบ
ซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.สุวรรณา จ้อยทอง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัย
แบบทดสอบ และแผนการจัดการเรียนรู้ในหน่วยงานของท่านเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษา ดำเนินการ
ทดลองใช้เครื่องมือวิจัยคือแบบทดสอบ และแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมอบให้ นางสาวชนาพร คงชาติ
เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๐-๖๖๗๕๒๐๒ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนธัญบุรีจึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

- เพื่อโปรดทราบ
- เพื่อใช้ทำใบเสนอ
- เพื่อ.....
- มอบ.....

- ทราบ เห็นแสดงความนับถือ
- อนุมัติ ลงนาม
- มอบ.....
- ความเห็นเพิ่มเติม.....

- ดำเนินการตามแผน
- ขอไว้ก่อน
- อื่นๆ

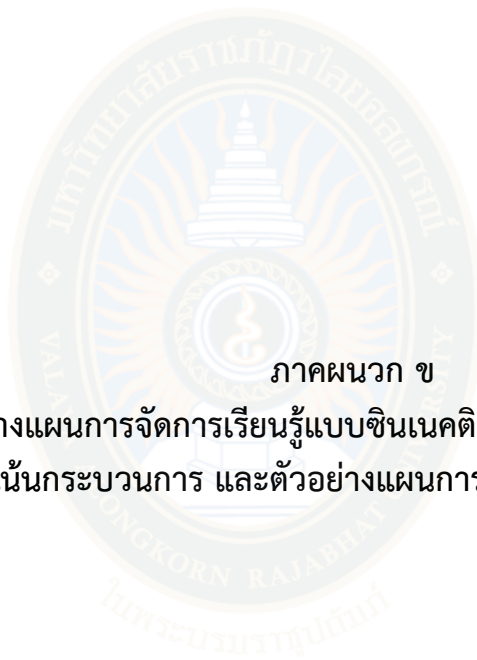
114 รองผู้อำนวยการโรงเรียนธัญบุรี

..... (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรธัญญ์ ศิริโวหาร)
..... ศิษย์บัณฑิตวิทยาลัย

..... (นางชนาพร คงชาติ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนธัญบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย
โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๓ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๕๐๒, ๕๐๓
โทรสาร ๐- ๒๕๒๓ ๑๖๓๘ ต่อ ๕๐๐

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียน
แบบเน้นกระบวนการ และตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

GRAD VRU

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การเขียนคำขวัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เวลา 2 คาบ (100 นาที) ผู้สอน นางสาวชนาพร คงชาติ
---	---

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 2.1

ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ม.3/2

เขียนข้อความโดยใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องตามระดับภาษา

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเขียนคำขวัญเป็นงานเขียนที่เชิญชวน โน้มน้าวใจผู้ฟังและผู้อ่านให้ตระหนักและคล้อยตามในสถานการณ์แตกต่างกันไป จึงต้องใช้ความสามารถในแง่ของการใช้ถ้อยคำที่กระชับ รัดกุมและมีความหมายโดดเด่น แปลกใหม่ และต้องคล้องจองเพื่อให้จดจำได้ง่าย

สาระการเรียนรู้

การเขียนข้อความตามสถานการณ์และโอกาสต่าง ๆ ได้แก่ คำขวัญ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายและหลักเกณฑ์การเขียนคำขวัญได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถเขียนคำขวัญได้ถูกต้องตามระดับภาษา

กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 (50 นาที)

ขั้นที่ 1 ขั้นการกำหนดเงื่อนไขและค้นคว้าข้อมูล

- 1.1 สนทนาซักถามถึงคำขวัญวันเด็กประจำปี 2562 ให้นักเรียนช่วยกันบอกคำขวัญวันเด็ก แล้วครูเขียนไว้บนกระดาน (คำขวัญวันเด็กประจำปี 2562 คือ “เด็ก เยาวชน จิตอาสา ร่วมพัฒนาชาติ ”)
- 1.2 ให้นักเรียนช่วยกันระดมความคิดแล้วยกตัวอย่างคำขวัญที่นักเรียนเคยได้ยินจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ให้นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
- 1.3 ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงลักษณะของคำขวัญที่นักเรียนยกตัวอย่าง ศึกษาความหมายของคำขวัญ หลักเกณฑ์การเขียนคำขวัญ และความสำคัญของคำขวัญ แล้วครูอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น
- 1.4 นักเรียนและครูสนทนาเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศึกษาข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ แล้วอภิปรายถึงสาเหตุของการทำลายสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา ครูจัดบันทึกข้อมูลไว้บนกระดาน

ขั้นที่ 2 ขั้นการเสริมทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

2.1 ให้นักเรียนช่วยกันระดมความคิดในเชิงการเปรียบเทียบเพื่อค้นหาถ้อยคำที่แปลกใหม่มาใช้ในการแต่งคำขวัญที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1) การเปรียบเทียบทางตรง (การคิดคล่อง)

ให้นักเรียนศึกษาคำจากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบัน และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แล้วให้นักเรียนจดบันทึกคำ 2 คำที่ต้องการเปรียบเทียบกันมาประมาณ 10 คู่ พร้อมทั้งบอกประเด็นความเหมือนของคำแต่ละคู่ เช่น

ต้นไม้ – ปลา

มีความเหมือนกันคือ มีชีวิต ขยายพันธุ์ได้ ขาดน้ำไม่ได้

กระดาษ – เลื่อย

มีความเหมือนกันคือ มนุษย์สร้าง เป็นแผ่นบาง มีความคม

2) การเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ (การคิดยืดหยุ่น)

ให้นักเรียนเปรียบเทียบตนเองกับสิ่งของ แล้วอธิบายออกมาเป็นถ้อยคำที่หลากหลายสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกตามสถานการณ์ต่าง ๆ แล้วจดบันทึกไว้ เช่น

- หากนักเรียนเป็นต้นไม้ที่ถูกตัดไปสร้างบ้าน นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร

- หากนักเรียนเป็นเสื่อดำที่กำลังจะถูกยิง นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร

- หากนักเรียนเป็นลำคลองเต็มไปด้วยขยะ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร

3) การสร้างคำคู่ขัดแย้ง (การคิดริเริ่ม)

ให้นักเรียนนำคำที่ได้จากขั้นตอนการเปรียบเทียบทางตรงและการเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของที่มีความหมายขัดแย้งกันมาสร้างเป็นกลุ่มคำใหม่ประมาณ 5 กลุ่มคำ แล้วอธิบายความหมายของคำคู่ขัดแย้งที่นักเรียนสร้างขึ้น โดยอาจมีคำเชื่อมระหว่างคำได้ เช่น

ความสุขอันแสนทุกข์ทรมาณ หมายถึง ต้นไม้ที่ถูกตัดเพื่อนำไปใช้ประโยชน์

คาบที่ 2 (50 นาที)

ขั้นที่ 3 ขั้นการร่างงานและสร้างงานเขียนตามเงื่อนไข

3.1 ให้นักเรียนเขียนคำขวัญคนละ 5 คำขวัญ เพื่อโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้นักเรียนเลือกถ้อยคำที่ได้ช่วยกันระดมความคิดในขั้นที่ 2 มาเป็นแนวทางในการเลือกสรรคำเพื่อเขียนคำขวัญ โดยงานเขียนต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ในการนำเสนอ การใช้ถ้อยคำที่มีความแปลกใหม่ และหลักเกณฑ์การเขียนคำขวัญ (การคิดละเอียดลออ)

ขั้นที่ 4 ขั้นอ่านทบทวนและแก้ไขงานเขียน

4.1 ให้นักเรียนอ่านทบทวนคำขวัญที่นักเรียนเขียน แล้วตรวจสอบงานเขียนของตนเองว่ามีข้อบกพร่องหรือไม่ เน้นย้ำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสะกดคำ การใช้ถ้อยคำแปลกใหม่ เนื้อหาที่ต้องการนำเสนอ และจุดประสงค์ของการเขียนคำขวัญ

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผลและนำเสนองานเขียน

5.1 ครูและนักเรียนร่วมกับประเมินงานเขียนคำขวัญที่นักเรียนแต่งขึ้น แล้วนำผลงานของนักเรียนไปใช้ในการประชาสัมพันธ์ถึงแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น นำผลงานไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศทุกห้องเรียน เป็นต้น

ภาระงาน/ชิ้นงาน

ภาระงานคือ การแต่งคำขวัญ หัวข้อ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน ภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.3
2. ตัวอย่างคำขวัญ
3. แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการนำเสนอสถานการณ์สิ่งแวดล้อม เช่น เว็บไซต์ หนังสือพิมพ์ วารสาร ฯลฯ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัดและประเมินผล

1. นักเรียนสามารถบอกความหมาย เกณฑ์ และความสำคัญของการเขียนคำขวัญได้
2. นักเรียนสามารถเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทคำขวัญได้
3. นักเรียนมีมารยาทในการเขียน

วิธีการวัด

1. สังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. ประเมินผลงานนักเรียนรายบุคคล

เครื่องมือที่ใช้วัด

1. ใบงานที่ 1 การเสริมทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์
2. ใบงานที่ 2 การเขียนคำขวัญ
3. แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล
4. แบบประเมินทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

เกณฑ์การประเมินผล

1. เกณฑ์คุณภาพ 2 จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการเรียนรู้

.....

.....

2. ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

3. แนวทางแก้ไข/พัฒนา

.....

.....

ลงชื่อ

(นางสาวชนาพร คงชาติ)

ครูผู้สอน

..... / /

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

..... / /

ความเห็นของรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการ

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

..... / /

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

..... / /

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้แบบชินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2
เรื่อง การเขียนโฆษณา	เวลา 2 คาบ (100 นาที)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	ผู้สอน นางสาวชนาพร คงชาติ

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 2.1	ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ
ตัวชี้วัด ม.3/2	เขียนข้อความโดยใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องตามระดับภาษา

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การโฆษณา หมายถึง การให้ข้อมูล ข่าวสาร เป็นการสื่อสารจูงใจผ่านสื่อโฆษณาประเภทต่าง ๆ เพื่อจูงใจหรือโน้มน้าวใจให้กลุ่มผู้บริโภคเป้าหมายมีพฤติกรรมคล้อยตามเนื้อหาสาระที่โฆษณา อันเอื้ออำนวยให้มีการซื้อหรือใช้สินค้าและบริการ ตลอดจนชักนำให้ปฏิบัติตามแนวความคิดต่าง ๆ

สาระการเรียนรู้

การเขียนข้อความตามสถานการณ์และโอกาสต่าง ๆ ได้แก่ โฆษณา

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกความหมายและวัตถุประสงค์ของการโฆษณาได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถเขียนข้อความโฆษณาได้ถูกต้องตามระดับภาษา

กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 (50 นาที)

ขั้นที่ 1 ขั้นการกำหนดเงื่อนไขและค้นคว้าข้อมูล

1.1. นำตัวอย่างโฆษณาสินค้าต่าง ๆ จากนิตยสาร หนังสือพิมพ์ มาให้นักเรียนดู แล้วร่วมกันสำรวจความโดดเด่นของโฆษณาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านเนื้อหา ภาษา ภาพประกอบ เป็นต้น

1.2. ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับความหมาย และหลักการเขียนโฆษณา จากนั้นครูซักถามนักเรียนเพื่อทบทวนความรู้เรื่อง การเขียนโฆษณาที่นักเรียนเคยเรียนไปแล้วและศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการเขียนโฆษณา

1.3 ให้นักเรียนคิดค้นสินค้าที่นักเรียนต้องการโฆษณา โดยมีเงื่อนไขคือต้องเป็นสินค้าที่ไม่เคยมีใครเคยผลิตหรือคิดค้นมาก่อนเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ครูซักถามถึงสินค้าที่นักเรียนคิดค้นขึ้น พร้อมทั้งซักถามถึงเหตุผลของการคิดค้นสินค้าของนักเรียนแต่ละคน

ขั้นที่ 2 ขั้นการเสริมทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

2.1 ให้นักเรียนช่วยกันระดมความคิดในเชิงการเปรียบเทียบเพื่อค้นหาถ้อยคำที่แปลกใหม่มาใช้ในการเขียนโฆษณาสินค้า

1) การเปรียบเทียบทางตรง (การคิดคล่อง)

ให้นักเรียนศึกษาคำจากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบัน และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แล้วให้นักเรียนจดบันทึกคำ 2 คำที่ต้องการเปรียบเทียบกันมาประมาณ 10 คู่ พร้อมทั้งบอกประเด็นความเหมือนของคำแต่ละคู่ เช่น

ครีมทาผิว – รองเท้า มีความเหมือนกันคือ ปกป้องผิวหนัง ปกปิดผิวหนัง มีหลายเฉดสี

โทรทัศน์ – กระเป๋ามีความเหมือนกันคือ รูปทรงสี่เหลี่ยม

รถยนต์ – ม้าหมุนมีความเหมือนกันคือ เคลื่อนไหวได้ ใช้พลังงาน

2) การเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ (การคิดยืดหยุ่น)

ให้นักเรียนเปรียบเทียบตนเองกับสิ่งของ แล้วอธิบายออกมาเป็นถ้อยคำที่หลากหลายสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกตามสถานการณ์ต่าง ๆ แล้วจดบันทึกไว้ เช่น

- หากนักเรียนเป็นรถยนต์ที่ไม่ใช้น้ำมัน นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร

- หากนักเรียนเป็นถุงพลาสติกที่อยู่บนถนน นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร

- หากนักเรียนเป็นกระเป๋าที่ตั้งอยู่ในตู้โชว์ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร

3) การสร้างคำคู่ขัดแย้ง (การคิดริเริ่ม)

ให้นักเรียนนำคำที่ได้จากขั้นตอนการเปรียบเทียบทางตรงและการเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของที่มีความหมายขัดแย้งกันมาสร้างเป็นกลุ่มคำใหม่ประมาณ 5 กลุ่มคำ แล้วอธิบายความหมายของคำคู่ขัดแย้งที่นักเรียนสร้างขึ้น โดยอาจมีคำเชื่อมระหว่างคำได้ เช่น

ความหรรษาที่น้ำสะพรั่งกลัว หมายถึง การนำหนังสือตัวมาผลิตเป็นสินค้าราคาแพง

คาบที่ 2 (50 นาที)

ขั้นที่ 3 ขั้นการร่างงานและสร้างงานเขียนตามเงื่อนไข

3.1 ให้นักเรียนออกแบบโฆษณาสินค้าหรือบริการต่าง ๆ แล้วให้นักเรียนเลือกถ้อยคำที่ได้ช่วยกันระดมความคิดในขั้นที่ 2 มาเป็นแนวทางในการเลือกสรรคำเพื่อเขียนโฆษณาโดยคำนึงถึงเนื้อหา จุดมุ่งหมาย องค์กรประกอบ และลักษณะของการใช้ภาษาในการเขียนโฆษณา (การคิดละเอียดลออ)

ขั้นที่ 4 ขั้นอ่านบททวนและแก้ไขงานเขียน

4.1 ให้นักเรียนอ่านบททวนผลงานการออกแบบงานเขียนโฆษณาที่นักเรียนเขียน แล้วตรวจสอบงานเขียนของตนเองว่ามีข้อบกพร่อง เน้นย้ำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสะกดคำ การใช้ถ้อยคำแปลกใหม่ เนื้อหาที่ต้องการนำเสนอ จุดประสงค์ของการเขียนข้อความโฆษณา และ องค์กรประกอบของการเขียนโฆษณา

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผลและนำเสนองานเขียน

5.1 ให้นักเรียนออกมาแนะนำผลงานการออกแบบโฆษณาสินค้าหรือบริการต่าง ๆ ตามองค์ประกอบของการเขียนโฆษณา แล้วให้เพื่อนในชั้นเรียนวิเคราะห์วิจารณ์ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานเขียนโฆษณาของเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียนทราบถึงจุดเด่นและข้อบกพร่องของผลงาน

5.2 ครูคัดเลือกผลงานการออกแบบโฆษณาสินค้า 10 ผลงานที่มีองค์ประกอบครบถ้วนตามหลักการเขียนโฆษณา มีการใช้ภาษานำเสนอได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีการแสดงออกถึงการใช้ความคิดสร้างสรรค์ แล้วให้เพื่อนในชั้นเรียนร่วมกันคัดเลือกผลงานที่ดีที่สุดจำนวน 5 ผลงานเพื่อจัดทำป้ายนิเทศให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการเขียนโฆษณาสินค้า

ภาระงาน/ชิ้นงาน

ภาระงานคือ เขียนโฆษณาสินค้า

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน ภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.3
2. ภาพสื่อโฆษณาสินค้า

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัดและประเมินผล

4. นักเรียนสามารถบอกความหมาย องค์ประกอบ และหลักการเขียนโฆษณาได้
5. นักเรียนสามารถเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทโฆษณาได้
6. นักเรียนมีมารยาทในการเขียน

วิธีการวัด

3. สังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
4. ประเมินผลงานนักเรียนรายบุคคล

เครื่องมือที่ใช้วัด

1. ใบงานที่ 1 การเสริมทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์
2. ใบงานที่ 2 การเขียนคำอวยพร
3. แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล
4. แบบประเมินทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

เกณฑ์การประเมินผล

1. เกณฑ์คุณภาพ 2 จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการเรียนรู้

.....

.....

2. ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

3. แนวทางแก้ไข/พัฒนา

.....

.....

ลงชื่อ

(นางสาวชนาพร คงชาติ)

ครูผู้สอน

..... / /

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

..... / /

ความเห็นของรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการ

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

..... / /

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

..... / /

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1
เรื่อง การเขียนนิทาน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3
เวลา 2 คาบ (100 นาที)
ผู้สอน นางสาวชนาพร คงชาติ

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 2.1

ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ม.3/2

เขียนข้อความโดยใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องตามระดับภาษา

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

นิทานเป็นวรรณกรรมที่เก่าแก่ที่สุด มีผู้นิยมใช้นิทานเป็นเครื่องมือในการให้ความบันเทิง และเป็นสื่อในการถ่ายทอดสารอันมีคุณค่า เช่น คติธรรม ข้อคิดเกี่ยวกับชีวิต และสังคม เป็นการเขียนจากจินตนาการ ผู้เขียนจะต้องมีศิลปะในการเขียน โดยเขียนให้สนุกและมีคุณค่าแก่ผู้อ่าน

สาระการเรียนรู้

การเขียนข้อความตามสถานการณ์และโอกาสต่าง ๆ ได้แก่ นิทาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกความหมายและวัตถุประสงค์ของการเขียนนิทานได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถเขียนนิทานได้ถูกต้องตามระดับภาษา

สมรรถนะสำคัญของนักเรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
 - ทักษะการคิดสร้างสรรค์
 - ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน
3. รักความเป็นไทย

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามท้าทาย ดังนี้

- การอ่านคำประพันธ์โดยไม่เข้าใจคำศัพท์และสำนวนในคำประพันธ์จะก่อให้เกิดผลเสีย

อย่างไร

2. ให้นักเรียนอ่านสำนวนต่อไปนี้

- ชายข่าวเปลือกหญิงข่าวสาร

- น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า

- เดินตามหลังผู้ใหญ่หมาไม่กัด

- ฟังหูไว้หู

แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกความหมายและยกตัวอย่างตามความเข้าใจ

ขั้นสอน

3. ให้นักเรียนศึกษาบทนำเรื่อง อิศรญาณภษิต แล้วช่วยกันสรุปสาระสำคัญ

4. ให้นักเรียนศึกษาคำศัพท์จาก อิศรญาณภษิต แล้วแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3-4 คน ครูอ่านความหมายของคำศัพท์แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันตอบคำศัพท์ให้ถูกต้องตรงตามความหมายกลุ่มที่ตอบได้มากที่สุดเป็นผู้ชนะ

ขั้นสรุป

5. ให้นักเรียนทำใบงานเรื่อง ความหมายของคำ แล้วร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง

ชั่วโมงที่ 2

ชั้นนำ

1. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้เดิมของผู้เรียนโดยใช้คำถามดังนี้

- คำที่มีความหมายนัยตรง และคำที่มีความหมายนัยประหวัด มีลักษณะเหมือนและ/

หรือต่างกันอย่างไร

ขั้นสอน

2. ให้นักเรียนค้นคว้าคำศัพท์ที่มีความหมายนัยตรงและความหมายนัยประหวัด จำนวน 10 คำ พร้อมทั้งบอกความหมาย แล้วให้นักเรียนนำคำศัพท์ที่ยกตัวอย่างออกมานำเสนอให้เพื่อนในชั้นเรียนฟัง

3. ให้นักเรียนจับกลุ่ม กลุ่มละ 6-7 คน ละครความสามารถ แล้วให้นักเรียนแต่ละคนนำคำศัพท์ที่ศึกษาค้นคว้ามาคัดเลือกให้ได้คำศัพท์ของกลุ่ม จำนวน 10 คำ

4. ให้แต่ละกลุ่มนำคำศัพท์ที่ค้นคว้าไว้ จำนวน 10 คำ มาแต่งเป็นนิทานที่มีความหมายนัยประหวัด พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสม แล้วออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนเพื่อให้นักเรียนรู้จักการนำคำศัพท์ไปใช้ให้ถูกต้องตามความหมาย ถูกต้องตามบริบทและสถานการณ์ที่นักเรียนกำหนดขึ้น

ขั้นสรุป

4. ให้นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ ดังนี้

- การศึกษาคำศัพท์และสำนวนจะช่วยให้เข้าใจเรื่องที่อ่านและพัฒนาทักษะการอ่านได้

การวัดและประเมินผล

1. วิธีการวัดและประเมินผล

- 1.1 สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
- 1.2 สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

2. เครื่องมือ

- 2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมในการเข้าร่วมกิจกรรม
- 2.2 แบบสังเกตพฤติกรรมในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

3. เกณฑ์การประเมิน

3.1 การประเมินพฤติกรรมในการเข้าร่วมกิจกรรม

ผ่านตั้งแต่ 2 รายการ ถือว่า ผ่าน

ผ่าน 1 รายการ ถือว่า ไม่ผ่าน

3.2 การประเมินพฤติกรรมในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

คะแนน 9 - 10 ระดับ ดีมาก

คะแนน 7 - 8 ระดับ ดี

คะแนน 5 - 6 ระดับ พอใช้

คะแนน 0 - 4 ระดับ ควรปรับปรุง

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

สื่อ

1. หนังสือเรียนวรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. ใบงาน เรื่อง ความหมายของคำ

แหล่งเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. สื่ออิเล็กทรอนิกส์

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการเรียนรู้

.....

.....

2. ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

3. แนวทางแก้ไข/พัฒนา

.....

.....

ลงชื่อ

(นางสาวชนาพร คงชาติ)

ครูผู้สอน

..... / /

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

..... / /

ความเห็นของรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการ

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

..... / /

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

..... / /

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง การเขียนแสดงความคิดเห็น

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

เวลา 2 คาบ (100 นาที)

ผู้สอน นางสาวชนาพร คงชาติ

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 2.1

ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ม.3/6

เขียนอธิบาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็น และโต้แย้งในเรื่องต่าง ๆ

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเขียนอธิบาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็น และโต้แย้งในเรื่องต่าง ๆ จะต้องมีความชัดเจน ประกอบให้ชัดเจน

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

การเขียนอธิบาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็น และโต้แย้งในเรื่องต่าง ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกหลักการเขียนแสดงความคิดเห็นได้อย่างถูกต้อง
2. เขียนอธิบาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็น และโต้แย้งอย่างมีประสิทธิภาพ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
 - 2.1 ทักษะการตีความ
 - 2.2 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.3 ทักษะการวิเคราะห์
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้

3. มุ่งมั่นในการทำงาน
4. รักความเป็นไทย

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- 1.1 ให้นักเรียนอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ จากนั้นครูสุ่มเรียกนักเรียน 2-3 คน ออกมาแสดงความคิดเห็นหน้าชั้นเรียน แล้วให้นักเรียนที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอภิปรายเพิ่มเติม
- 1.2 ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การแสดงความคิดเห็นของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันตามพื้นความรู้และประสบการณ์ซึ่งสามารถฝึกฝนได้ แล้วครูแนะนำให้นักเรียนฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ โดยเริ่มต้นจากการแสดงความคิดเห็นในเรื่องใกล้ตัวไปจนถึงไกลตัว

ขั้นสอน

- 1.3 ครูนำเสนอเรื่อง การเขียนอธิบาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็น และโต้แย้ง ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงความแตกต่างในการเขียนแต่ละวิธี
- 1.4 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลางค่อนข้างเก่ง ปานกลางค่อนข้างอ่อน และอ่อน แล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่องการเขียนอธิบาย ชี้แจง โต้แย้ง แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล จากหนังสือเรียน ตามประเด็นดังนี้
 - กลุ่มที่ 1 ศึกษาเรื่อง ความหมายของการเขียนแสดงความคิดเห็น
 - กลุ่มที่ 2 ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบของการเขียนแสดงความคิดเห็น
 - กลุ่มที่ 3 ศึกษาเรื่อง หลักการเขียนแสดงความคิดเห็น
 - กลุ่มที่ 4 ศึกษาเรื่อง ตัวอย่างการเขียนแสดงความคิดเห็น
- 1.5 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าหน้าชั้นเรียน
- 1.6 ให้นักเรียนแต่ละคนอ่านบทความในใบงานที่ 1 เรื่อง การเขียนชี้แจง และเขียนแสดงความคิดเห็น ช่วยกันสรุปสาระสำคัญของเนื้อหาในบทความแล้วจดบันทึกประเด็นสำคัญไว้ พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
- 1.7 ให้นักเรียนแต่ละคนนำประเด็นสำคัญที่ต้องการแสดงความคิดเห็นที่ได้จดบันทึกไว้ มาเขียนแสดงความคิดเห็นให้สอดคล้องกับเนื้อหาในบทความ โดยใช้การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ
- 1.8 ให้นักเรียนอ่านบทพจนานเขียนแสดงความคิดเห็นที่นักเรียนเขียนขึ้นว่ามีจุดบกพร่องหรือไม่ เขียนแสดงความคิดเห็นได้ตรงตามจุดประสงค์หรือไม่ เน้นย้ำในเรื่องการเรียบเรียงภาษาและใช้ระดับภาษาให้เหมาะสม และสะกดคำถูกต้องตามหลักไวยากรณ์

ขั้นสรุป

- 1.9 ให้นักเรียนนำเสนอผลงานเขียนแสดงความคิดเห็นหน้าชั้นเรียน แล้วให้เพื่อนในชั้นเรียนวิเคราะห์วิจารณ์ พร้อมทั้งเสนอแนะข้อดีและข้อบกพร่อง เพื่อนำไปสู่แนวทางการแก้ไข
- 1.10 นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับหลักการเขียนอธิบาย ชี้แจง โต้แย้ง และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

การวัดและประเมินผล

1. วิธีการ

- 1.1 ประเมินการนำเสนอผลงาน
- 1.2 สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- 1.3 สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

2. เครื่องมือ

- 2.1 แบบประเมินการนำเสนอผลงาน
- 2.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- 2.3 แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

3. เกณฑ์การประเมิน

- 3.1 การประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม
ผ่านตั้งแต่ 2 รายการ ถือว่า ผ่าน
ผ่าน 1 รายการ ถือว่า ไม่ผ่าน
- 3.2 การประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

คะแนน	9 - 10	ระดับ	ดีมาก
คะแนน	7 - 8	ระดับ	ดี
คะแนน	5 - 6	ระดับ	พอใช้
คะแนน	0 - 4	ระดับ	ควรปรับปรุง

ภาระงาน/ชิ้นงาน

ภาระงาน คือ ใบงาน เรื่อง การเขียนชี้แจง และเขียนแสดงความคิดเห็น

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

- หนังสือเรียน ภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.3
- ข่าวจากหนังสือพิมพ์

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการเรียนรู้

.....

.....

2. ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

3. แนวทางแก้ไข/พัฒนา

.....

.....

ลงชื่อ

(นางสาวชนาพร คงชาติ)

ครูผู้สอน

..... / /

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

..... / /

ความเห็นของรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการ

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

..... / /

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

..... / /

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
และผลงานนักเรียน

GRAD VRU

ใบงานที่ 1 เรื่อง การเสริมทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

ชื่อ ชั้น เลขที่

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบทางตรง (การคิดคล่อง)

1. ให้นักเรียนจดบันทึกคำ 2 คำที่ต้องการเปรียบเทียบกันมาประมาณ 10 คู่ พร้อมทั้งบอกประเด็นความเหมือนของคำแต่ละคู่

- ตัวอย่าง ต้นไม้ - ปลา มีความเหมือนกันคือ มีชีวิต ขยายพันธุ์ได้ ขาดน้ำไม่ได้
- 1) มีความเหมือนกันคือ
 - 2) มีความเหมือนกันคือ
 - 3) มีความเหมือนกันคือ
 - 4) มีความเหมือนกันคือ
 - 5) มีความเหมือนกันคือ
 - 6) มีความเหมือนกันคือ
 - 7) มีความเหมือนกันคือ
 - 8) มีความเหมือนกันคือ
 - 9) มีความเหมือนกันคือ
 - 10) มีความเหมือนกันคือ

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ (การคิดยืดหยุ่น)

2. ให้นักเรียนเปรียบเทียบตนเองกับสิ่งของ แล้วอธิบายออกมาเป็นถ้อยคำที่หลากหลายสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกตามสถานการณ์ต่าง ๆ แล้วจดบันทึกไว้ เช่น

- 1) หากนักเรียนเป็นต้นไม้ที่ถูกตัดไปสร้างบ้าน นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร
.....
- 2) หากนักเรียนเป็นเสื้อผ้าที่กำลังจะถูกยืม นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร
.....
- 3) หากนักเรียนเป็นลำคลองเต็มไปด้วยขยะ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร
.....

ตอนที่ 3 การสร้างคำคู่ขัดแย้ง (การคิดริเริ่ม)

3. ให้นักเรียนนำคำที่ได้จากขั้นตอนการเปรียบเทียบทางตรงและการเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของที่มีความหมายขัดแย้งกันมาสร้างเป็นกลุ่มคำใหม่ประมาณ 5 กลุ่มคำ

เช่น ความสุขอันแสนทุกข์ทรมาน หมายถึง ต้นไม้ที่ถูกตัดเพื่อนำไปใช้ประโยชน์

- 1) หมายถึง
- 2) หมายถึง
- 3) หมายถึง
- 4) หมายถึง
- 5) หมายถึง

ใบงานที่ 2 สร้างสรรค์งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ (คำขวัญ)

ชื่อ ชั้น เลขที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำขวัญคนละ 5 คำขวัญ เพื่อโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (การคิดละเอียดลออ)

<p>.....</p> <p>.....</p>
<p>.....</p> <p>.....</p>
<p>.....</p> <p>.....</p>
<p>.....</p> <p>.....</p>
<p>.....</p> <p>.....</p>

ใบงานที่ 1 เรื่อง การเสริมทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

ชื่อ ชั้น เลขที่

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบทางตรง (การคิดคล่อง)

1. ให้นักเรียนจดบันทึกคำ 2 คำที่ต้องการเปรียบเทียบกันมาประมาณ 10 คู่ พร้อมทั้งบอกประเด็นความเหมือนของคำแต่ละคู่

ตัวอย่าง ครีมทาผิว – รองเท้า มีความเหมือนกันคือ ปกป้องผิวหนัง ปกปิดผิวหนัง หลายเฉดสี

- 1) มีความเหมือนกันคือ
- 2) มีความเหมือนกันคือ
- 3) มีความเหมือนกันคือ
- 4) มีความเหมือนกันคือ
- 5) มีความเหมือนกันคือ
- 6) มีความเหมือนกันคือ
- 7) มีความเหมือนกันคือ
- 8) มีความเหมือนกันคือ
- 9) มีความเหมือนกันคือ
- 10) มีความเหมือนกันคือ

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ (การคิดยืดหยุ่น)

2. ให้นักเรียนเปรียบเทียบตนเองกับสิ่งของ แล้วอธิบายออกมาเป็นถ้อยคำที่หลากหลายสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกตามสถานการณ์ต่าง ๆ แล้วจดบันทึกไว้ เช่น

1) หากนักเรียนเป็นรถยนต์ที่ไม่ใช้น้ำมัน นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร

.....

2) หากนักเรียนเป็นถุงพลาสติกที่อยู่บนถนน นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร

.....

3) หากนักเรียนเป็นกระเป๋าที่ตั้งอยู่ในตู้โชว์ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร

.....

ตอนที่ 3 การสร้างคำคู่ขัดแย้ง (การคิดริเริ่ม)

3. ให้นักเรียนนำคำที่ได้จากขั้นตอนการเปรียบเทียบทางตรงและการเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของที่มีความหมายขัดแย้งกันมาสร้างเป็นกลุ่มคำใหม่ประมาณ 5 กลุ่มคำ

เช่น ความหรรษาที่น่าสะพรึงกลัว หมายถึง การนำหนังสือตัวมาผลิตเป็นสินค้าราคาแพง

- 1) หมายถึง
- 2) หมายถึง
- 3) หมายถึง
- 4) หมายถึง
- 5) หมายถึง

ใบงานที่ 2 เรื่อง สร้างสรรค์งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ (การเขียนโฆษณาสินค้า)

ชื่อ ชั้น เลขที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนออกแบบแผ่นป้ายโฆษณาสินค้าที่นักเรียนสนใจ เป็นสินค้าที่ไม่เคยมีผู้ใดคิดค้นมาก่อน โดยคำนึงถึงองค์ประกอบของการเขียนโฆษณา และลักษณะของการใช้ภาษา (การคิดละเอียดลออ)

ใบงานที่ 1 เรื่อง การเสริมทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

ชื่อ ด.ญ. สุภาสินี ไชย..... ชั้น ๓/๑..... เลขที่ ๑๖.....

การเปรียบเทียบทางตรง (การคิดคล่อง)

1. ให้นักเรียนจดบันทึกคำ 2 คำที่ต้องการเปรียบเทียบกันมาประมาณ 10 คู่ พร้อมทั้งบอกประเด็นความเหมือนของคำแต่ละคู่

ตัวอย่าง ต้นไม้ - ปลา	มีความเหมือนกันคือ	มีชีวิต ขยายพันธุ์ได้ ขาดน้ำไม่ได้
1) หุ่น - ทอง	มีความเหมือนกันคือ	ของหายาก เป็นที่รักใคร่ได้แก่ทุกคน
2) น้ - อากาศ	มีความเหมือนกันคือ	เป็นสิ่งทีขาดไม่ได้ เป็นที่รักใคร่ได้แก่ทุกคน
3) หลอดไฟ - พระอาทิตย์	มีความเหมือนกันคือ	ให้แสงสว่าง มีแสง UV ทำให้เราคิดดู
4) ไข่ - เงิน	มีความเหมือนกันคือ	เป็นสิ่งทีมีค่าหากใช้อย่างฉลาด หากทำพลาด
5) ความงัว - การดูหนังรัก	มีความเหมือนกันคือ	ช่วยให้จิตใจถึงความทรงจำก่อน ทำให้ใจดี
6) ลูกท้อ - ร่องเท้า	มีความเหมือนกันคือ	ใจสอมีไส้ ปากบอเท้าทำให้เท้าสะอาด
7) ไข่ - แผล	มีความเหมือนกันคือ	อบรมสั่งสอน ครอบดูแล ให้คำปรึกษา
8) คุกกี้ - แผล	มีความเหมือนกันคือ	ใช้ความรัก ทำให้เรามีความสุข ไม่เหงา
9) กุ๊ก - ทะเล	มีความเหมือนกันคือ	เป็นสิ่งทีมีธรรมชาติสวยงาม เป็นสถานที่ท่องเที่ยว
10) ตัวหมา - โฉนหน้า	มีความเหมือนกันคือ	ทำให้ผู้อื่นมีความสุขได้ มีประโยชน์

การเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ (การคิดยืดหยุ่น)

2. ให้นักเรียนเปรียบเทียบตนเองกับสิ่งของ แล้วอธิบายออกมาเป็นถ้อยคำที่หลากหลายสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกตามสถานการณ์ต่าง ๆ แล้วจดบันทึกไว้ เช่น

- 1) หากนักเรียนเป็นต้นไม้ที่ถูกตัดไปสร้างบ้าน นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร
เสียใจ โศกเศร้า เศร้าใจ น้อยใจ มัประโยชน์
- 2) หากนักเรียนเป็นเสื่อคำที่กำลังจะถูกยิง นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร
โกรธ เสียใจ แค้น อาฆาต ขวดยกลัว สิ้นสิ้น
- 3) หากนักเรียนเป็นลำคลองเต็มไปด้วยขยะ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร
เศร้า เหม็น ต้องการทำความสะอาด อึดอัด

การสร้างคำคู่ขัดแย้ง (การคิดริเริ่ม)

3. ให้นักเรียนนำคำที่ได้จากขั้นตอนการเปรียบเทียบทางตรงและการเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของที่มีความหมายขัดแย้งกันมาสร้างเป็นกลุ่มคำใหม่ประมาณ 5 กลุ่มคำ

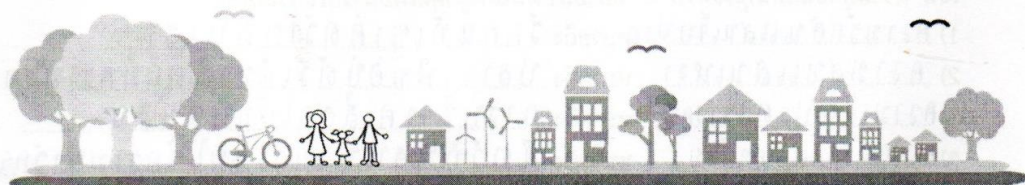
- เช่น ความสุขอันแสนทุกข์ทรมาน หมายถึง ต้นไม้ที่ถูกตัดเพื่อนำไปใช้ประโยชน์
- 1) น้ำสวยใจดำ หมายถึง น้ำตาดีแต่จิตใจไม่ดี
 - 2) อากาศสดชื่นเย็นเหมือนสาวนิช หมายถึง อากาศที่เย็นเหมือน PM ๒.๕
 - 3) ความทวาทิหล่นหมอง หมายถึง ความสะอาดแต่ภายนอกแต่ภายในไม่บริสุทธิ์
 - 4) ความสง่างามไร้ความสงบ หมายถึง การมีความสง่างามกับการใช้ชีวิตในสังคมเมือง
 - 5) ความสวยงามที่มีแต่พิษภัย หมายถึง โลกสวยงามแต่มีพิษภัยยะ

ใบงานที่ 2 การเขียนคำขวัญ

ชื่อ ด.ญ.ณัฐณิศา เกษสุวรรณกุล ชั้น ม.๓/๑ เลขที่ ๓๓.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำขวัญคนละ 5 คำขวัญ เพื่อโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (การคิดละเอียดลออ)

<p>ลดขยะวันละนิด เป็นมิตรกับทะเล</p>
<p>บ้านเมืองสะอาด ถ้าปราศจากขยะ</p>
<p>สัตว์ป่าแสนสวย อันมาช่วย เพราะนายพราน</p>
<p>ธรรมชาติแสนสวยอยู่บนบก ธรรมชาติแสนสกปรกอยู่ที่ใจ</p>
<p>ทะเลสวยน้ำใส เริ่มที่ใจของพวกเรา</p>

ใบงานที่ 1 เรื่อง การเขียนโฆษณา

ชื่อ ... ด.ญ. ชัชฌิมาภรณ์ มั่งกรไพโร ... ชั้น ... ม. 3/1 ... เลขที่ ... 9

ตอนที่ 1 การเสริมทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

1. ให้นักเรียนจดบันทึกคำ 2 คำที่ต้องการเปรียบเทียบกับมาประมาณ 10 คู่ พร้อมทั้งบอกประเด็นความเหมือนของคำแต่ละคู่ (การคิดคล่อง)

ตัวอย่าง ครีมหาว - ร่องเท้า มีความเหมือนกันคือ ปกป้องผิวหนัง ปกปิดผิวหนัง มีหลายเฉดสี

- 1) ... ปากกา - โทรศัพท ... มีความเหมือนกันคือ ... สร้างข้อความ จัดบันทึก ขอบแบ่ง กันไม่ได้
2) ... ดอกไม้ - นานอสม ... มีความเหมือนกันคือ ... นำไปเป็นส่วนประกอบ กลิ่นหอม นานลงไหล
3) ... พระอาทิตย์ - ดวงจันทร์ ... มีความเหมือนกันคือ ... อยู่ในระบบสุริยะ ไม่มีสิ่งมีชีวิต สีโทนร้อน
4) ... กอขมิ้น - ต้นไม้ ... มีความเหมือนกันคือ ... ทำไปได้ ใช้ oxygen ในการเกิด
5) ... กระดาษ - ดวงจันทร์ ... มีความเหมือนกันคือ ... เกิดเองตามธรรมชาติ ไม่มีแสงในตัวเอง
6) ... นกขด - แก้วน้ำ ... มีความเหมือนกันคือ ... ช่วยต้านลม ความสะอาด ขนขนมีสร้าง
7) ... อัญมณี - สุนัข ... มีความเหมือนกันคือ ...น่ารัก มีเขี้ยวสีตัวเป็นองค์ประกอบ
8) ... กระชก - เบริญญ ... มีความเหมือนกันคือ ... มีเงา มีสองด้าน ขอบแข็ง มีใบส้ม มีคุณค่า
9) ... กล้องมองใกล้ - กล้อง ... มีความเหมือนกันคือ ... เปิด-ปิดได้ เก็บขลุ่ยฐาน
10) ... ฟองสบู่ - ดวงจันทร์ ... มีความเหมือนกันคือ ... กันน้ำ 1.0.0.0 มีถ่านหนึ่งที่โดนน้ำ บ๊องกัน

2. ให้นักเรียนเปรียบเทียบตนเองกับสิ่งของ แล้วอธิบายออกมาเป็นถ้อยคำที่หลากหลายสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกตามสถานการณ์ต่าง ๆ แล้วจดบันทึกไว้ (การคิดยืดหยุ่น) เช่น

- 1) หากนักเรียนเป็นรถยนต์ที่ใช้พลังงานจากแสงอาทิตย์ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร
ร้อน มีความสุข มีประโยชน์ สั้นเปลือง คมค่า
2) หากนักเรียนเป็นถุงพลาสติกที่อยู่บนถนน นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร
ไร้ค่า เสียใจ ไม่ดี ประโยชน์ น้อยใจ เศร้า
3) หากนักเรียนเป็นกระเป๋าที่ตั้งอยู่ในตู้โชว์ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร
มีค่า นุ่มนวล สวยงาม มีความสุข

3. ให้นักเรียนนำคำที่ได้จากขั้นตอนการเปรียบเทียบตรงและการเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของที่มีความหมายขัดแย้งกันมาสร้างเป็นกลุ่มคำใหม่ประมาณ 5 กลุ่มคำ (การคิดริเริ่ม)

เช่น ความหรรษาที่น่าสะพรึงกลัว หมายถึง การนำหนังสัตว์มาผลิตเป็นสินค้าราคาแพง

- 1) ... อัจฉริยะแต่ไม่รู้จักรัก ... หมายถึง ... การนำสัตว์มาใช้สิ่งที่ไม่คุ้มค่า เช่น การนำกระบี่มาทำขนมฉลาม
2) ... แสงสว่างที่มีกลิ่น ... หมายถึง ... การนำสิ่งผิดกฎหมายมาขาย เช่น การขายยาข้าง
3) ... ความไร้ค่าที่มีประโยชน์ ... หมายถึง ... การนำขยะ มาผลิตกับมาใช้ใหม่
4) ... ความสดใสที่น่าสยอง ... หมายถึง ... การนำเอา น้ำมันจำนวนมาก มาผลิต กระดาษ
5) ... ความสุขบนความทุกข์ ... หมายถึง ... การที่เอา กระจกเป็นผนังรูปแบบต่างๆ ทำให้น้ำร้อนป่าต้องตากเป็นจำนวนมาก

ตอนที่ 2 ฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทโฆษณา

ให้นักเรียนออกแบบโฆษณาสินค้า ซึ่งเป็นสินค้าที่ไม่เคยมีใครคิดค้นหรือผลิตมาก่อน โดยคำนึงถึงองค์ประกอบของการเขียนโฆษณา และลักษณะของการใช้ภาษา (การคิดละเอียดลออ)

.....
.....
.....
.....
.....

ใบงานที่ 2 เรื่อง การเขียนโฆษณาสินค้า

ชื่อ ถนุ สุโสดิน ใบงานที่ ๒ ชั้น ม.๕๑๑ เลขที่ ๑๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนออกแบบแผนป้ายโฆษณาสินค้าที่นักเรียนสนใจ เป็นสินค้าที่ไม่เคยมีผู้ใดคิดค้นมาก่อน โดยคำนึงถึงองค์ประกอบของการเขียนโฆษณา และลักษณะของการใช้ภาษา (การคิดละเอียดลออ)

Knok-Thai.

อนุรักษ์ไทย งามอย่างไทย ประหยัดสตางค์

กระเป๋ากนทไทย เป็นแบรนด์กระเป๋าเพื่ออนุรักษ์ธรรมชาติ โดยผลิตจากหนังสัตว์เพื่อรองรับคนไทยงอกใช้ถุงพลาสติก กระเป๋าใบนี้ยังสามารถรักษาคุณภาพของอาหารหรือสินค้า โดยกักเก็บความเย็นไว้ภายในถุงผ้าโดยผ่านกรรมวิธีการจากแม่เหล็กและหนังกนทไทย และมีความทนทานสูง สามารถเป็นเจ้าขอดีใน ราคา 300 บ. เท่านั้น

โปรโมชั่นสุดพิเศษ

เพียงกด **ไลค์** และ **แชร์** เฟซ **Knok Thai** รับกระเป๋า กนทไทย ในราคาพิเศษ เพียง !

พลังงานโซลาร์เซลล์
ทำให้เกิดพลังงานไฟฟ้าที่บรรจุไฟฟ้า
ภายในกระเป๋าทำให้เกิดลมเย็น

ภาคผนวก ง

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

GRAD VRU

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน
วิชา ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์

คำชี้แจง แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก
จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน เวลาทำแบบทดสอบ 50 นาที

ข้อปฏิบัติ

1. ให้นักเรียน × ทับตัวเลข 1) 2) 3) หรือ 4) หน้าคำตอบที่ถูกต้อง
เพียงคำตอบเดียวลงในแบบทดสอบ
2. ทำแบบทดสอบให้ครบทุกข้อ
3. เวลาที่ใช้ในการทำแบบทดสอบ 50 นาที
4. เมื่อหมดเวลาให้นำแบบทดสอบส่งคืนครู

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนวิชา ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์

คำชี้แจง ให้นักเรียน ✕ ทับตัวเลขหน้าคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

1. ประเด็นสำคัญของการเขียนอวยพรในข้อใดจำเป็นน้อยที่สุด (การเข้าใจ)
 - 1) อัญเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่นับถือตามลัทธิศาสนา
 - 2) โอกาสในการเขียนบัตรอวยพร
 - 3) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อวยพรและผู้รับพร
 - 4) แสดงความยินดีในโอกาสที่อวยพร
2. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของคำขวัญ (การจำ)
 - 1) ถ้อยคำสั้น ๆ กระชับ
 - 2) ถ้อยคำทันสมัยอยู่ในความนิยม
 - 3) สัมผัสคล้องจอง
 - 4) มีความหมายลึกซึ้ง ให้ข้อคิด คำสอน
3. กลวิธีการเขียนคำขวัญในข้อใด ใช้ทั้งการเล่นคำ และการเล่นสัมผัส (การวิเคราะห์)
 - 1) เมาไม่ขับ เร็วแล้วจับ ขับไม่โธ
 - 2) ผลิตภัณฑ์ปลอดภัย นำไทยสู่ครัวโลก
 - 3) ช่วยราษฎร์ เสริมรัฐ ยืนหยัด ยุติธรรม
 - 4) พลังมวลชน พลังแผ่นดิน ขจัดสิ้นยาเสพติด
4. คำขวัญในข้อใดเหมาะสมกับข้อความนี้ (การวิเคราะห์)

“ในยามที่เศรษฐกิจวิกฤตเช่นนี้ เป็นเรื่องที่คนไทยต้องต่อสู้กับความนิยมสินค้าต่างประเทศ คนไทยต้องส่งเสริมสนับสนุนสินค้าไทย เรามีความสามารถเทียบเท่าระดับโลก ขอเพียงโอกาสให้คนไทยได้พิสูจน์ฝีมือบ้าง”

 - 1) ไทยทำไทยใช้ไทยเจริญ
 - 2) สินค้าไทยก้าวไกลในต่างแดน
 - 3) หากไทยไม่ช่วยไทย ก็แล้วใครจะมาช่วยเรา
 - 4) เศรษฐกิจไม่เป็นปัญหา ถ้าสินค้าส่งออกได้
5. คำขวัญในข้อใดโน้มน้าวใจให้ผู้ฟังจำและปฏิบัติตาม (การวิเคราะห์)
 - 1) ภูมิใจไทยทำ ดีใจไทยใช้
 - 2) ขับเร็วชิดขวา ขับช้าชิดซ้าย
 - 3) ตำรวจอยู่ไหน ประชาชนอุ่นใจ
 - 4) ทิ้งขยะไม่เลือกที่ หมตราสีไปทั้งเมือง

6. ข้อความต่อไปนี้ควรอยู่ส่วนใดของนิทาน (การวิเคราะห์)

“ยังมีครอบครัวหมูครอบครัวหนึ่ง ประกอบด้วยพ่อหมู แม่หมู และลูกหมูอีก 5 ตัว ลูกหมูสุดท้องชื่อ หนูนิด เป็นหมูตัวน้อย ๆ ที่แสนซุกซนต่างจากพี่ทุกตัว”

- 1) ส่วนคำนำ
- 2) ส่วนเนื้อเรื่อง
- 3) ส่วนขยายเนื้อเรื่อง
- 4) ส่วนสรุป

7. ถ้าต้องการสมัครเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนแห่งหนึ่ง ข้อใดไม่เหมาะสมกับการเขียนแนะนำตนเอง (การวิเคราะห์)

- 1) ปัจจุบันผมกำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลเกียรติวิทยา
- 2) ผมเคยได้รับคัดเลือกให้เป็นนักเรียนแลกเปลี่ยน โดยไปศึกษาที่ประเทศจีนเป็นเวลา 1 ปี
- 3) การดำเนินชีวิตของผมถือคติ รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี เพราะถ้ามนุษย์ไม่รู้วิธีการเอาตัวรอดก็ไม่สามารถมีชีวิตในสังคมนี้ได้
- 4) งานอดิเรกของผม คือ ฟังเพลง เล่นเกม และอ่านหนังสือวรรณกรรมต่าง ๆ เพื่อผ่อนคลายและค้นหาตนเองอย่างสม่ำเสมอ

8. ข้อใดเป็นประเด็นโต้แย้งในข้อความต่อไปนี้ (การวิเคราะห์)

“หมู่บ้านนี้มีผู้อาศัยเกือบหนึ่งพันครอบครัว แต่ไม่มีสถานะที่ที่ชาวบ้านจะพักผ่อนหย่อนใจได้เลย บริเวณนี้เป็นที่ว่างแห่งเดียวที่เหลืออยู่ การสร้างอาคารพาณิชย์ในบริเวณนี้จึงเป็นการกระทำที่ไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมแม้แต่น้อย”

- 1) หมู่บ้านนี้ควรสร้างอาคารพาณิชย์หรือไม่
- 2) ชาวบ้านมีที่พักผ่อนหย่อนใจเพียงพอหรือไม่
- 3) ควรสร้างอาคารพาณิชย์ในบริเวณที่เหลืออยู่หรือไม่
- 4) ผลประโยชน์ทางธุรกิจสำคัญกว่าผลประโยชน์ของชุมชนหรือไม่

9. ข้อใดเป็นหลักการเขียนโฆษณา (การเข้าใจ)

- 1) คำนึงถึงผลกำไร โฉมน่าผู้อ่านให้มากที่สุด
- 2) ใช้ประโยคกำกวม ชวนติดตาม ชวนตีความ
- 3) เปรียบเทียบกับสินค้าอื่นเพื่อให้เห็นข้อดี
- 4) เขียนตามความเป็นจริง

10. โฆษณาข้อใดใช้วิธีการโน้มน้าวใจด้วยการใช้คำขัดแย้งกัน (การเข้าใจ)

- 1) การบินไทยรักคุณเท่าฟ้า
- 2) เพื่อนคู่คิด มิตรคู่บ้าน
- 3) นิยมไทย เงินตราไม่รั่วไหล ชาตินิยมไม่เสียดุล
- 4) ต้ม ผัด แกง ทอด หอมอร่อยในพริบตา

11. โฆษณาข้อใดใช้วิธีการโน้มน้าวใจด้วยการทำทนาย (การเข้าใจ)
- 1) นิยมไทย เงินตราไม่รั่วไหล ชาตินไทยไม่เสียดุล
 - 2) งานไหน...งานไหน...ก็อร่อย ต้องน้ำปลาตราปลาทะเล
 - 3) ชุมนักเรียนตรามิตรแท้สำหรับนักเรียนธรรมดาที่ไม่ธรรมดา
 - 4) เพียงปลายสัมผัส ความคมชัด...ก็ปรากฏ ต้องโทรศัพท์ตราชัดเจน
12. “ไว้รอยต่อ ทอเต็มผืน หลับเต็มตื่น ด้วยชุดเครื่องนอนโตโต้” ข้อใดไม่ปรากฏในโฆษณานี้ (การเข้าใจ)
- 1) ข้อมูลสินค้า
 - 2) สารจรรโลงใจ
 - 3) การใช้คำคล้องจอง
 - 4) คุณประโยชน์เด่นของสินค้า
13. ส่วนใดปรากฏเด่นชัดที่สุดในข้อความโฆษณาต่อไปนี้ (การวิเคราะห์)
- “ต้ม ผัด แกง ทอด หอมอร่อยในพริบตา คู่ครัวรสดี”
- 1) ใช้คำขัดแย้งกัน
 - 2) ใช้การทำทนาย
 - 3) ให้คำแนะนำ
 - 4) บอกประโยชน์ของสินค้า
14. ข้อใดคือความหมายของการเขียนนิทาน (ความจำ)
- 1) งานเขียนรูปแบบหนึ่งของวรรณกรรมลายลักษณ์ แต่งในรูปแบบของร้อยแก้ว
 - 2) งานเขียนที่ถูกละเลยว่าเป็นดี มีคุณค่า สามารถทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์สะเทือนใจ
 - 3) งานเขียนที่เขียนขึ้นโดยใช้จินตนาการของตนเองอย่างสมจริงสมจัง มีขนาดสั้น ตัวละครไม่มาก
 - 4) งานเขียนที่มุ่งให้ความสนุกสนานแก่ผู้อ่านเป็นสำคัญ เป็นเรื่องเล่ามาจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง
15. ข้อใดนำข้อความที่กำหนดให้มาเรียบเรียงเป็นข้อความแล้วมีความหมายสัมพันธ์กันต่อเนื่องเป็นเรื่องราวเดียวกันอย่างมีเอกภาพ (การประยุกต์ใช้)
- (1) เปลวแดดเด่นระยิบระยับเหนือทุ่งกว้างใหญ่
 - (2) ลิงโตแอบหลบแดดอยู่ใต้ต้นไม้ใหญ่ไว้ใบ
 - (3) โขลงช้างยืนโยกตัวช้า ๆ ลิงดูไม่ซุกซนเหมือนเคย
 - (4) ในฤดูร้อนเพื่อนสัตว์ต่างเหงาหงอย
- 1) 1 3 2 4
 - 2) 2 4 3 1
 - 3) 3 1 4 2
 - 4) 4 2 3 1

16. การกล่าวถ้อยคำไพเราะเพื่อให้เกิดความจรโล่งใจ โนมน้าวใจ หรือกระตุ้นให้กระทำในสิ่งที่ดีงาม คือการพูดประเภทใด (การจำ)

- 1) กล่าวให้ออวาท
- 2) กล่าวปราศรัย
- 3) กล่าวสุนทรพจน์
- 4) กล่าวปาฐกถา

17. การเขียนประวัติบุคคลสำคัญในข้อใดจำเป็นน้อยที่สุด (การเข้าใจ)

- 1) กล่าวถึงแง่คิดที่ได้จากประวัติบุคคลนั้น ๆ
- 2) กล่าวถึงประวัติการศึกษาของบุคคลนั้น ๆ
- 3) กล่าวถึงคุณงามความดีและเหตุการณ์สำคัญในชีวิต
- 4) กล่าวถึงเกียรติประวัติและการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

18. ข้อความนี้ผู้เขียนไม่ได้กล่าวถึงสิ่งใด (การวิเคราะห์)

“พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นพระราชโอรสในรัชกาลที่ 4 และสมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชินี พระราชสมภพเมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2396 มีพระนามเดิมว่า สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าจุฬาลงกรณ์ ทรงได้รับการศึกษาขั้นต้นในพระบรมมหาราชวังเมื่อพระชนมายุ 13 พรรษา ทรงเป็นกรมขุนพินิตประชานาถ เสวยราชย์เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2411 ขณะมีพระชนมพรรษาเพียง 15 พรรษา โดยมีเจ้าพระยาศรีสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค) เป็นผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน จนถึง พ.ศ. 2416 ทรงบรรลุนิติภาวะ พระชนมพรรษาครบ 20 พรรษา จึงมีพระราชพิธีบรมราชาภิเษกครั้งที่ 2 ทรงครองราชสมบัติยาวนานถึง 42 ปี สวรรคตเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2453”

- 1) วันเดือนปีเกิดและบิดามารดา
- 2) สถานที่เกิดและประวัติการศึกษา
- 3) เกียรติประวัติที่ควรยกย่องและสรรเสริญ
- 4) วันเดือนปีที่สิ้นอายุขัยและหน้าที่การทำงาน

19. เรื่องที่นำมาเขียนอธิบายควรมีลักษณะอย่างไร (การเข้าใจ)

- 1) เรื่องที่ทันสมัย
- 2) เรื่องที่เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
- 3) เรื่องที่น่าสนใจ น่ารู้ และต้องการคำตอบ
- 4) เรื่องที่ให้ความรู้ความคิดและนำไปปฏิบัติตามได้

20. ข้อใดไม่ใช่วิธีการเขียนอธิบาย (การเข้าใจ)

- 1) ใช้ถ้อยคำที่กระชับรัดกุม
- 2) ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย
- 3) เขียนโดยยกเหตุผล
- 4) เขียนเรียงลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติ

21. หลักการปฏิบัติให้ผู้ฟังและผู้ดูแลตามความเห็นของตน ข้อใดเป็นไปได้ดีที่สุด (การวิเคราะห์)
- 1) สร้างความเชื่อมั่นศรัทธาให้แก่ตน โดยแสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่
 - 2) ยกตัวอย่าง เหตุผล ข้ออ้าง ข้อโต้แย้งต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนข้อคิดเห็นของตน
 - 3) ใช้ศิลปะในการพูดอย่างมีชีวิตชีวา จริงใจ มีเหตุผล
 - 4) การมีมารยาทในการพูด
22. ข้อใดมีลักษณะเป็นข้อคิดเห็น (การเข้าใจ)
- 1) ฟาดำด้วยดีกอันลึกลับ
 - 2) มีดจับแผ่นฟ้าแล้วทาทั่ว
 - 3) หมองหมองมัวมัวอยู่ที่มืมหิม
 - 4) โลกตกอยู่ในความเงียบอันน่ากลัว
23. “คุณคิดอย่างไรดิฉันไม่สนใจ ขอเพียงคุณฟังความคิดของฉัน” ข้อโต้แย้งนี้มีน้ำเสียงและความหมายตรงกับข้อใดมากที่สุด (การเข้าใจ)
- 1) ดิฉันมีความเห็นต่างจากคุณ
 - 2) ดิฉันไม่เห็นด้วยกับความคิดของคุณ
 - 3) ดิฉันคิดอย่างนี้ใครจะทำไม
 - 4) คุณอาจคิดอย่าง ดิฉันคิดอย่าง แต่คุณควรฟังดิฉัน
24. ข้อความนี้เป็นการใช้ภาษาแบบใด (การเข้าใจ)
- “ความคิดเห็นทั้งหมดที่คุณคัดค้านมานั้นนับว่ายอดเยียมมาก สามารถนำไปปฏิบัติได้และจะเห็นผลได้อย่างทันตา ผมคิดว่าเป็นสิ่งที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตามผมคิดว่าความเห็นของคุณพวงศ่น่าสนใจกว่า”
- 1) การแสดงความคิดเห็นโต้แย้ง
 - 2) การแสดงความคิดเห็นเชิงสนับสนุน
 - 3) การแสดงความคิดเห็นโน้มน้าว
 - 4) การแสดงความคิดเห็นเชิงอภิปราย
25. “คณะกรรมการนักเรียนประชุมกันแล้ว มีมติให้ปลูกไม้ยืนต้นใกล้ ๆ อาคาร 6 เพื่อเป็นที่ระลึกก่อนจบการศึกษา” ข้อใดเป็นการแสดงการเขียนโต้แย้งข้อความที่เหมาะสมที่สุด (การวิเคราะห์)
- 1) ดิฉันเห็นด้วย แต่ควรปลูกห่างจากอาคาร 6 เพื่อไม่ให้รากชอนไชทำให้ปูนแตก
 - 2) ดิฉันเห็นด้วย แต่ควรปลูกไม้ล้มลุก เพราะดูแล้วยางงาม ประหยัดเงินได้มากกว่า
 - 3) ดิฉันไม่เห็นด้วย การปลูกต้นไม้เป็นหน้าที่ของฝ่ายอาคารสถานที่ไม่ใช่หน้าที่ของนักเรียน
 - 4) ดิฉันไม่เห็นด้วย เราควรซื้อคอมพิวเตอร์ให้โรงเรียนดีกว่าปลูกต้นไม้ เพราะมีประโยชน์มากกว่า

26. “การเปลี่ยนแปลงชีวิตไม่ต้องถามใคร ให้ถามใจเราดู ว่าย่น้ำไม่เป็นเปลี่ยนสระก็ช่วยไม่ได้ รักไม่เป็นเปลี่ยนแพนก็ดูแลไม่ได้ ทำงานไม่เป็นเปลี่ยนงานก็ก้าวหน้าไม่ได้ เรียนรู้ไม่เป็นเปลี่ยนครูก็แก้ไม่ได้ เราเป็นต้นเหตุของทุกเรื่อง จะเปลี่ยนทุกอย่าง สำคัญที่สุดจะต้องเปลี่ยนแปลงตัวเรา”

ข้อใดเป็นการเขียนแสดงความเห็นโต้แย้งประเด็นที่ขีดเส้นใต้อย่างมีเหตุผล (การวิเคราะห์)

- 1) การเปลี่ยนแปลงจะประสบความสำเร็จต้องร่วมมือกัน
- 2) การเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องง่ายแต่เราไม่พยายามเปลี่ยนแปลง
- 3) การเปลี่ยนแปลงใด ๆ จะไม่เกิดขึ้นถ้าเราไม่คิดจะเปลี่ยน
- 4) การเปลี่ยนแปลงต้องเริ่มจากการรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา

27. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง (การเข้าใจ)

- 1) ข้อเท็จจริงเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนรับรู้ได้ตรงกัน
- 2) ข้อคิดเห็นของมนุษย์ในเรื่องเดียวกันย่อมเหมือนกัน
- 3) ข้อคิดเห็นคือความคิดเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่มนุษย์รับรู้
- 4) ข้อเท็จจริงเป็นความจริงเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวมนุษย์

28. ข้อใดมีรูปวรรณยุกต์ถูกต้องตามข้อบังคับของบาทที่ 1 ของโคลงสี่สุภาพ (การเข้าใจ)

- 1) ก่อ ฐานรูปแบบตั้ง เป็นทรง
- 2) กวน ตะกอนสงบแล้ว กลับมา
- 3) ใครใครยามคับข้อง ติดคอ
- 4) กระดิ่งผ่านต้อง ไพลน

29. คำในข้อใดควรนำมาเติมในช่องว่างจึงถูกต้องตามหลักการแต่งคำประพันธ์ (การประยุกต์ใช้)

สามัคคี.....ไว้	เมืองไทย เราเฮย
ทุกภาคโปรดรวมใจ	ก่อเกื้อ
รักกันมากภาค.....	จิตร่วม สมานแฮ
มองเหล่าไทยชาติเชื้อ	ร่วม.....สุขสันต์

1) ดี ใต้ ทุกข์	2) มี เหนือ จิต
3) เกิด ไหน สร้าง	4) ก่อ ไทย ใจ

30. โคลงสี่สุภาพต่อไปนี้ควรเติมวรรคใดจึงจะถูกต้องตามฉันทลักษณ์ และได้ความหมายสมบูรณ์ (การประยุกต์ใช้)

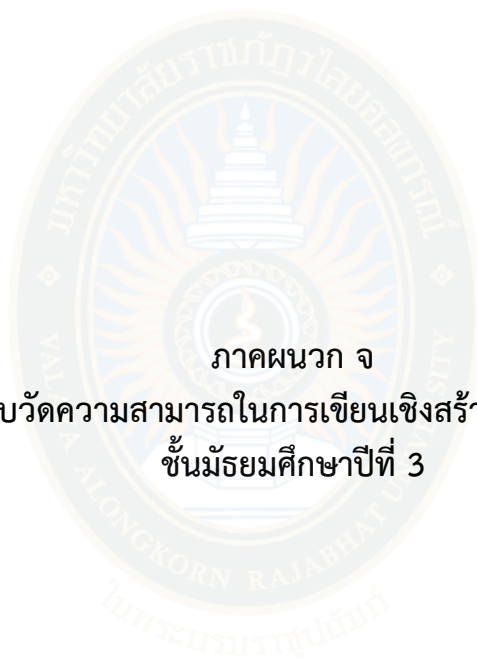
อันพิบูลทรัพย์เพียง	เพียงใด
ฤจักสมนำไป	โอ้อ่าง
ตระหนกอยู่แก่ใคร	คราวดับ
.....	ต่างทิ้งลงสลาย

1) สละลับลาร้าง	2) คินค่านาวน้ำค้าง
3) เตือนด้อยดาวลบล้าง	4) โดดเดี่ยวต้องแคว้งคว้าง

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์

ข้อที่	ข้อที่	ข้อที่
1. 3)	11. 4)	21. 2)
2. 2)	12. 2)	22. 4)
3. 4)	13. 4)	23. 4)
4. 1)	14. 4)	24. 2)
5. 2)	15. 1)	25. 1)
6. 3)	16. 3)	26. 1)
7. 3)	17. 2)	27. 2)
8. 3)	18. 3)	28. 4)
9. 1)	19. 3)	29. 3)
10. 3)	20. 1)	30. 1)

GRAD VRU

ภาคผนวก จ
แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

GRAD VRU

แบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

คำชี้แจง แบบทดสอบฉบับนี้แบ่งออกเป็น 5 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 1

ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นจากข่าวที่กำหนดให้ (เวลา 25 นาที)

ข้อ 2

ให้นักเรียนเขียนนิทานปลูกฝังคุณธรรม (เวลา 15 นาที)

ข้อที่ 3

ให้นักเรียนเขียนโคลงสี่สุภาพให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ (เวลา 20 นาที)

ข้อที่ 4

ให้นักเรียนเขียนเล่าเรื่องจากภาพที่กำหนดให้ (เวลา 15 นาที)

ข้อที่ 5

ให้นักเรียนเขียนชีวประวัติบุคคลต้นแบบ (เวลา 15 นาที)

ข้อปฏิบัติ

1. ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในแบบทดสอบ
2. ทำแบบทดสอบให้ครบทุกข้อ
3. เวลาที่ใช้ในการทำแบบทดสอบ 90 นาที
4. เมื่อหมดเวลาให้นำแบบทดสอบส่งคืนครู

แบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (หลังเรียน)

1. ให้นักเรียนอ่านข่าวที่กำหนดให้ต่อไปนี้ แล้วเขียนแสดงความคิดเห็น (ความยาวไม่น้อยกว่า 15 บรรทัด)

อีก 12 ปี “ขยะพลาสติก” หมดไปจากไทย

ปัญหาขยะพลาสติกกลายเป็นเรื่องใหญ่ที่ทั่วโลกเร่งแก้ไขรวมถึงประเทศไทย ซึ่งเริ่มชัดเจนตั้งแต่ปีนี้ หลังจากที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติโรดแมปการจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. 2561-2573 แล้ว โดยได้วางเป้าหมายลดขยะพลาสติก 7 ชนิด

ปี 62 เลิกใช้พลาสติกจำนวน 3 ชนิด

ทั้ง 3 ชนิด ได้แก่ 1.พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำดื่ม 2.พลาสติกผสมสารอ็อกโซ (oxo) ซึ่งเป็นสารที่มีส่วนผสมของพีซี และมีน้ำมันปิโตรเคมีในกระบวนการผลิตในกระบวนการผลิตไมโครบีด (Microbead) เช่น ถุงที่ใช้ตามซูเปอร์มาเก็ตชั้นนำ “สามารถย่อยสลายได้เมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีออกซิเจนและแสงแดดจะแตกสลายกลายเป็นฝุยผง แต่ยังไม่มีความวิจัยรองรับว่าจะสามารถย่อยสลายหายไป ไม่หลงเหลือสิ่งตกค้างในธรรมชาติ จึงยังไม่เป็นที่ยอมรับมากนัก” และ 3.พลาสติกประเภทสารโพลีเอทิลีนขนาดเล็กกว่า 5 มิลลิเมตรหรือเล็กกว่าเม็ดทรายซึ่งกำจัดได้ยากมาก โดยเคยมีงานวิจัยพบพลาสติกประเภทนี้ในตัวอย่างอุจจาระของคนที่เข้าร่วมวิจัยจากยุโรป รัสเซีย ญี่ปุ่น และอีก 8 ประเทศ จากการทดสอบ 10 รูปแบบ ทำให้นักวิจัยคาดว่าอาจมีเม็ดพลาสติกขนาดเล็กอีกจำนวนมากตกค้างอยู่ในระบบย่อยอาหารของมนุษย์ โดยพลาสติกจิ๋วคือพลาสติกที่มีขนาดเล็กกว่า 5 มิลลิเมตร พบในสินค้า เช่น สารเร่งการผลัดเซลล์ผิว (exfoliant) หรือการย่อยสลายมาจากพลาสติกขนาดใหญ่กว่า ทั้งจากการเสื่อมสภาพ สภาพอากาศ การฟุ้ง และการฉีกขาด ซึ่งกระบวนการดังกล่าวมักพบในขยะพลาสติกในมหาสมุทร ยังพบพลาสติกประเภทสารโพลีเอทิลีนขนาดเล็กกว่า 5 มิลลิเมตร ในน้ำประปา น้ำบรรจุขวด ปลา เนื้อเยื่อของหอยแมลงภู่ และแม้แต่ในเบียร์

ปี 2565 เดินหน้าต่อยกเลิกอีก 4 ชนิด

จากนั้น ภายในปี 2565 จะยกเลิกพลาสติกประเภทหิ้วขนาดความหนา 36 ไมครอน (ใช้แล้วทิ้ง) กล่องโฟมบรรจุอาหาร แก้วพลาสติก และหลอดดูดพลาสติก ยกเว้นในกรณีที่ทำเป็นสำหรับผู้สูงอายุ ผู้ป่วย และเด็ก

เป้าหมายที่ 2 นำขยะพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ 100%

ภายในปี 2570 จะเข้าสู่ เป้าหมายที่ 2 คือการนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ 100% โดยจะมีการศึกษาและกำหนดประโยชน์และส่วนที่เป็นประโยชน์กลับมาใช้ประโยชน์ หรือนำไปจัดการขยะเพื่อเป็นพลังงาน “การเดินทางโรดแมปนี้ คาดว่าจะสามารถลดปริมาณขยะพลาสติกได้

3. ให้นักเรียนเขียนโคลงสี่สุภาพให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์เพื่อนำเสนอเอกลักษณ์และของดีของจังหวัดปทุมธานี รวมทั้งก่อให้เกิดความรักและหวงแหนท้องถิ่น จำนวน 2 บท

โคลงสี่สุภาพ เรื่อง ของดีจังหวัดปทุมธานี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

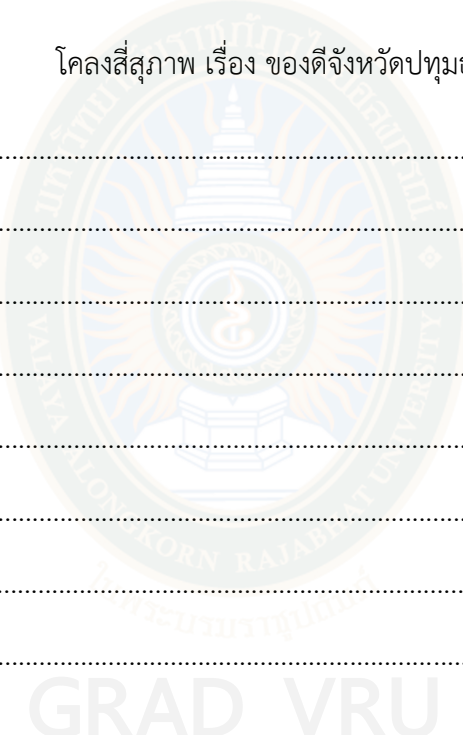
.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ฉ
ตารางสรุปผลการวิเคราะห์เครื่องมือวิจัย

GRAD VRU

ตารางที่ 1 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนดำเนินการทดลอง

ตารางที่ 1.1 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนดำเนินการทดลอง

ห้องเรียน	ค่าเฉลี่ย	N	S.D.	df	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	15.74	31	.535	64	.319	.279
กลุ่มควบคุม	15.71	35	.477			

จากตารางพบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ก่อนทดลองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีผลการทดสอบแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนทั้ง 2 ห้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 1.2 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนดำเนินการทดลอง

ห้องเรียน	ค่าเฉลี่ย	N	S.D.	df	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	23.71	31	.757	64	3.921	1.375
กลุ่มควบคุม	19.20	35	.850			

จากตารางพบว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ก่อนทดลองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีผลการทดสอบแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนทั้ง 2 ห้องมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมินของแผนการจัดการเรียนรู้	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
	4.2.1 ขั้นการกำหนดเงื่อนไขและค้นคว้าข้อมูล	5	5	3	4	5	22	4.40	มากที่สุด
	4.2.2 ขั้นการส่งเสริมทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์	4	4	3	5	4	20	4.00	มาก
	4.2.3 ขั้นการร่างงานและสร้างงานเขียนตามเงื่อนไข	5	5	3	5	4	22	4.40	มากที่สุด
	4.2.4 ขั้นอ่านทบทวนและแก้ไขงานเขียน	5	5	3	5	5	23	4.60	มากที่สุด
	4.2.5 ขั้นประเมินผลและนำเสนองานเขียน	5	5	3	5	5	23	4.60	มากที่สุด
5	ด้านสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ยรวม						4.60	มากที่สุด
	5.1 สื่อ/แหล่งเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4	5	4	5	5	23	4.60	มากที่สุด
6	ด้านการวัดผลและประเมินผล	ค่าเฉลี่ยรวม						4.60	มากที่สุด
	6.1 มีการวัดและประเมินผลตรงตามเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	4	5	4	23	4.60	มากที่สุด
	6.2 กำหนดเกณฑ์การประเมินชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	4	5	4	23	4.60	มากที่สุด
	รวมคะแนนทั้งฉบับ	76	78	63	78	73	368	4.65	มากที่สุด

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของแบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ

ตัวชี้วัด	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					$\sum x$	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. เขียนอธิบาย ชี้แจง แสดงความ คิดเห็น และโต้แย้ง อย่างมีเหตุผล	ข้อ 1 ให้นักเรียนเขียน แสดงความคิดเห็นจากข่าว ที่กำหนดให้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2. เขียนข้อความ โดยใช้ถ้อยคำได้ ถูกต้องตามระดับ ภาษา	ข้อ 2 ให้นักเรียนเขียน นิทานปลูกฝังคุณธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	ข้อ 3 ให้นักเรียนเขียน นิทานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ การปลูกฝังคุณธรรมและมี เนื้อหาเกี่ยวข้องกับภาพที่ กำหนดให้	+1	+1	0	0	+1	3	0.60
3. การแต่งโคลงสี่ สุภาพ	ข้อ 4 ให้นักเรียนเขียน โคลงสี่สุภาพให้ถูกต้อง ตามฉันทลักษณ์ 2 บท	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	ข้อ 5 ให้นักเรียนเขียน โคลงสี่สุภาพให้ถูกต้อง ตามฉันท-ลักษณ์โดยใช้คำ ที่กำหนด จำนวน 5 คำ มาประกอบให้ครบทุกคำ ความยาว 2 บท	+1	+1	+1	0	0	3	0.60
4. เขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดง ความรู้ ความ คิดเห็น หรือโต้แย้ง ในเรื่องต่าง ๆ	ข้อ 6 ให้นักเรียนเขียนเล่า เรื่องจากภาพที่กำหนดให้	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
	ข้อ 7 ให้นักเรียนใช้ภาพ 4 ภาพที่กำหนดให้ แต่ง นิทาน ตั้งชื่อเรื่องให้ สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ					$\sum x$	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
5. เขียนชีวประวัติหรืออัตชีวประวัติโดยเล่าเหตุการณ์ ข้อคิดเห็น และทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ	ข้อ 8 ให้นักเรียนเขียนชีวประวัติบุคคลต้นแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
คะแนนรวมทั้งฉบับ							4.25	0.85

จากตารางที่ 2 ผู้วิจัยเลือกแบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 จำนวน 5 ข้อ ไปใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ข้อที่ 1 ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นจากข่าวที่กำหนดให้

ข้อที่ 2 ให้นักเรียนเขียนนิทานปลูกฝังคุณธรรม

ข้อที่ 4 ให้นักเรียนเขียนโคลงสี่สุภาพให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ จำนวน 2 บท

ข้อที่ 6 ให้นักเรียนเขียนเล่าเรื่องจากภาพที่กำหนดให้

ข้อที่ 8 ให้นักเรียนเขียนชีวประวัติบุคคลต้นแบบ

GRAD VRU

ตารางที่ 4 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าความ สอดคล้อง (IOC)	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	0	+1	+1	0.80	มีความสอดคล้อง
2	+1	+1	0	+1	+1	0.80	มีความสอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
7	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
8	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
9	+1	+1	0	+1	+1	0.80	มีความสอดคล้อง
10	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
11	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
12	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
13	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
14	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
15	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
16	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
17	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
18	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
19	+1	+1	0	+1	+1	0.80	มีความสอดคล้อง
20	+1	+1	0	+1	+1	0.80	มีความสอดคล้อง
21	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
22	+1	+1	0	+1	+1	0.80	มีความสอดคล้อง
23	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
24	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
25	+1	+1	0	+1	+1	0.80	มีความสอดคล้อง
26	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
27	1	1	1	1	1	1.00	มีความสอดคล้อง
28	1	1	0	1	1	0.80	มีความสอดคล้อง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าความ สอดคล้อง (IOC)	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
29	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
30	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
31	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
32	+1	+1	0	+1	+1	0.80	มีความสอดคล้อง
33	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
34	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
35	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
36	+1	+1	0	+1	+1	0.80	มีความสอดคล้อง
37	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
38	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
39	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
40	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
รวมคะแนนทั้งหมด						0.95	มีความสอดคล้อง

จากตารางที่ 3 ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามของแบบวัดแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 จำนวน 30 ข้อ ไปใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 5 สรุปผลการวิเคราะห์แบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อหาคุณภาพของ
ข้อสอบ วิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น

ข้อ	ค่าความยากง่าย (p)	วิเคราะห์ค่า p	ค่าอำนาจจำแนก (r)	วิเคราะห์ค่า r
1	0.42	จำแนกได้	0.31	ยาก
2	0.65	จำแนกได้	0.37	ยาก
3	0.54	จำแนกได้	0.55	ปานกลาง
4	0.62	จำแนกได้	0.36	ยาก
5	0.54	จำแนกได้	0.49	ปานกลาง
รวม	0.55		0.42	
ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (Cronbach's Alpha) = 0.839				

จากตารางที่ 4 ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.42 – 0.65 และมี
ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.49 – 0.55 ซึ่งเป็นข้อสอบที่สามารถคัดเลือกนำไปใช้กับกลุ่มทดลอง
และกลุ่มควบคุมได้ และนำแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่คัดเลือกไว้แล้ว
จำนวน 5 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาท
(Cronbach) โดยใช้โปรแกรม SPSS ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับ มีค่า
เท่ากับ 0.839

GRAD VRU

ตารางที่ 6 สรุปผลการวิเคราะห์แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเพื่อหาคุณภาพของข้อสอบ วิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น

ข้อ	ค่าความยาก (P)	วิเคราะห์ค่า P	ค่าอำนาจจำแนก (r)	วิเคราะห์ค่า r	หมายเหตุ
1	0.70	ค่อนข้างง่าย	0.44	อำนาจจำแนกสูง	คัดเลือก
2	0.83	ง่ายมาก	0.33	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ไม่คัดเลือก
3	0.87	ง่ายมาก	0.26	อำนาจจำแนกปานกลาง	ไม่คัดเลือก
4	0.76	ค่อนข้างง่าย	0.41	อำนาจจำแนกสูง	คัดเลือก
5	0.43	ยากง่ายปานกลาง	0.70	อำนาจจำแนกสูง	คัดเลือก
6	0.67	ค่อนข้างง่าย	0.44	อำนาจจำแนกสูง	คัดเลือก
7	0.69	ค่อนข้างง่าย	0.41	อำนาจจำแนกสูง	คัดเลือก
8	0.78	ค่อนข้างง่าย	0.15	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่คัดเลือก
9	0.47	ยากง่ายปานกลาง	0.41	อำนาจจำแนกสูง	คัดเลือก
10	0.72	ค่อนข้างง่าย	0.41	อำนาจจำแนกสูง	คัดเลือก
11	0.72	ค่อนข้างง่าย	0.11	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่คัดเลือก
12	0.46	ยากง่ายปานกลาง	0.33	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	คัดเลือก
13	0.52	ยากง่ายปานกลาง	0.89	อำนาจจำแนกสูง	คัดเลือก
14	0.72	ค่อนข้างง่าย	0.19	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่คัดเลือก
15	0.44	ยากง่ายปานกลาง	0.59	อำนาจจำแนกสูง	คัดเลือก
16	0.56	ยากง่ายปานกลาง	0.52	อำนาจจำแนกสูง	คัดเลือก
17	0.50	ยากง่ายปานกลาง	0.33	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	คัดเลือก
18	0.50	ยากง่ายปานกลาง	0.56	อำนาจจำแนกสูง	คัดเลือก
19	0.62	ค่อนข้างง่าย	0.45	อำนาจจำแนกสูง	คัดเลือก
20	0.54	ยากง่ายปานกลาง	0.41	อำนาจจำแนกสูง	คัดเลือก
21	0.50	ยากง่ายปานกลาง	0.41	อำนาจจำแนกสูง	คัดเลือก
22	0.87	ง่ายมาก	0.04	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่คัดเลือก
23	0.57	ยากง่ายปานกลาง	0.41	อำนาจจำแนกสูง	คัดเลือก
24	0.87	ง่ายมาก	0.19	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่คัดเลือก
25	0.85	ง่ายมาก	0.22	อำนาจจำแนกปานกลาง	ไม่คัดเลือก
26	0.57	ยากง่ายปานกลาง	0.33	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	คัดเลือก
27	0.87	ง่ายมาก	0.19	อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่คัดเลือก
28	0.44	ยากง่ายปานกลาง	0.30	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	คัดเลือก
29	0.72	ค่อนข้างง่าย	0.41	อำนาจจำแนกสูง	คัดเลือก
30	0.37	ค่อนข้างยาก	0.30	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	คัดเลือก
31	0.65	ค่อนข้างง่าย	0.48	อำนาจจำแนกสูง	คัดเลือก
32	0.72	ค่อนข้างง่าย	0.41	อำนาจจำแนกสูง	คัดเลือก
33	0.54	ยากง่ายปานกลาง	0.41	อำนาจจำแนกสูง	คัดเลือก
34	0.56	ยากง่ายปานกลาง	0.37	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	คัดเลือก

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	ค่าความยาก (P)	วิเคราะห์ค่า P	ค่าอำนาจจำแนก (r)	วิเคราะห์ค่า r	หมายเหตุ
35	0.33	ค่อนข้างยาก	0.37	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	คัดเลือก
36	0.65	ค่อนข้างง่าย	0.56	อำนาจจำแนกสูง	คัดเลือก
37	0.41	ยากง่ายปานกลาง	0.52	อำนาจจำแนกสูง	ไม่คัดเลือก
38	0.50	ยากง่ายปานกลาง	0.26	อำนาจจำแนกปานกลาง	คัดเลือก
39	0.44	ยากง่ายปานกลาง	0.52	อำนาจจำแนกสูง	คัดเลือก
40	0.48	ยากง่ายปานกลาง	0.60	อำนาจจำแนกสูง	คัดเลือก
รวม	0.61		0.39		
ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (KR-20)				0.851	

จากตารางที่ 5 ผู้วิจัยวิเคราะห์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่ามีแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.33 – 0.76 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.26 – 0.89 ซึ่งเป็นข้อสอบที่สามารถคัดเลือกนำไปใช้กับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมได้ และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับเท่ากับ 0.851

ตารางที่ 7 คะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

คนที่	คะแนนก่อนเรียน						คะแนนหลังเรียน						
	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	รวม	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	รวม	
คนที่ 1	15	14	14	15	16	74	17	17	16	17	17	84	
คนที่ 2	15	13	16	15	16	75	17	15	18	17	18	85	
คนที่ 3	16	13	13	16	16	74	17	14	16	19	19	85	
คนที่ 4	14	13	14	16	15	72	17	15	16	18	16	82	
คนที่ 5	12	13	13	16	15	69	14	15	14	18	16	77	
คนที่ 6	12	12	13	15	13	65	15	14	15	17	16	77	
คนที่ 7	14	15	14	15	16	74	16	18	16	18	18	86	
คนที่ 8	17	15	15	15	17	79	18	16	18	17	18	87	
คนที่ 9	15	14	14	15	15	73	17	18	16	18	17	86	
คนที่ 10	16	17	15	15	18	81	18	18	17	17	18	88	
คนที่ 11	15	17	10	15	15	72	16	19	12	18	18	83	
คนที่ 12	11	14	15	17	14	71	13	16	18	18	15	80	
คนที่ 13	12	16	16	15	16	75	14	17	17	18	18	84	
คนที่ 14	13	14	15	15	14	71	15	16	16	17	17	81	
คนที่ 15	13	15	16	17	17	78	15	17	18	18	19	87	
คนที่ 16	11	12	12	16	15	66	13	14	16	18	17	78	
คนที่ 17	12	15	9	15	15	66	14	18	10	17	17	76	
คนที่ 18	13	14	11	15	17	70	16	16	12	17	19	80	
คนที่ 19	15	15	14	14	15	73	17	16	16	17	17	83	
คนที่ 20	8	14	13	15	18	68	15	15	15	17	19	81	
คนที่ 21	16	15	12	15	14	72	18	18	14	17	15	82	
คนที่ 22	15	11	11	14	12	63	18	15	14	16	15	78	
คนที่ 23	18	15	11	16	13	73	19	18	13	18	15	83	
คนที่ 24	16	16	11	15	16	74	19	17	13	18	18	85	
คนที่ 25	14	13	12	15	15	69	16	15	14	17	17	79	
คนที่ 26	12	11	11	15	15	64	15	13	14	18	17	77	
คนที่ 27	13	14	11	14	15	67	15	16	14	17	16	78	
คนที่ 28	13	12	10	13	13	61	16	15	14	16	16	77	
คนที่ 29	12	12	12	14	14	64	16	16	15	16	16	79	
คนที่ 30	14	12	14	17	14	71	16	14	18	19	16	83	
คนที่ 31	15	12	14	15	16	72	17	13	15	19	18	82	
ค่าเฉลี่ย	70.83						ค่าเฉลี่ย	81.71					
S.D.	4.75						S.D.	3.49					

ตารางที่ 8 คะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

คนที่	คะแนนก่อนเรียน						คะแนนหลังเรียน						
	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	รวม	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	รวม	
คนที่ 1	15	16	12	14	15	72	18	18	15	17	17	85	
คนที่ 2	12	13	15	13	12	65	15	16	17	15	14	77	
คนที่ 3	13	9	14	15	10	61	15	15	12	16	16	74	
คนที่ 4	15	10	10	14	15	64	17	14	14	15	15	75	
คนที่ 5	15	14	16	14	14	73	16	17	16	16	17	82	
คนที่ 6	14	13	12	12	13	64	15	15	15	14	14	73	
คนที่ 7	13	14	12	15	14	68	14	16	15	17	16	78	
คนที่ 8	14	14	13	14	15	70	17	16	16	16	18	83	
คนที่ 9	15	13	12	15	15	70	14	17	16	17	17	81	
คนที่ 10	12	13	10	11	14	60	15	16	15	15	15	76	
คนที่ 11	13	14	12	13	12	64	16	16	16	16	16	80	
คนที่ 12	15	14	14	12	15	70	17	17	16	17	16	83	
คนที่ 13	15	14	13	12	15	69	16	15	15	17	15	78	
คนที่ 14	15	17	10	14	15	71	16	18	16	16	17	83	
คนที่ 15	12	15	10	14	14	65	16	16	15	15	17	79	
คนที่ 16	14	11	15	14	16	70	17	14	17	17	18	83	
คนที่ 17	15	13	14	15	17	74	17	17	16	18	18	86	
คนที่ 18	14	13	12	11	14	64	16	16	14	13	15	74	
คนที่ 19	14	13	11	14	15	67	15	15	14	15	16	75	
คนที่ 20	15	14	13	11	14	67	17	16	16	15	17	81	
คนที่ 21	15	13	12	14	15	69	16	15	17	15	15	78	
คนที่ 22	14	14	15	15	14	72	15	16	17	16	16	80	
คนที่ 23	14	15	14	13	14	70	17	18	17	15	17	84	
คนที่ 24	15	14	13	14	14	70	17	16	16	16	16	81	
คนที่ 25	15	14	13	14	15	71	17	15	16	17	17	82	
คนที่ 26	15	12	14	13	13	67	18	17	16	17	17	85	
คนที่ 27	14	15	10	14	15	68	16	16	16	15	17	80	
คนที่ 28	13	14	10	11	14	62	15	15	13	15	16	74	
คนที่ 29	13	14	15	14	17	73	17	16	16	17	18	84	
คนที่ 30	15	14	15	14	12	70	17	16	17	16	16	82	
คนที่ 31	14	12	12	13	14	65	16	15	15	15	16	77	
คนที่ 32	14	12	12	14	13	65	16	16	15	16	15	78	
คนที่ 33	14	13	12	12	12	63	16	15	15	15	15	76	
คนที่ 34	12	13	11	14	15	65	16	15	16	17	17	81	
คนที่ 35	14	14	10	11	14	63	16	16	15	17	16	80	
ค่าเฉลี่ย	67.45						ค่าเฉลี่ย	79.65					
S.D.	3.70						S.D.	3.59					

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบ
เน้นกระบวนการ

คนที่	คะแนนก่อนเรียน (เต็ม 100)	คะแนนหลังเรียน (เต็ม 100)	ผลต่าง (D)	ผลต่าง (D ²)
คนที่ 1	74	84	10	100
คนที่ 2	75	85	10	100
คนที่ 3	74	85	11	121
คนที่ 4	72	82	10	100
คนที่ 5	69	77	8	64
คนที่ 6	65	77	12	144
คนที่ 7	74	86	12	144
คนที่ 8	79	87	8	64
คนที่ 9	73	86	13	169
คนที่ 10	81	88	7	49
คนที่ 11	72	83	11	121
คนที่ 12	71	80	9	81
คนที่ 13	75	84	9	81
คนที่ 14	71	81	10	100
คนที่ 15	78	87	9	81
คนที่ 16	66	78	12	144
คนที่ 17	66	76	10	100
คนที่ 18	70	80	10	100
คนที่ 19	73	83	10	100
คนที่ 20	68	81	13	169
คนที่ 21	72	82	10	100
คนที่ 22	63	78	15	225
คนที่ 23	73	83	10	100
คนที่ 24	74	85	11	121
คนที่ 25	69	79	10	100
คนที่ 26	64	77	13	169
คนที่ 27	67	78	11	121
คนที่ 28	61	77	16	256
คนที่ 29	64	79	15	225
คนที่ 30	71	83	12	144
คนที่ 31	72	82	10	100

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้น
กระบวนการกับแบบปกติ

คนที่	การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ		คนที่	การจัดการเรียนรู้แบบปกติ	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน		ก่อนเรียน	หลังเรียน
คนที่ 1	74	84	คนที่ 1	72	85
คนที่ 2	75	85	คนที่ 2	65	77
คนที่ 3	74	85	คนที่ 3	61	74
คนที่ 4	72	82	คนที่ 4	64	75
คนที่ 5	69	77	คนที่ 5	73	82
คนที่ 6	65	77	คนที่ 6	64	73
คนที่ 7	74	86	คนที่ 7	68	78
คนที่ 8	79	87	คนที่ 8	70	83
คนที่ 9	73	86	คนที่ 9	70	81
คนที่ 10	81	88	คนที่ 10	60	76
คนที่ 11	72	83	คนที่ 11	64	80
คนที่ 12	71	80	คนที่ 12	70	83
คนที่ 13	75	84	คนที่ 13	69	78
คนที่ 14	71	81	คนที่ 14	71	83
คนที่ 15	78	87	คนที่ 15	65	79
คนที่ 16	66	78	คนที่ 16	70	83
คนที่ 17	66	76	คนที่ 17	74	86
คนที่ 18	70	80	คนที่ 18	64	74
คนที่ 19	73	83	คนที่ 19	67	75
คนที่ 20	68	81	คนที่ 20	67	81
คนที่ 21	72	82	คนที่ 21	69	78
คนที่ 22	63	78	คนที่ 22	72	80
คนที่ 23	73	83	คนที่ 23	70	84
คนที่ 24	74	85	คนที่ 24	70	81
คนที่ 25	69	79	คนที่ 25	71	82
คนที่ 26	64	77	คนที่ 26	67	85
คนที่ 27	67	78	คนที่ 27	68	80
คนที่ 28	61	77	คนที่ 28	62	74
คนที่ 29	64	79	คนที่ 29	73	84
คนที่ 30	71	83	คนที่ 30	70	82
คนที่ 31	72	82	คนที่ 31	65	77
			คนที่ 32	65	78
			คนที่ 33	63	76
			คนที่ 34	65	81
			คนที่ 35	63	80
ค่าเฉลี่ย	70.83	81.71	ค่าเฉลี่ย	67.45	79.65
S.D.	4.75	3.49	S.D.	3.70	3.59

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบชินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ กับแบบปกติ

คนที่	การจัดการเรียนรู้แบบชินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ		คนที่	การจัดการเรียนรู้แบบปกติ	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน		ก่อนเรียน	หลังเรียน
คนที่ 1	17	27	คนที่ 1	13	24
คนที่ 2	15	26	คนที่ 2	12	22
คนที่ 3	17	26	คนที่ 3	15	25
คนที่ 4	16	26	คนที่ 4	15	26
คนที่ 5	13	21	คนที่ 5	16	27
คนที่ 6	15	24	คนที่ 6	13	23
คนที่ 7	14	23	คนที่ 7	13	25
คนที่ 8	15	26	คนที่ 8	16	23
คนที่ 9	15	26	คนที่ 9	14	26
คนที่ 10	16	26	คนที่ 10	16	26
คนที่ 11	16	27	คนที่ 11	10	20
คนที่ 12	17	27	คนที่ 12	13	24
คนที่ 13	16	26	คนที่ 13	13	20
คนที่ 14	17	25	คนที่ 14	13	24
คนที่ 15	16	28	คนที่ 15	16	27
คนที่ 16	14	26	คนที่ 16	12	25
คนที่ 17	13	22	คนที่ 17	15	22
คนที่ 18	13	25	คนที่ 18	15	25
คนที่ 19	15	23	คนที่ 19	14	24
คนที่ 20	17	28	คนที่ 20	11	21
คนที่ 21	17	27	คนที่ 21	12	21
คนที่ 22	17	28	คนที่ 22	13	25
คนที่ 23	13	23	คนที่ 23	15	26
คนที่ 24	14	26	คนที่ 24	14	24
คนที่ 25	14	25	คนที่ 25	12	22
คนที่ 26	14	26	คนที่ 26	14	25
คนที่ 27	13	21	คนที่ 27	13	26
คนที่ 28	14	27	คนที่ 28	12	25
คนที่ 29	14	25	คนที่ 29	14	21
คนที่ 30	16	28	คนที่ 30	18	27
คนที่ 31	12	22	คนที่ 31	15	23
			คนที่ 32	16	27
			คนที่ 33	12	24
			คนที่ 34	13	21
			คนที่ 35	13	23
ค่าเฉลี่ย	14.83	25.35	ค่าเฉลี่ย	13.74	23.97
S.D.	2.12	2.042	S.D.	1.70	2.079

GRAD VRU

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ -นามสกุล	นางสาวชนาพร คงชาติ
วัน เดือน ปี ที่เกิด	4 พฤษภาคม 2534
สถานที่เกิด	จังหวัดลพบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	67/17 หมู่ 4 ตำบลรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
ประวัติการศึกษา	การศึกษาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประวัติการทำงาน	ครูโรงเรียนธัญรัตน์ จังหวัดปทุมธานี
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนธัญรัตน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

GRAD VRU